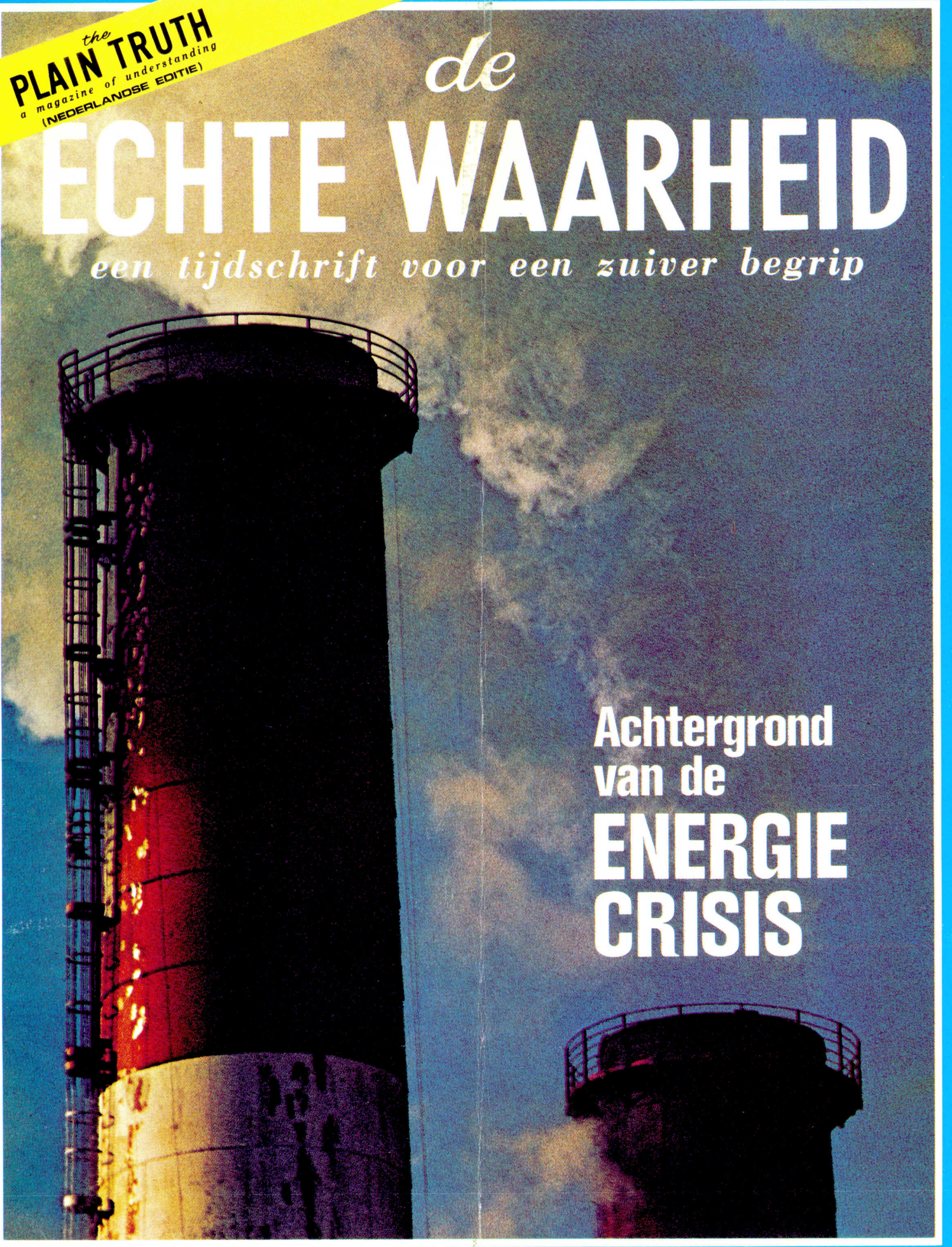

the
PLAIN TRUTH
a magazine of understanding
(NEDERLANDSE EDITIE)

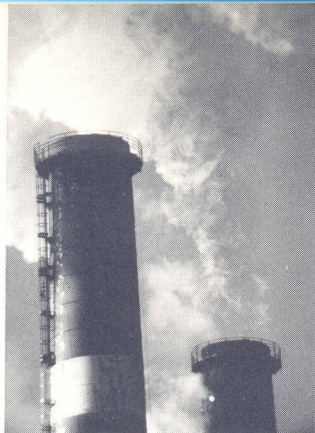
de

ECHTE WAARHEID

een tijdschrift voor een zuiver begrip

Achtergrond
van de
**ENERGIE
CRISIS**

Onze omslagfoto

De schoorstenen van de elektriciteitscentrales roken nog, maar de heersende energiecrisis doet vragen oprijzen hoelang de afnemende brandstofreserves van de wereld toereikend zullen zijn. Dreiging van een tekort aan olie en aardgas en van een strijd tussen de landen om de energiebronnen worden steeds ernstiger. Het resultaat zou een rampzalig internationaal conflict over de resterende natuurlijke hulpbronnen ten gevolge kunnen hebben.

Larry Dalton — Plain Truth

IN DIT NUMMER

Persoonlijk	1
Achtergrond van de energiecrisis	2
Vooruitlopend nieuws	9
Het probleem van prostitutie	10
Genocide — 's mensen weg naar vrede!	16
De timmerman van Galilea die de wereld liefde bracht	20
Hemel, hel en het hiernamaals	24
IJsland en de NATO	34
Wat u kunt doen	35
Over de duivel gesproken	36
Wat onze lezers schrijven	41

Wij verzoeken onze lezers hun correspondentie te richten aan:

AMBASSADOR COLLEGE
Postbus 496
Arnhem
(Nederland)

BELANGRIJK: Opgave van adreswijziging graag zo spoedig mogelijk aan bovenstaand adres onder vermelding van het codenummer boven uw naam of, indien mogelijk, met insluiting van uw adresstrookje.

Juli-augustus 1973

6e jaargang

No. 7

Wereldoplage: 3 167 033
(Nederlandse editie: 34 522)

Maandelijks (behalve het gecombineerde nummer van juli-augustus) uitgegeven door Ambassador College, 300 West Green Street, Pasadena, Californië 91123, als een dienstbetoon in het algemeen belang. Uw reeds betaalde abonnement werd mogelijk gemaakt door de bijdragen van degenen die vrijwillig medewerkers geworden zijn in de ondersteuning van dit wereldomvattende werk. Ambassador College is als een afzonderlijke instelling verbonden aan de Worldwide Church of God, Pasadena, Californië, VS, en een gedeelte van de financiële behoeften van het werk wordt door die Kerk gedragen. De uitgevers hebben niets te koop en hoewel bijdragen dankbaar aanvaard worden, wordt het publiek nooit om financiële steun verzocht.

President-directeur en hoofdredacteur
Herbert W. Armstrong

Vice-voorzitter en adj.-hoofdredacteur
Garner Ted Armstrong

Chef-redacteur: Herman L. Höh

Redacteur vormgeving: Arthur A. Ferdig

Kernredactie: William F. Dankenbring, Jerry J. Gentry, Gene H. Hogberg, Paul W. Kroll, Raymond F. McNair.

Redacteuren en medewerkers: Robert Boraker, Robert L. Kuhn, Cliff C. Marcussen, Ernest L. Martin, Gerhard O. Marx, Patrick A. Parnell, Richard C. Peterson, Richard H. Sedliacik, Charles F. Vinson, Eugene M. Walter, William R. Whikehart.

Correspondenten: Bonn: John Karlson; Brussel: Ray Kosanke; Genève: Colin Wilkins; Johannesburg: Robert Fahey; Londen: Roderick C. Meredith; Manila: Colin Adair; Mexico: Enrique Ruiz; Sydney: Dennis G. Luker; Vancouver: Dean Wilson; Washington D.C.: Dexter H. Faulkner.

Documentatie en nieuwsdienst: Paul Knedel, David Price, Rodney Repp, Donald D. Schroeder.

Ontwerp en uitleg: Allen Merager, Ron Lepeska, Monte Wolverton.

Fotografie: VS: Mike Hendrickson, Don Lorton; Engeland: Alan Beardsmore, Ian Henderson; West-Duitsland: Alfred Hennig.

Administrateur: Albert J. Portune; *Directeur uitgeverij:* C. Wayne Cole; *Hoofd distributie:* David Jon Hill.

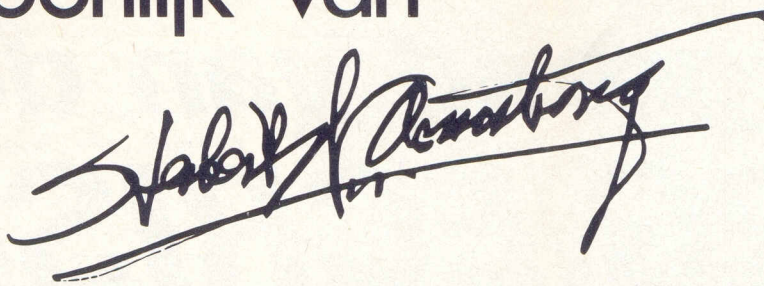
—Nederlandse Editie—

Redactiestaf: Roy McCarthy, Dick Gagel, Mathieu Janssen, Han Wilms, Iepke Klarenberg, Thea Clay.

Grafische verzorging: John Dunn, Tony Morrell.

The PLAIN TRUTH wordt maandelijks (behalve het gecombineerde nummer van juli-augustus) gedrukt door Ambassador College Press, Pasadena, Californië, VS; St. Albans, Engeland; en door Ambassador Press Pty. Ltd., North Sydney, Australië. Duitse en Nederlandse edities worden uitgegeven te St. Albans, Engeland; Spaanse en Franse edities te Pasadena, Californië, VS. © 1973 Ambassador College (U.K.) Ltd. Alle rechten voorbehouden.

Persoonlijk van

Waarom al die gesprekken met regeringsleiders?

DE LEZERS van deze rubriek weten dat ik in de afgelopen vier jaar vele persoonlijke gesprekken heb gevoerd met staats-hoofden, koningen, presidenten, premiers, ministers, leden van wetge-vende lichamen, vooraanstaande per-sonen uit de onderwijswereld en andere leidinggevende figuren. Maar waarom?

Ze weten ook dat ik behalve hoofdredacteur van *De ECHTE WAARHEID* ook nog predikant ben en voorzitter van de Wereldwijde Kerk van God.

Derhalve kunnen sommige mensen zich afvragen: „Welk verband zou er kunnen bestaan tussen de problemen van regeringen en de boodschap van Jezus Christus?”

Zoals ik reeds eerder heb gezegd, werd ik voor deze persoonlijke ge-sprekken uitgenodigd. „Maar waar-over praat u dan tijdens deze ont-moetingen?” vragen veel mensen. We praten over hun problemen — over de problemen en toestanden in de wereld. We praten over hun inspan-ningen om het lot van hun volk te verbeteren — over hun inzichten en pogingen ten aanzien van wereld-vrede.

Welk mogelijk verband met bestuur?

„Maar wat heeft dat met het evangelie te maken?” zullen sommi-gen zich afvragen. Het antwoord is: er bestaat *het meest essentiële ver-band* tussen regeringen en regerings-problemen, en het evangelie van Christus.

Toch begrijpen slechts weinig men-sen dit!

De ECHTE WAARHEID is een tijd-schrift voor BEGRIP. En ons grote aantal lezers — ongeveer acht miljoen — heeft begrip en inzicht nodig. Zodra iemand begrijpt wat het evangelie van Jezus Christus is, zal hij begrijpen waarom deze gesprekken zo belang-rijk zijn. Hij zal ook begrijpen waarom het hoger onderwijs, en eigenlijk het gehele onderwijsstelsel, de godsdienst en de Bijbel de rug heeft toegekeerd. Hij zal begrijpen waarom men, op zoek naar de waarheid ter vervanging van het bijgeloof, wat onderwijsmensen en geleerden aannamen het evangelie te zijn, de evolutieer heeft opgebouwd als dé grondslag voor de benadering van alle kennis.

Godsdienst noch regering noch on-derwijs heeft de *oorzaak* van de vreselijke misstanden in de wereld van vandaag gevonden — evenmin hebben zij de oplossing voor de tragische problemen van de lijdende mensheid gevonden. Ze blijven volle-dig in gebreke de weg te wijzen naar vrede, of deze tot stand te brengen! De evolutieer geeft geen verklaring voor de werkelijk essentiële proble-men van de inzieke wereld van vandaag. Zij biedt geen oplossingen. Maar het evangelie van Jezus Chris-tus — *als men alleen maar wist wat het is* — geeft wél de rationele en waarachtige verklaring. En het geeft in hoofdlijnen aan welke oplossing zal worden gegeven!

„Maar weet iederéén dan niet wat het evangelie van Jezus Christus is?” zou iemand verbijsterd kunnen vra-gen. „Werd het dan niet 1900 jaar lang gepredikt?”

Geloof het of niet, het antwoord is een krachtig *NEE!* Het evangelie van Christus werd langer dan 18½ eeuw *niet aan de wereld verkondigd!*

Dit is, zoals ik weet, een ontstel-lende bewering. Zij kan zelfs absurd klinken.

Er zullen mensen zijn die vragen: „Maar heeft men dan niet Christus aan de wereld gepredikt? Heeft men dan niet gesmeekt in Christus te geloven en Christus te aanvaarden? Hebben miljoenen mensen dan niet in Christus geloofd? Hebben miljoenen mensen dan niet Christus aan-vaard en Hem beleden? Noemen miljoenen mensen hun godsdienst dan niet naar Hem? En is het christendom dan niet de grootste godsdienst ter wereld, met meer volgelingen dan enige andere godsdienst?” Heel juist.

Christus is niet het evangelie

Maar het prediken van Christus is *niet* het prediken van het evangelie van Christus! Christus de mens is niet het evangelie! Christus was de bood-schapper die het evangelie bracht — de boodschapper die God zond met een boodschap voor de gehele mens-heid — en die boodschap is het evangelie.

Het woord „evangelie” betekent op zichzelf „goed nieuws”. Jezus bracht *GROOT* nieuws — het belangrijkste nieuwsbericht dat ooit aan de mens-heid werd overgebracht. Het is het nieuws vooraf hoe *WERELDVREDE* tot stand zal komen!

Jezus Christus, de mens, is de grootste, belangrijkste mens die ooit
(Zie verder pagina 28)

Achtergrond van de ENERGIECRISIS

De westerse wereld verzwelgt momenteel energie in ontstellende hoeveelheden. Alles wat onze aarde aan steenkool, olie en aardgas bezit, wordt los gehakt en omhoog gepompt en vervolgens in ongekende hoeveelheden verstoekt. Waarom moet er steeds meer energie per hoofd van de bevolking worden verbruikt?

door Jerry Gentry

ONZE MODERNE wereld loopt op energie. In verschillende vormen doet energie fabrieken, vliegtuigen, auto's en schepen functioneren. Zij vervoert ons over auto-wegen en door de lucht, transporteert onze vrachten en schiet raketten naar de maan. Ze verlicht onze woningen en kantoren.

In de gebouwen waarin we ons bevinden, verwarmt de energie ons lichaam wanneer dat koud is, maar ook brengt ze ons verkoeling wanneer we het warm hebben. Ze levert ons het avondnieuws op de tv of een concert van stereoplatten in de huiskamer. Op onze sterk gemechaniseerde boerderijen doet de energie hoog ontwikkelde machines draaien en bevordert ze zelfs de groei van de gewassen. Ze bezorgt ons de warme maaltijd die ons lichaam de nodige voedingsstoffen levert.

Energie op zich is goed; ze is een fantastische, bewonderenswaardige diensdame van de mensheid. Maar toch vervuult ze de lucht die we inademen en het water dat we drinken. De bijproducten van onze energieverbruikende auto's veroorzaken de bekende gore, bruine waas die over onze steden hangt.

Ofschoon ze ons een hogere levensstandaard en een hoger bruto nationaal inkomen verzekert, verlagen de

verwekking en de toepassing van de energie dikwijls de kwaliteit van ons bestaan. Energie verschaft ons de stoffelijke zaken die onze zinnen strelen; ze bezorgt ons geestelijke emoties en ook een fysiek welbehagen. Nochtans bevordert ze heus niet altijd ons welzijn.

We haten de smerige bijproducten van onze eigen behoefte aan energie. We wensen geen elektrische centrale in ons achtertuintje en ook willen we niet vlak naast een olieraffinaderij wonen. Dat neemt echter niet weg dat wanneer bij ons thuis het licht uitvalt of we van benzinerantsoening horen, we met grote nadruk stellen dat we per se energie nodig hebben, niet zónder kunnen... en of ze toch alsjeblijft de levering niet willen stopzetten!

Wereldenergieconsumptie

Dit beeld van de energie in ons dagelijks leven vindt z'n weerslag in een aantal verbluffende cijfers over het huidige wereldverbruik van energie:

- In de Verenigde Staten woont ongeveer 6% van de wereldbevolking, maar toch verbruikt dit land 30% van alle energie die aan de aarde wordt onttrokken. De helft van alles wat de VS importeren, is brandstof.
- Het energieverbruik van Europa,

Japan, Rusland en de VS te zamen, vergt ongeveer 70% van alle brandstof, hetgeen betekent dat slechts 30% voor het overige driekwart deel van de wereld ter beschikking blijft.

● De moderne mens is afhankelijk geworden van voortdurend toenemende hoeveelheden energie, die volstrekt niet in verhouding staan tot de groei van de wereldbevolking. In de VS is het zo dat het verbruik per hoofd van de bevolking elke 10 tot 15 jaar verdubbelt. In de EEG is het energieverbruik de afgelopen 21 jaar verdrievoudigd en is ze verantwoordelijk voor een kwart van de totale industriële ontwikkeling, met inbegrip van meer dan een miljoen arbeidsplaatsen.

● De onvervangbare energiebronnen van onze aarde — olie, aardgas en steenkool — zijn niet onuitputtelijk. De aangetoonde reserves aan aardgas zijn zeer beperkt; olie en steenkool zullen over slechts een paar honderd jaar „op” zijn.

Het tekort aan brandstof vestigt thans de aandacht van de wereld op de internationale energiepolitiek. Het gaande houden van de bevoorrading wordt voor de politici een ernstig probleem. Centraal staat daarbij de vraag waarom er zulke enorme hoeveelheden brandstof nodig zijn. Ongetwijfeld zou de huidige internatio-

nale spanning als gevolg van de olie zijn uitgebleven als er niet elders in de wereld zo'n enorm groeiende behoefte aan deze energiebron bestond. Stellig zou er geen sprake zijn van een overconsumptie van elektriciteit tijdens piekuren als we niet voortdurend méér stroom voor dagelijks verbruik eisten.

Ten einde te kunnen begrijpen wat er achter die energiecrisis steekt, moeten we duidelijk inzien in welke mate we van energie afhankelijk zijn geworden; en niet alleen waar die energie vandaán moet komen. We moeten begrijpen waarom de wereld alleen al in deze eeuw evenveel energie verbruikt als in heel de voorafgaande periode van haar bestaan.

Let eens op de volgende gegevens, die het energieverbruik op *persoonlijk niveau* betreffen. Zo is iedere inwoner van de VS verantwoordelijk voor het verstoken van het equivalent van ca. 10 ton steenkool per jaar; en elke Canadees voor ca. 9 ton. Cijfers uit andere landen luiden als volgt: iedere Zweed en iedere Tjechoslowaak 6,4 ton; iedere Belg, Deen en Oostduitser bijna 6 ton. In Australië, Groot-Brittannië, Nederland en West-Duitsland heeft iedere inwoner het equivalent van ongeveer 5,5 ton steenkool per jaar nodig.

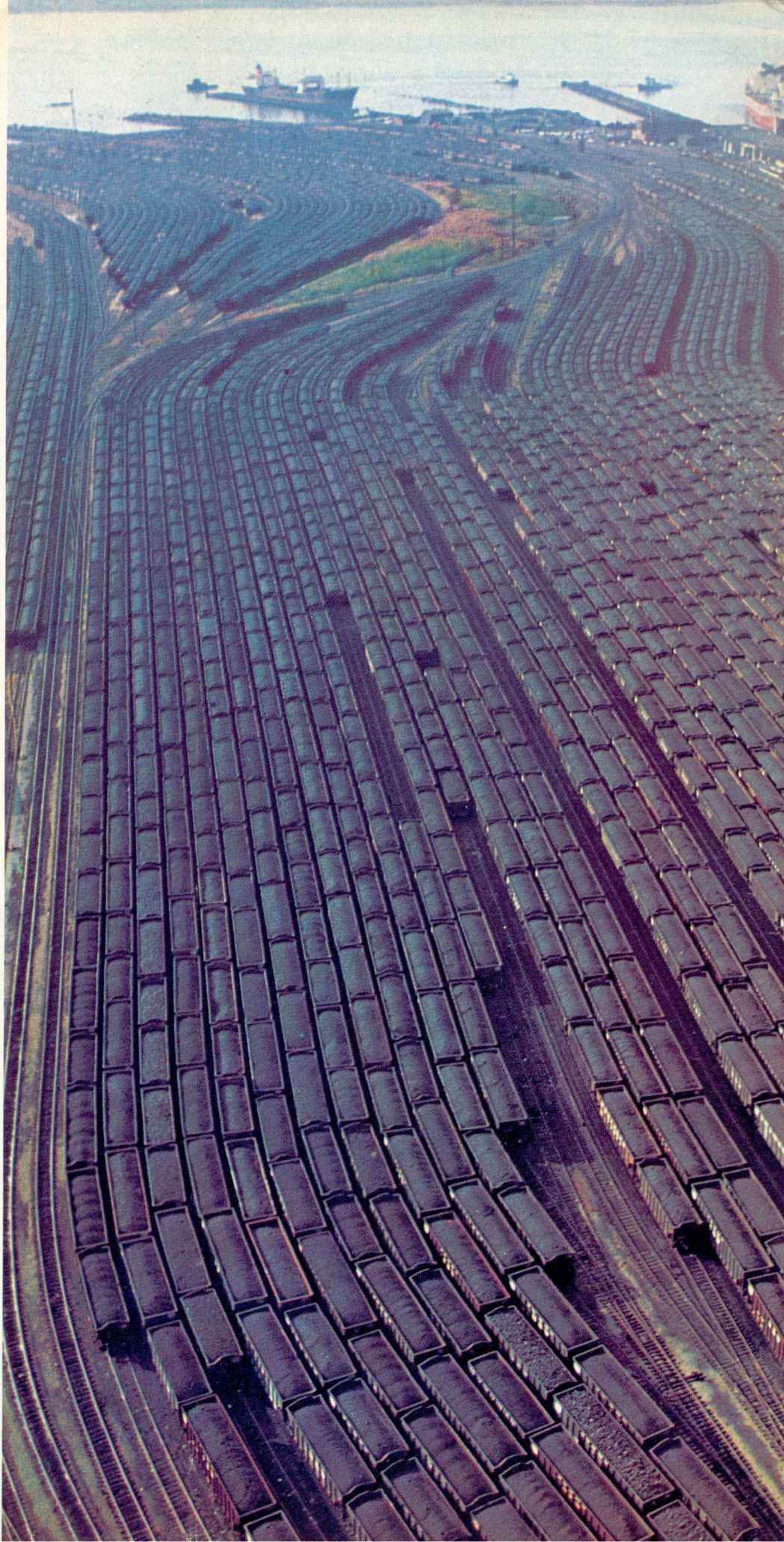
Deze cijfers steken schril af bij die uit de onderontwikkelde landen. Een nomade in Ethiopië (om maar een voorbeeld te noemen), die zijn schapen op de schaarse weidegronden van Oost-Afrika laat grazen, zou zijn totale energieverbruik, uitgedrukt in steenkool, op z'n rug kunnen meedragen. Zijn kolenzak zou ongeveer 35 kg wegen. (De hierboven genoemde getallen slaan niet op het verbruik van energie uit *voedsel*.)

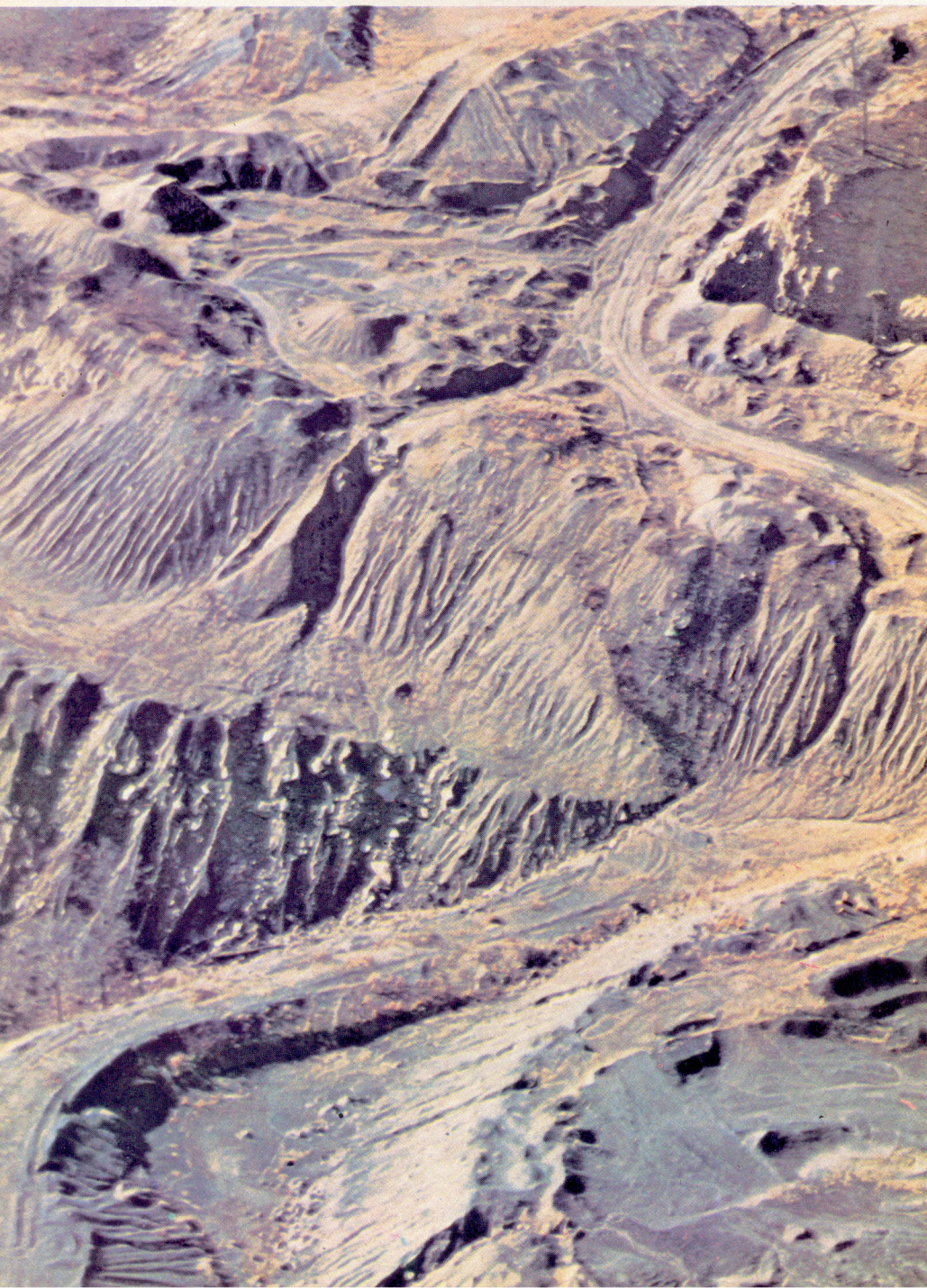
Technologische veranderingen

Eén overduidelijke oorzaak van het toenemend energieverbruik in de ont-

HONDERDEN kolenwagens met zwa-
velarme steenkool afkomstig uit de
mijnen van Virginia en Kentucky
wachten aan de kade van Norfolk in
Virginia voor verscheping naar Europa
en Japan.

Jerry Gentry — Plain Truth

wikkelde wereld is de groeiende bevolking, die steeds meer goederen en diensten eist. In de VS nam de bevolking in de periode 1946 tot 1966 met 43% toe. Maar in diezelfde tijd werd het energieverbruik daar meer dan verdubbeld. In het jaar 2000 zal de bevolking der VS naar schatting 270 miljoen zijn; dat is een groei van ruwweg 30% vergeleken bij 1970. Maar het energieverbruik zal dan naar schatting vier tot vijf maal groter zijn geworden!

Het is duidelijk dat bevolkingsgroei niet de enige oorzaak van de stijging van het energieverbruik kan zijn. Het is in feite *de stijging per hoofd van de bevolking* die tot de sterk toegenomen behoefte en de huidige crisis heeft geleid.

Waarom verbruiken de mensen tegenwoordig meer energie per hoofd dan vroeger? De oorzaak daarvan vindt men in ingrijpende wijzigingen in de hedendaagse technologie.

Sinds de Tweede Wereldoorlog hebben we dramatische veranderingen gezien in de wijze waarop de moderne mens leeft. Om een voorbeeld te noemen: ook al consumeert men tegenwoordig per dag ongeveer evenveel voedingscalorieën als 25 jaar geleden, het *type* voedsel en de verpakking zijn ingrijpend veranderd. Vervangingsmiddelen nemen nu de plaats in van natuurlijke voedingsmiddelen — zoals margarine in plaats van boter — en verfijnd baksel vervangt het natuurlijke, eenvoudige brood. Een assortiment zeer speciaal bewerkte, geconserveerde en ingeblikte „levensmiddelen” maakt thans deel uit van onze voeding. En elke handeling bij al deze bewerkingen vereist energie.

Ook hebben we een overgang op grote schaal gezien van natuurlijke vezels naar kunstvezels. Zo is de

KOLOSSAAL elektriciteitsverbruik voor plezier en profijt (boven). Deze straat in Las Vegas is 's avonds schitterend verlicht om gokkers en plezierzoekers aan te trekken. Verwoesting aangericht door dagbouw wordt tekenend geïllustreerd door dit kale mijngebied waar niets wil groeien (hiernaast). Zulke littekens vormen, zolang zij niet weggevoerd worden, een voortdurende herinnering aan de ecologische crisis.

Boven: Al Leiter — Plain Truth;
onder: Jerry Gentry — Plain Truth.

GRAAN OOGSTEN met een combine in Oklahoma (hiernaast) verslindt 250 eenheden brandstofenergie voor elke 50 eenheden geoogst graan (gemeten in kilocalorieën), terwijl een efficiënte boer in de Filippijnen 50 eenheden graan kan oogsten per eenheid menselijke energie (onder).

Hiernaast: Jerry Gentry — Plain Truth;
onder: Joseph Clayton — Plain Truth.

produktie van kunstvezels in de VS van 1950 tot 1968 met een verbluffende 1972% toegenomen, terwijl het verbruik van katoen en wol met resp. 33 en 61% terugliep. Het gebruik van plastic materiaal nam van 1946 tot 1968 met 1024% toe, terwijl het gebruik van hout met 23% terugliep.

Wat de kunstvezels (polyester, nylon, acetaat, enz.) en de plastics betreft, voor de fabricage van deze producten gebruikt men als *grondstoffen* dezelfde onvervangbare steenkool, olie of aardgas.

Het is duidelijk dat een dergelijke technologie een dubbele aanslag pleegt op onze onvervangbare energiereserves. In vele gevallen is er doodgewoon sprake van verkwisting en misbruik van onze energiebronnen.

Energieverbruik in de landbouw

Steeds meer landbouwprodukten worden thans „synthetisch” verbouwd. Dieselcombines oogsten en dorsen de tarwe, terwijl dieseltractoren de stoppelvelden omploegen ter voorbereiding van het inzaaien van een tweede gewas. Door intensivering van de gemechaniseerde landbouw en de toepassing van kunstmest is de mens in staat de bestaande natuurlijke brandstoffen indirect in oogsten om te zetten.

Elektriciteit — doorgaans opgewekt uit steenkool, olie en aardgas — wordt gebruikt om de stikstof uit de lucht te binden met andere elementen waardoor er stikstofverbindingen ontstaan die bruikbaar zijn als kunstmeststoffen. Op deze manier steeg in de VS de produktie van deze kunstmest van 1946 tot 1968 met meer dan 500%. Door uitgebreide toepassing van kunstmest zijn de oogsten van granen en andere landbouwprodukten enorm toegenomen. Maar het proteïnegehalte, de maatstaf voor een waarlijk hoge kwaliteit, van deze oogsten is dienovereenkomstig afgenomen.

De efficiëntie per man-uur op de boerderij is gestegen en wel zodanig dat één landbouwer in de VS voldoende voedsel en vezels kan produceren voor meer dan 40 andere mensen. In Europa neemt de produktie per man-uur als gevolg van toegenomen mechanisatie en de toepassing van kunstmest snel toe, zij

het dat die produktie daar nog niet zo hoog is als in de Verenigde Staten.

Maar wanneer we de efficiëntie afmeten aan het *totale energieverbruik* per oogsteenheid, dan staat de ogenschijnlijk zo efficiënte westerse landbouwer vóór achter bij de Chinese boer.

Een efficiënte Chinese rijstboer produceert met de natte cultuur 50 oogsteenheden (gemeten in warmtecalorieën die het geogste produkt bevat) voor *elke eenheid* verbruikte menselijke energie. In de westerse gemechaniseerde landbouw vergen 50 oogsteenheden echter 250 *eenheden* uit fossiele brandstof opgewekte energie! En behalve deze verbluffende ongelijkheid is er dan ook nog het verkwistend verbruik van onze fossiele brandstofreserves!

Volgens M.J. Perelman, lector in de economie aan de California State University te Chico: „De landbouw zou een *energieproducerende* sector van de economie kunnen zijn... Maar in plaats daarvan is onze landbouw een zeer grote *verbruiker* van onze energiebronnen geworden. De landbouw verbruikt zelfs méér olie dan elke andere industrietaak” (Uit *Environment* van oktober 1972, blz. 12).

De arbeid van de Chinese boer en die van de westerse landbouwer vormen de twee *uitersten* in de hedendaagse voedselproduktie. Ze zijn geen van beide ideaal en wel om vele redenen. De Chinese boer heeft het grootste deel van zijn tijd nodig om zichzelf in leven te houden. Hij heeft maar weinig tijd over om geld te verdienen voor de luxeartikelen waarmee de westerse wereld vertrouwd is. Maar in het streven de mens van arbeid te ontlasten, is de westerse samenleving met haar weelde en verkwisting eenvoudig té ver gegaan en heeft ze onvoldoende haar verstand gebruikt wat het verbruik van onze rijke energiebronnen betreft. Ergens tussen deze twee uitersten moet de mens een minder verkwistend en veel efficiënter gebruik van zijn energiebronnen zien te vinden.

Op banden van kunstrubber

Westerse landbouwmachines, auto's en vliegtuigen hebben meer nodig

dan brandstof. Al deze machines hebben behoefte aan rubberbanden om zich over de grond te kunnen verplaatsen. In dit verband is het interessant te weten dat zelfs deze banden de energiecrisis helpen verergeren. Want de synthetische rubber, de produktie waarvan enorme hoeveelheden energie vereist, heeft sinds de Tweede Wereldoorlog de natuurlijke rubber grotendeels vervangen. Met het gevolg dat de rubberplantages — die de onuitputtelijke zonne-energie voor het produceren van natuurlijke rubber benutten — het loodje moesten leggen. Dat had niets te maken met de kwaliteit van de rubber, maar had een economische oorzaak: na de Tweede Wereldoorlog werd de wereldmarkt overstroomd met synthetische rubber, met het gevolg dat de prijs kelderde en de rubberplantages het niet meer konden bolwerken.

Nog andere veranderingen op vervoersgebied hebben zware eisen aan de energiebronnen gesteld. Zo is in de VS het wegtransport tussen 1950 en 1968 met 74% toegenomen, terwijl het railtransport, dat per ton-kilometer slechts een kwart van de brandstof van vrachtauto's vergt (en ook geen rubberbanden nodig heeft) in dezelfde periode met 7% terugliep. Snelheid en flexibiliteit zijn de hoofdredenen van het toenemen van het wegtransport.

Ook onze liefdesverhouding met de personenauto heeft schuld aan het verergeren van de energiecrisis. Een vooraanstaand autofabrikant zei onlangs: „Mini-auto's leveren miniwinsten op”, en gaf daarmee een verklaring voor de advertentiecampaagnes voor grótere wagens, die — uiteraard — grótere winsten opleveren. Er is evenwel meer energie nodig om een grote auto te bouwen (en ermee te rijden) dan een kleine.

Wanneer een 65 kg wegende Amerikaanse huisvrouw een wagen van laten we zeggen 1½ ton met een verbruik van 1:3 of 1:4 gebruikt, alleen om de boodschappen voor de week in huis te halen, dan kan dat moeilijk een verstandig gebruik van de ons door God geschonken natuurlijke hulpbronnen worden genoemd. De totale kosten aan energie voor het

doen van dergelijke boodschappen, worden zelden of nooit door de huisvrouw in aanmerking genomen.

Onze wegwerpmatenschap

Een andere belangrijke technologische verandering is de enorme toename van verpakkingen — men denke aan flessen die niet worden teruggenomen en blikjes. Een onderzoek heeft uitgewezen dat een frisdrank waarvan de fles niet wordt teruggenomen, 30% duurder is dan een fles die weer kan worden ingeleverd. Toch waren de energiekosten voor wegwerpflessen per eenheid frisdrank — zo leerde het onderzoek — drie tot vier maal zo groot als bij inleverbare flessen. Nochtans winnen wegwerpflessen en -blikjes voortdurend terrein. Kennelijk zijn in zulke gevallen de kosten in geld geen juiste afspiegeling van de kosten aan energie, hetgeen betekent dat het milieu in veel sterkere mate wordt aangetast dan de kosten in geld aangeven.

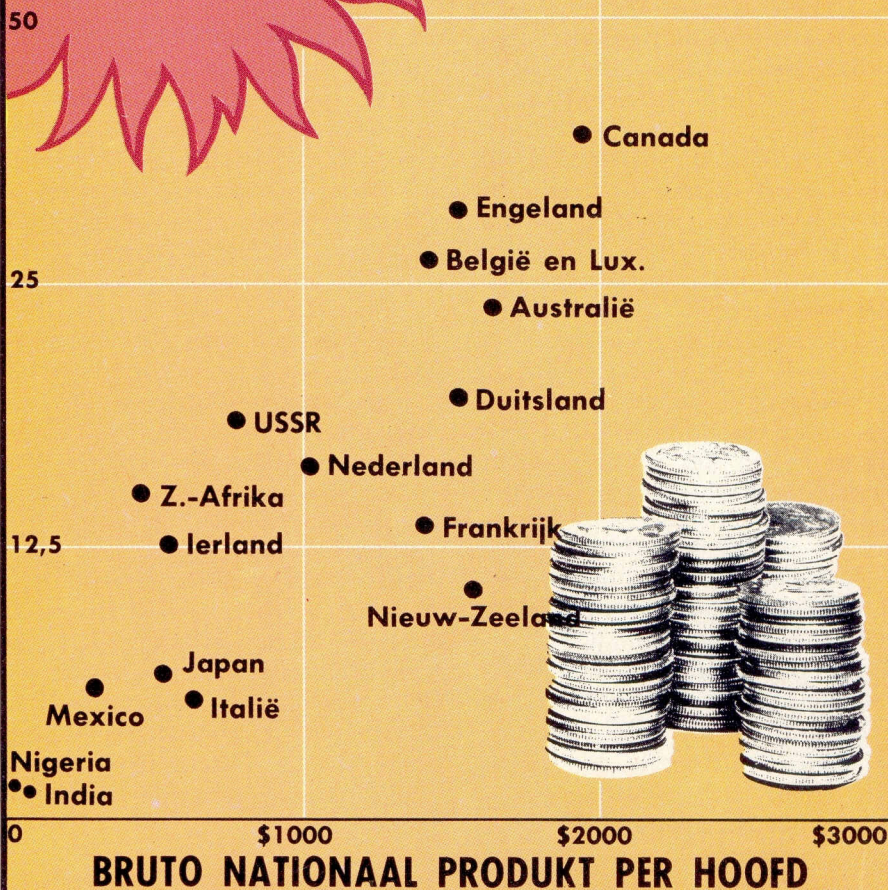
In het geval van aluminiumblikjes is het toegepaste materiaal zélf oorzaak dat het energieverbruik wordt opgejaagd. Het produceren van aluminium vergt zes maal meer energie dan van staal, en tweemaal zoveel blikje voor blikje, ook al zijn aluminiumblikjes lichter dan van uitgewalst staal vervaardigde exemplaren. Het oude „echte” blikje (dus van staal) roestte uiteindelijk weg, terwijl een weggegooid aluminiumblikje dat niet doet. Dit maakt het verwerken van dergelijke afval extra moeilijk, nog afgezien van de toch al overdaagende hoeveelheid energie die de vervaardiging van aluminium blikjes alleen al vraagt.

Deze en andere belangrijke technologische veranderingen sinds de Tweede Wereldoorlog zijn van invloed op het bestaan van iedere in welvaart levende westerling. Het is onze manier van leven die de energiecrisis veroorzaakt. Rijke landen verkwisten op een verbluffende manier energie, enkel door de *collectieve manier van leven* van hun inwoners. De manier waarop wij voedsel produceren, ons lichaam kleden en vervoeren, ons gezin huisvesten, onze dagelijkse arbeid verrichten en ons ver-

ENERGIEVERBRUIK

PER HOOFD
VAN DE BEVOLKING
(IN MILJOENEN
KILOCALORIEËN)

VS ●

Het nauwe verband tussen het energieverbruik en het BNP van een land wordt hierboven aangetoond.

maken, maakt duidelijk *waarom* we nu in een energiecrisis zitten.

Onze gemechaniseerde hulpjes

Bezien we het totale energieverbruik — industrie, huisvesting, vervoer, enz. — dan krijgt men de indruk dat de rijke landen een enorm aantal paardekrachten „op stal moeten hebben” om deze gemechaniseerde levenswijze mogelijk te maken. Al dat werk wordt n.l. verricht door mechanische „energieslaven”. Ten einde deze gemechaniseerde hulpjes in actie te krijgen, verbruiken de Amerikanen meer dan 8 triljoen pk-uren energie per jaar. Stel u voor dat men de echte paarden moest stallen die nodig zouden zijn om al dat werk te kunnen verrichten!

Iedere Amerikaan beschikt gemiddeld over het equivalent van de

energie die 500 menselijke slaven zouden kunnen opbrengen. Europeanen hebben ruwweg het equivalent van een derde tot de helft van dit aantal tot hun beschikking, Australiërs de helft en Zuidafrikanen een kwart.

Volgens de wetenschappelijke auteur Irving Benglesdorf komt dit alles erop neer dat de bevolking van de VS feitelijk bestaat uit 200 miljoen mensen *plus* nog 100 miljard energieslaven, wat neerkomt op een totaal menselijk equivalent van 100 200 000 000 arbeidskrachten.

Over deze „energieslaven” heeft dr. J.P. Lodge jr. van het National Center for Atmosphere Research, te Boulder, Colorado, het volgende te zeggen: „Het is juist dat we onze bevolking moeten intomen, maar het is nog veel noodzakelijker dat we onze

energieslaven een systeem van strikte geboortenbeperking opleggen. Zeggen dat het hier gaat om een reusachtig programma van het OPNIEUW VASTSTELLEN VAN PRIORITEITEN is wijzen op iets wat voor een ieder duidelijk moet zijn, maar het is er niet minder wáár om."

De verfoeilijke verkwistingen van onze energieslaven zijn heel wat moeilijker aan te pakken dan die van gewone mensen.

Nochtans gaan we gewoon door met het ontwerpen van weer nieuwe, energieverslindende gebruiksvoorwerpen, zoals elektrische kammen en apparaten om huisafval fijn te stampen. De totale invloed van al deze apparaten op het milieu, dat ons bestaan moet schragen, is geweldig.

Milieu is de dupe

De verwoesting van onze goede aarde is wellicht het ergste afschrikmiddel op lange termijn dat de energiecrisis heeft opgeroepen. Eén deskundige, de heer Harry Perry, zegt er dit van: „Wilt u de kwaliteit van het milieu [en daarmee de kwaliteit van het bestaan] of wilt u dat de elektriciteit beschikbaar blijft om ál uw behoeften te dekken?" Tot dusverre is de moderne technologie er niet in geslaagd de overgrote meerderheid der mensheid *beide* te bieden.

Per slot van rekening is deze aarde een „gesloten systeem". Ze functioneert als een éénheid; ze vult zichzelf aan en zuivert zichzelf door zonne-energie op te vangen en te benutten.

De biologische systemen van de aarde hebben ingebouwde beperkingen. Slechts beperkte extra hoeveelheden kooldioxyde, koolmonoxyde, zwaveldioxyde, lood en andere verontreinigingen uit verstookte brandstoffen kunnen door dit dynamisch levend systeem worden geabsorbeerd. Slechts een beperkte extra hoeveelheid warmte kan door onze rivieren en de atmosfeer boven onze steden worden opgenomen alvorens ons welzijn wordt aangetast. Slechts een beperkte hoeveelheid radioactief afval van kernenergie kan worden geabsorbeerd wanneer men deze afval kilometers diep in de grond loost. Wordt de grens overschreden, dan openbaren

zich afwijkingen en abnormaliteiten in bestaande levensvormen.

Al deze fundamentele waarheden zijn ons bekend.

De vraag is echter of het comfort dat de energie ons momenteel biedt — voor slechts een korte periode van deze generatie — een ecologische ramp in de toekomst rechtvaardigt. Overconsumptie van energie en de daaruit voortvloeiende vervuiling vernietigen juist het biologisch kapitaal dat alle leven op deze planeet mogelijk maakt.

De meeste, zo niet *álle belangrijke* vormen van onze uitbuiting van ons *enige* milieu, zijn niet in overeenstemming met de natuurlijke regeneratieprocessen op deze aarde. Het is hoog tijd dat wij ons grondig verdiepen in het vraagstuk van de beschikbare brandstoffen — en in het steeds sneller toenemend energieverbruik — en onszelf enkele elementaire vragen stelden: hebben we al die energie nu werkelijk *nódig*? Waarom gaan we door met onze wereldeconomie te baseren op vervuilende, onvervangbare energiebronnen? Er zijn toch ook *ándere* vormen van energie beschikbaar?

Denken aan het ondenkbare

Al zijn onvervangbare brandstoffen vervuilers, toch vormen ze niet het voornaamste probleem. Hoofdoorzaak van de energiecrisis is de wijze waarop de mens deze brandstoffen exploiteert, zowel om wille van winst op korte termijn als van zijn comfort.

Laten we eens aannemen dat de mens de niet-vervuilende energie van de zon voor zich dienstbaar zou weten te maken. Zou hij die energie dan wel verstandig gebruiken? Of zou hij ze eveneens op een schadelijke manier toepassen bij zijn jacht naar voordelen op korte termijn? De geschiedenis leert dat de mens wel degelijk op een dergelijke inhalige, egoïstische manier zou reageren.

Het wordt steeds duidelijker dat wij niet alleen onze opvattingen over energieverbruik dienen te herzien, maar ook de *motieven* achter onze begeerten. Het is zo gesteld dat wij het onbeheerst winstmotief *zélf* nader dienen te beschouwen!

Wij moeten komen tot een totaal andere *benadering* van het milieu. We zijn, wat ons gebruik van deze aarde betreft, slordig en blasé opgetreden. We hebben de ons door God geschonken aarde bevuild, geschonden en verwoest door onze egoïstische drijfveren. De mens heeft te lang van de aarde *genómen* in plaats van zorg voor haar te dragen.

De woorden van de bekende bioloog dr. Barry Commoner vertolken het dilemma waarvoor de mensheid zich thans ziet geplaatst: „Ik geloof dat we van dit moment af nog maar één decennium de tijd hebben om de fundamentele veranderingen in de technologie te ontwerpen die wij in de jaren '80 moeten toepassen ... *indien we willen voortbestaan*". Hij noemt de jaren '70 een „periode van uitstel" en waarschuwt dat „we nu moeten besluiten dat we de komende tien jaar *de nieuwe middelen ontwikkelen die onze redding zullen betekenen*".

Dit is een waarschuwing voor ons dat we de doelstelling en toepassing van onze technologieën dienen te wijzigen en ons meer moeten bekommeren om de kwaliteit van ons bestaan in plaats van om het aantal „energieslaven" dat ons ter beschikking staat.

We zullen onze fundamentele filosofieën moeten wijzigen, ongeacht of we nu producenten van goederen en diensten dan wel verbruikers ervan zijn. Wat we nodig hebben is een nieuwe benadering — een *medelevende* benadering — van andere menselijke wezens en van de wereld waarin wij leven.

Bijna 2000 jaar geleden schreef een groot leraar, de apostel Paulus: „Want wij weten dat tot nu toe de ganse schepping in al haar delen zucht, en in barensood is". Die woorden zijn nimmer zo juist geweest als in onze dagen. De aarde heeft ons enorme hoeveelheden energie en rijkdom geschonken. Nochtans hebben we ons niet gedragen zoals een wijs landman betaamt. Onze aarde ligt gekwetst terneer en wij zwaaien vervaarlijk met een dodelijk wapen. Ons collectief egoïsme zal onze dood worden, tenzij we een nieuwe manier van leven weten te vinden. □

vooruitlopend nieuws

in de spiegel van het **WERELDGEBEUREN**

• Harde woorden tijdens wereldhandelsconferentie

De Verenigde Staten en West-Europa zullen in september lijnrecht tegenover elkaar komen te staan wanneer zij hun economische toekomst gaan bespreken. In die maand zullen de voornaamste handelsmogendheden van de vrije wereld bijeenkomen voor de „Nixon-ronde” van de Algemene Overeenkomst voor Tarieven en Handel (GATT).

De officiële doelstelling van deze GATT-conferentie is de wereldhandel te liberaliseren door de tariefmuren die het vrije vervoer van goederen over de grenzen belemmeren, af te breken. Maar om dit mogelijk te maken, moeten de geschillen die alle partijen verdeeld houden, openlijk besproken worden, en er bestaat een goede kans dat de onderhandelingen meer wantrouwen en wrijving dan vriendschap tot gevolg zullen hebben.

De groter wordende spanningen tussen de VS en de EEG over de geschilpunten die het meest betrekking hebben op het dagelijkse leven, de wereldhandel en de monetaire aangelegenheden, zullen zeker naar voren komen. Volgens een Amerikaanse deskundige te Brussel: „De VS en de EEG lijken meer op vijanden dan op de partners die ze voorgeven te zijn”.

Bepaalde sectoren in de Amerikaanse economie klagen dat de EEG een groot aantal tariefmuren tegen de invoer van Amerikaanse goederen opgetrokken heeft, vooral tegen landbouwprodukten. De VS willen dat de landbouwsubsidies worden bevroren en heffingen worden vervangen door tarieven, die geleidelijk aan tot nul moeten worden teruggebracht. Amerikaanse functionarissen hebben ook bezwaar tegen de preferentiële handelsakkoorden die de Gemeenschap met een groot aantal van de met haar geassocieerde landen heeft afgesloten, in het bijzonder in Afrika en rond de Middellandse Zee. Hierdoor worden de VS beroofd van een stuk wereldmarkt.

De Europese Gemeenschap zei in haar jaarverslag over 1972 dat zij „van haar kant ook heel wat te klagen heeft”. Herhaalde dollarcrises — en devaluaties — hebben een averechts effect op de op export georiënteerde sectoren van de Europese industrie. Bovendien bestaan er nog talrijke moeilijkheden, afgezien van de hoge tarieven die de Europese exporteurs op de Amerikaanse markt in een nadelige concurrentiepositie plaatsen. Elke verdere liberalisatie van de importstructuur van de Gemeenschap kan de positie van de Europese boeren, wier

produkten niet met die van de Verenigde Staten kunnen concurreren, alleen maar slechter maken. De gecompliceerde landbouwpolitiek van de EEG is zo gezien bij de Europese boeren dat het politieke zelfmoord zou betekenen er veel aan te knoeien.

Sommige functionarissen aan beide zijden van de Atlantische Oceaan zijn diep bezorgd over de groeiende controverse. De voormalige Amerikaanse ambassadeur bij de EEG, Robert Schaetzel, heeft ervoor gewaarschuwd dat een weinig goeds voorspellend wantrouwen zich aan weerszijden bezig is te vormen, waarbij geen van beide zijden gewillig is te luisteren naar de ander. Na een bezoek aan Washington zei de Westduitse minister van Financiën tot een journalist dat er een werkelijk gevaar bestond dat de handelsgeschillen het Atlantische bondgenootschap uiteen konden rijten. „Europa kan zich niet de weelde veroorloven in een handelsoorlog met de Verenigde Staten verwickeld te raken”, zei Schmidt. Met een import en export die 25 miljard dollar belopen, hebben de Verenigde Staten en de Europese Gemeenschap er alle belang bij de economische vrede te bewaren.

Bij de komende handelsbesprekingen zal men ook nog met andere handelsproblemen te kampen hebben. Functionarissen in zowel de VS als West-Europa raken in steeds grotere mate verbolgen over wat zij als het „bandeloze mercantilisme” van Japan beschouwen. Het „krankzinnige exporteren” van Japan, zeggen zij, wordt niet in evenwicht gehouden door een liberaal importbeleid jegens andere landen.

Het wordt heel duidelijk dat tenzij er deze herfst iets positiefs bereikt wordt, zich een ernstige wereldomvattende economische crisis kan ontwikkelen. Volgens de heer Schaetzel is in de toekomst een „ineenstorting van het mondiale monetaire systeem” heel goed mogelijk.

Men zegt dat „in de handel wij allen zondaren zijn”. Wij zullen moeten afwachten of de handelsmogendheden in september in een geest van compromis zullen bijeenkomen of zich nog meer in het eigenbelang, waarachter zij zich verschanst hebben, zullen terugtrekken.

Een Amerikaanse deskundige heeft het klimaat van de besprekingen reeds voorspeld: „Men kan verwachten dat alle onderhandelingen heel erg moeilijk zullen verlopen. Beide partijen zullen proberen zoveel mogelijk te winnen of vast te houden door te praten en niet te luisteren.”

— Gene H. Hogberg

Het probleem van **PROSTITUTIE**

Eeuwenlang heeft de samenleving geworsteld met deze menselijk ondeugd. In sommige steden is men er voor „het leven” te reglementeren om daarmee een betere controle mogelijk te maken. Maar is dit de juiste oplossing?

door William F. Dankenbring

CAROL IS een aantrekkelijke jonge vrouw die van prostitutie leeft. Geboren en getogen te Miami Beach in Florida, verloor zij haar vader toen zij nog een klein meisje was. Na zijn dood werd haar moeder prostituée en leerde haar dochter het vak.

Carol bewoont nu een betere middenstandswoning en heeft haar eigen telefonische antwoordapparaat. Zij stroopt de bars van de stad af en geeft bepaalde mensen haar telefoonnummer. Geïnteresseerde mannen krijgen als zij haar nummer bellen een op de band vastgelegde stem te horen: „Hallo, met Carol. Als je een boodschap voor me hebt, noem dan je telefoonnummer, dan bel ik je terug.” Zo af en toe belt Carol dan in een bar haar huis op en schrijft de op de band vastgelegde boodschappen op, waarna ze contact opneemt met haar klanten.

Zij is verscheidene malen gearresteerd geweest en kent zo langzamerhand alle methoden van de zedenpolitie. Zij weet dat de politiemannen die hierbij zijn ingedeeld, hun werk als regel 's avonds doen. En dus vertoont zij zich 's avonds na zes uur niet in Miami Beach, maar scharrelt haar klantjes daarbuiten op.

Daar de zedenpolitie verscheidene klachten van plaatselijke hotels over haar had ontvangen, trokken de politiemannen haar telefoonnummer na en belden haar op. Twee uur later beantwoordde zij de oproep, maar de politiemann antwoordde: „Sorry liefje, ik heb al een ander”.

Carol had geen flauw idee dat zij met een politiemann te doen had. Zij dacht dat een agent nooit zo iets zou zeggen. En toen de volgende avond een vriend van dezelfde man opbelde en haar vertelde dat hij haar telefoonnummer had van de man met wie ze de vorige avond gesproken had, was ze helemaal niet argwanend. Ze ging direct naar de man toe, kleepte zich uit en werd onmiddellijk gearresteerd.

Kort daarna werd Carol tot een zware boete en tot een psychiatrisch consult veroordeeld.

Over de hele wereld

Carol is slechts één van de naar schatting 100 000 vrouwen die alleen al in de Verenigde Staten als „full-time” prostituée werken. Deze vrouwen „werken” gemiddeld zes dagen per week, hebben drie klanten per dag en „vangen” in Nederlands geld uitgedrukt per klant gemiddeld zo'n

drie tientjes, al zijn er die zich aanmerkelijk meer laten betalen.

In de Verenigde Staten vormt de prostitutie een „racket” met een jaaromzet van zo'n miljard dollar, en de zaken floreren uitstekend. De gemiddelde prostituée maakt ruwweg zo'n 10 000 dollar per jaar, waarvan zij misschien een 6000 dollar „schoon” overhoudt, al zijn er ook die veel meer verdienen, maar dan moeten zij wel bereid zijn zich af te beulen en lange werktijden te maken. Of zoals een „madam” van een bordeel in Nevada het uitdrukte: „Het hangt helemaal van het meisje af”.

Ook in Europa is de prostitutie wijd verbreid. In München werden de officieel geregistreerde bordelen van de stad in de tweede helft van 1972 gesloten. In het kielzog van deze maatregel schoten er ongeveer 200 „massage-instituten” de grond uit, waarvan een aantal in exclusieve buitenwijken waar ze voordien niet voorkwamen. In sommige van die instituten was letterlijk alles goorloofd. München telt naar schatting 1400 full-time prostituées.

In geheel West-Duitsland zijn omstreeks 200 000 full-time prostituées, die door een op de drie mannen tussen de 21 en 65 jaar geregeld worden

PROSTITUTIE is een goed gedijende „business“ in de westerse wereld. In sommige landen is het geregelementeerd, maar geen enkel land heeft de oorzaak van prostitutie afdoende uit de wereld geholpen.

Thomas Höpker — Woodfin Camp & Associates.

bezoekt. Hamburgs rosse buurt is de Reeperbahn. In het daar gevestigde *Eros Centrum* oefenen tweehonderd meisjes hun beroep uit. Alle manlijke bezoekers kunnen er 24 uur per dag terecht, maar vrouwen en kinderen worden niet toegelaten. Hamburg telt 1200 ingeschreven prostituées.

In Engeland vormt prostitutie op zichzelf geen misdrijf, maar sedert 1959 bestaat er een tippelverbod, op grond waarvan overtreedsters kunnen worden beboet. Souteneurs, „madams“ en anderen die zich met prostituées associëren, stellen zich bloot aan hoge boeten en langdurige gevangenisstraffen. Een groot deel van Londens naar schatting 17 000 prostituées is geconcentreerd in de wijk Soho.

In Zweden wordt prostitutie niet als een misdrijf aangemerkt. Prostitutie is in Zweden een onbelangrijk vraagstuk, voornamelijk doordat voorechtelijk geslachtsverkeer er zo wijd verbreid is.

In de Sovjetunie is prostitutie officieel verboden. Marxistische leiders beschouwen prostitutie als een vorm van uitbuiting en als een teken van westers moreel verval. Wat niet wegneemt dat de prostitutie er toch niet geheel is uitgebannen. Artikelen

die zo af en toe in de Sovjetpers verschijnen, wijzen erop dat het probleem zich nog overal voordoet waar toeristen komen.

Een ander voornaam centrum van prostitutie vormde Vietnam. Op het hoogtepunt van het conflict telde Saigon meer dan 100 illegale bordelen. In 1969 gaf de Amerikaanse militaire commandant het advies, de militaire cantines in Vietnam van eigen bordelen te voorzien, om zodoende de geslachtsziekten binnen de perken te kunnen houden. Van elke 1000 dienstplichtige militairen liepen er 200 een geslachtsziekte op, tegen slechts 32 op de 1000 in de Verenigde Staten, aldus Charles Winick en Paul Kinsie in *The Lively Commerce*, een wetenschappelijk rapport over het huidige prostitutievraagstuk. Van de onder dienstplichtigen voorkomende gevallen van geslachtsziekten werd ongeveer 47% opgelopen door mannen die in de loop van hun dienstdtijd meermalen werden besmet.

Waarom floreert de prostitutie?

Wat is de oorzaak van de huidige toename van de prostitutie? Waarom bloeit de commerciële sex in een tijd van losser wordende seksuele relaties?

Aangaande de motieven waarom een vrouw de prostitutie ingaat zegt dr. J.W. Groothuyse in zijn proefschrift *De arbeidsstructuur van de prostituée*: „Een meisje met een moreel goede structuur kan door een rotmilieu in de prostitutie terecht komen. Vaak zijn ze vroeger enorm verwend, ze waren gevierd en stonden altijd centraal. Dat konden ze later niet waar maken en dan kiezen ze de gemakkelijkste weg. Maar dat zie je bij veel jonge mensen: als ze voor een verantwoordelijkheid geplaatst worden, deinzen ze terug. Dat is het gevaar van een te losse opvoeding.”

Een prostituée is vaak uit een ontwricht gezin afkomstig, uit een onstabiele familie of uit een achterbuurt. Als jong meisje knoopt zij soms betrekkingen aan met een stel zedelijk losgeslagen kennissen. Haar relatie tot haar vader is in de regel negatief. Nadat zij het ouderlijk huis heeft verlaten en op zichzelf is komen te staan, heeft zij soms moeite een baan te vinden. In haar verlangen naar geld of naar de aangenamere zaken des levens, gaan de gedachten van het meisje misschien uit naar vriendinnetjes of kennisjes die tot prostitutie zijn overgegaan. De werktijden zijn niet slecht, de beloning

Prostitutie en de

PROSTITUTIE is zo oud als de mensheid en heeft sinds bijbelse tijden een probleem voor de samenleving gevormd. Merkwaaardig genoeg echter weten miljoenen mensen in onze tijd niet wat de Bijbel over dit sociale probleem te zeggen heeft.

De geestelijkheid van onze dagen beschikt over een uitgebreid assortiment van ideeën over de vraag hoe men de prostitutie tegemoet dient te treden. Maar het is belangwekkend te constateren dat de door haar aanbevolen oplossingen voor het probleem vaak in tegenspraak zijn met de bijbelse oplossing.

Zo zegt dr. Robert Denton van het General Theological Seminary: „In bijbelse tijden maakte men zich niet al te veel zorgen over de prostitutie...”

Een andere geestelijke, Howard Moody, voorganger van de Judson Memorial Church der United Church of Christ, voegde daar aan toe: „Mondige volwassenen dienen vrij te zijn zich met seksuele activiteiten bezig te houden... Prostitutie is een misdaad zonder slachtoffers.”

Nog weer een ander, Gary Marshall, predikant van de Holy Trinity Lutheran Church, is van mening: „Het

reglementeren van de prostitutie lijkt mij een verstandige zaak”.

Maar het schokkendst van alles is misschien de uitlating van dominee Ralph Clingan van de Ascension Presbyterian Church: „Ik ben er vlak voor... Het bestaan van prostitutie in bijbelse tijden werd altijd afgekeurd, maar nooit verboden...”

Wat zegt de Bijbel nu eigenlijk over prostitutie? Wordt zij veroordeeld of vergoelijkt? Welke houding zou de maatschappij jegens dit probleem dienen aan te nemen indien zij de richtlijnen van de Bijbel zou willen volgen?

De Bijbel maakt twee dingen duidelijk: prostitutie zou dienen te worden uitgebannen en ten aanzien van de vrouwen die het slachtoffer van deze onwettige bedrijfstak zijn geworden, dient vergiffenis en medegevoel te worden opgebracht.

Vijfendertighonderd jaar geleden, toen het volk van Israël zich losmaakte uit de Egyptische slavernij, gaf God hen deze instructie: „Gij zult uw dochter niet ontwijden door haar aan ontucht over te geven, opdat het land geen ontucht bedrijve en het land niet van schanddaden vol worde” (Leviticus 19:29). (Alle aanhalingen zijn, tenzij anderszins aangegeven, afkomstig uit de Nieuwe

Vertaling.) God beval eveneens: „Er zal geen hoer zijn onder de dochters van Israël...” (Deuteronomium 23:17, *Statenvert.*)

In weerwil van deze duidelijke regels, begon het oude Israël Gods wetten te ontduiken. En bijna onmiddellijk stortten de mensen zich in de tot dan verboden seksuele relaties (Numeri 25:1). In de daarop volgende Israëlsche generaties slaagde men er nimmer in met succes tegen de prostitutie op te treden, omdat het volk de wetten van God nooit met hun gehele hart gehoorzaamden. Het is zelfs zo dat een van de machtigste helden van het oude Israël, Samson, een groot zwak voor vrouwen had.

In de dagen van Salomo, toen Israël zich op het hoogtepunt van zijn grootheid bevond, tierde de prostitutie welig. (Eén van Salomo's eerste oordelen betrof twee hoeren — 1 Koningen 3:16-28.) Salomo zelf was een slecht voorbeeld van seksueel gedrag, want hij had 700 vrouwen en 300 concubines... hij had „vele vreemde vrouwen lief”, aldus de oude geschiedschrijver (1 Koningen 11:1-3).

Ironisch genoeg schreef Salomo zelf over de gevaren voor jonge mannen die in handen van een prostituee vallen. In Spreuken vraagt hij:

goed en het kost niet al te veel inspanning. En dus doet zij de stap van de geordende samenleving naar een nieuwe loopbaan, die veel belooft, maar weinig geeft. Want in tegenstelling tot de meeste beroepen nemen de mogelijkheden van de prostituee met het toenemen van leeftijd en ervaring af.

Een paar jaar geleden verzong een jongeman in Zuid-Seattle in de Amerikaanse staat Washington een plan om in korte tijd veel geld te verdienen. Hij kende een heleboel meisjes van de plaatselijke middelbare school en hij vroeg voorzichtig of ze er iets voor voelden in de weekends op een

gemakkelijke manier wat geld te verdienen.

Veel van de jonge, onervaren meisjes vonden het een aantrekkelijk denkbeeld. Zij verlangden allemaal naar geld om leuke kleren en wat extra dingen te kunnen kopen. De jeugdige souteneur beloofde hen dat zij goed behandeld zouden worden. Daar het om oosterse meisjes ging, vertelde hij hun dat zij de voorkeur zouden krijgen en dat zij meer geld zouden verdienen dan andere meisjes.

De meisjes accepteerden het voorstel. Maar al gauw merkten ze dat het er allemaal heel anders uitzag dan zij hadden gedacht. Zij hadden geen

idee van de problemen en de narigheid die de prostitutie hen zou brengen.

Zij hielden hun clandestiene activiteiten voor hun ouders verborgen. Sommigen hielden er na een tijdje mee op. Anderen begonnen zich te schamen, maar zij zaten er nu eenmaal aan vast. Al gauw veranderde hun souteneur van toon; hij dreigde hun ouders op de hoogte te brengen als ze niet meewerkten. Velen van hen zagen zich door schuldgevoelens geplaagd, maar er leek geen uitweg.

Anderen meisjes werden door hun „beschermers” geslagen, bedreigd, omgepraat en geïntimideerd. Sommige

Bijbel

„Waarom zoudt gij dan, mijn zoon, afdwalen naar een vreemde, de boezem van een onbekende omarmen?” (Spreuken 5:20.)

Ook vermaande hij: „Mijn zoon, geef mij uw hart, laten uw ogen behagen hebben in mijn wegen; want de hoer is een diepe kuil, de ontuchtige een nauwe put; ja, zij ligt op de loer als een rover en vermeerdert de trouwelozen onder de mensen” (Spreuken 23:26-28).

De profeten van Israël, die ver in de toekomst zagen, voorspelden dat er voor het volk tijden van grote verdrukking zouden aanbreken vanwege hun lichamelijke en geestelijke hoereerderij. Jeremia waarschuwde dat er een tijd zou komen dat eerlijkheid ouderwets zou zijn en dat men zou lachen om de moraal. Hij schreef deze door God ingegeven woorden neer: „... Uw kinderen verlaten Mij en zweren bij niet-goden. Toen Ik hen verzadigd had, pleegden zij echtbreuk, ja, in het hoerenhuis zijn zij thuis. Geile, rondzwerfende hengsten zijn het, zij hinniken ieder naar de vrouw van zijn naaste” (Jeremia 5:7-8).

Prostitutie en echtgenotenruil, seksuele perversies, commerciële sex-clubs en „vrije liefde” worden in de Bijbel ronduit veroordeeld. God gaf

tenslotte Jozua en de Israëlieten bevel de Kanaäniten het land uit te gooien op grond van hun seksuele immoraliteit en andere vormen van wetteloosheid. En hij waarschuwde zijn volk dat wanneer het tot dezelfde immorele decadentie verviel, het op een soortgelijk lot kon rekenen (Deuteronomium 12:28-32).

De Bijbel maakt duidelijk dat wanneer degenen die zich met immoraliteit of prostitutie ophouden, berouw tonen over hun zonden en zich tot God wenden, zij kunnen worden vergeven. Jezus zelf waarschuwde de eigengerechtigde Farizeeën: „Voorwaar, Ik zeg u, de tollenaars en de hoeren gaan u voor in het Koninkrijk Gods. Want Johannes [de Doper] heeft u de weg der gerechtigheid gewezen en gij hebt hem niet geloofd. De tollenaars en de hoeren echter hebben hem geloofd...” (Mattheus 21:31-32).

Vele prostituées luisterden naar de boodschap van Christus, toonden berouw en bekeerden zich. De apostel Paulus die schreef aan bekeerde christenen in de stad Corinthe — berucht om haar tempelhoeren en officieel toegelaten seksuele praktijken — drukte hen op het hart: „Dwaalt niet! Hoereerders, afgodendienaars,

overspelers, schandjongens, knapenschenders ... zullen het Koninkrijk Gods niet beërven...” Hij voegde eraan toe: „En sommigen uwer zijn dat geweest. Maar gij hebt u laten afwassen, maar gij zijt geheiligd, maar gij zijt gerechtvaardigd door de naam van de Heer Jezus Christus en door de Geest van onze God” (1 Corinthe 6:10-11).

Een voorbeeld van een jonge hoer die berouw kreeg en een heel andere vrouw werd, was Rachab (Hebreeën 11:31). Zij had in Jericho (Jozua 2) in het vak gezeten, maar kreeg berouw van haar levenswijze toen zij zich realiseerde wat er met haar volk zou gaan gebeuren — onder meer door de zonde van prostitutie. Zij werd een stammoeder van het huis van David, waaruit uiteindelijk Jezus Christus werd geboren (Mattheus 1:5).

Het verhaal van Rachab is een voorbeeld voor iedereen die zich in seksuele zonden gestort heeft en zijn of haar immoraliteit is gaan inzien. Het is mogelijk zich te veranderen. Wanneer iemand eenmaal oprecht berouw heeft, is er geen reden verder door het leven te gaan beladen met gevoelens van schuld, vertwijfeling of hopeloosheid. Met Gods hulp is een geheel nieuw leven mogelijk!

meisjes raakten door een souteneur aan drugs verslaafd en tenslotte eiste die dan al hun inkomsten uit de prostitutie op in ruil voor drugs.

Soms ook bestaat er een nauwe relatie tussen een meisje en haar souteneur. Zelfs dan rijzen er echter vele problemen; de verhouding is vaak van korte duur en tenslotte beseft het meisje dat de prostitutie geen werkelijke toekomst biedt. Naarmate zij ouder wordt, verliest zij haar aantrekkelijkheid en bemerkt tenslotte dat zij uitgerangeerd raakt.

Een goed voorbeeld is Kitty. Toen zij de middelbare school verliet, ging zij in een bordeel. Waar zij vandaan

kwam werd sex als een vrije aangelegenheid beschouwd waar niemand zich druk om maakte, zodat Kitty zich begon af te vragen waarom zij zich eigenlijk niet voor haar seksuele activiteiten zou laten betalen. In de loop der jaren werkte zij zich op van een gewone hoer tot de eigenares van een wettelijk toegestaan bordeel in Nevada.

Kitty vindt dat haar beroep recht van bestaan heeft. „Veel mannen hebben thuis problemen, u weet hoe vrouwen zijn. Wij leveren een positieve bijdrage aan de maatschappij. Mannen komen hier om uiteenlopende redenen en niet alleen voor de

sex. Wij geven hun iemand waar ze mee kunnen praten.”

Kitty zegt: „Het is gewoon een beroep. Een middel van bestaan. Wanneer een meisje toch met Jan en alleman naar bed gaat, waarom zou ze er dan geen beroep van maken en er een paar dollars uit slaan? Sommige meisjes worden verpleegster, secretaresse of huisvrouw, en sommigen gaan in deze business.”

Een van de voornaamste redenen waarom de prostitutie tegenwoordig zo floreert, is het ontspannen seksuele klimaat in de westerse landen. De morele taboe's zijn niet zo streng als vroeger. De overall waarneembare

losweking en verlaging van de sexuele normen heeft evenzeer als de sex-explosie in de bioscoop, in tijdschriften en in de kunst tot de tegenwoordige tolerante houding jegens de prostitutie en haar verbreiding bijgedragen. Maar hebben wij ook eerlijk onder het oog gezien wat de gevolgen kunnen zijn?

Prostitutie en misdaad

Toen in 1944 in Honolulu de bordelen gesloten werden, constateerde men een sterke achteruitgang in het aantal gevallen van geslachtsziekten, gepaard met een aanmerkelijke daling van het aantal verkrachtingen en sexmisdrijven.

De eerder aangehaalde Charles Winick en Paul Kinsie wijzen erop dat „wanneer de prostitutie afneemt, dat ook het geval is met andere misdrijven”. Zo beweren zij bijvoorbeeld dat Terre Haute in Indiana een gezonder en veiliger stad is geworden nadat men de bordelen had gesloten en dat er redenen zijn om aan te nemen dat er een nauw verband bestond tussen die verandering en de afschaffing van de rosse buurt” (*The Lively Commerce*, blz. 198-199).

Het verband tussen prostitutie en misdaad houdt niet op bij de individuele misdaad. Als regel probeert ook de georganiseerde misdaad — de Mafia — zich een aandeel in het gebeuren te verwerven. Overal waar de prostitutie welig tiert, bestaat de kans dat de misdadige onderwereld zich door bedreigingen, door mededingers of door chantage in de racket heeft ingedrongen. In de tijd toen de Verenigde Staten „drooggelegd” waren, exploiteerde het misdaadsyndicaat van Chicago de grootste keten van bordelen in het hele land.

De hoofdcommissaris van politie van Los Angeles, E.M. Davis, verklaarde: „De ervaring van de politie wijst de prostitutie aan als het medium waardoor diefstallen, afpersingen, berovingen en zo nu en dan zelfs moorden blijven voorkomen”.

Overal waar zich potentiële klanten bevinden die bereid zijn hun hard verdiende geld uit te geven aan sex en zinnelijkheid, zal de georganiseerde onderwereld proberen te infiltreren om zich een aandeel in de baten te verwerven.

Prostitutie en geslachtsziekten

Een ander neveneffect van de prostitutie vormen de geslachtsziekten. Naar schatting 90% van alle beroepsprostituées loopt in hun carrière een geslachtsziekte op. Elke vrouw kan zo'n twintig mannen besmetten eer haar ziekte wordt ontdekt.

Keuringsartsen die een geslachtsziekte aantreffen bij een Californische prostituée, constateerden dat zij met 310 vrachtwagenchauffeurs uit 34 verschillende staten van Amerika intiem contact had gehad en dat velen van hen door haar waren besmet.

Ook regelmatig medisch onderzoek kan het gevaar van een geslachtsziekte niet uitschakelen. De ervaringen van de Tweede Wereldoorlog tonen dat duidelijk aan. Tijdens de oorlog oefenden de Duitsers controle uit op de bordelen van Parijs; de vrouwen moesten zich twee maal per week laten inspecteren. In diezelfde tijd was het de officiële politiek van de Amerikaanse strijdkrachten om alle prostitutie tegen te gaan. De cijfers wijzen uit dat de Duitse maatregelen resulteerden in een geslachtsziektencijfer dat vier maal zo hoog lag als dat van de Amerikanen.

Zelfs als een prostituée dagelijkse doses penicilline neemt, blijft het gevaar bestaan dat zij een resistente stam ontwikkelt. „Routine-injecties verbergen vaak de symptomen van gonorrhoea zonder de organismen te doden”, aldus P.M. McGrady in *The Love Doctors*. „Ze zijn ook medeverantwoordelijk voor de nieuwe, weerstandkrachtiger gonorrhoeastammen die zich meer en meer verbreiden” (blz. 73).

Maar het gevaar van geslachtsziekten vormt niet werkelijk het kernprobleem van de prostitutie. De werkelijke reden waarom prostitutie, vrij geslachtsverkeer of homosexualiteit schadelijk zijn, transcendeert de relatie met misdaad of geslachtsziekten.

Prostitutie verlaagt sex

Prostitutie bedreigt de gemeenschap op twee niveaus. In de eerste plaats verwoest zij het leven van de vrouwen die erbij betrokken raken. De reden waarom tal van prostituées aan drugs verslaafd raken, is het ontbreken van een levensvervulling. Velen worden letterlijk de slavinnen van souteneurs. Vrouwen in die

situatie zijn niet werkelijk in staat van het leven te genieten. Hun leven wordt hol en waardeloos. Velen van hen beginnen alle mannen te haten en te verachten.

Prostitutie maakt sex tot een goedkope, uitsluitend lichamelijke belevenis. Er komt geen werkelijke liefde of vertederende emotie aan te pas. De geslachtsgemeenschap zelf wordt niet meer dan een lichamelijke daad van bevrediging of prikkeling. Prostitutie degradeert de sexualiteit en maakt de geslachtsdaad tot een routinehandeling zoals tandenpoetsen.

Afgezien van de degraderende werking van commerciële sex op het romantische concept van de liefde zelf en op de gezonde wederzijdse liefde en de diepe gevoelens die twee mensen voor elkaar kunnen hebben, wordt een vrouw er tevens fysiek, emotioneel en geestelijk door geschaad.

Wat het gevoelsleven betreft scheidt de daad van het voor geld aanbieden van het eigen lichaam verwrongen gevoelens jegens alle mannen. Het verhardt tevens iemands instelling ten opzichte van het leven zelf. Dat is de reden waarom vele prostituées onbeschaamd, cynisch en negatief worden in hun kijk op het leven.

Lichamelijk is er het feit dat voortdurend geslachtsverkeer tot prikkeling in de geslachtsorganen zelf leidt. Studies tonen aan dat de constante prikkeling als gevolg van steeds nieuw geslachtsverkeer met een verscheidenheid van mannen, bij prostituées tot een grotere kans op kanker van de uterus leidt. Kanker van de baarmoederhals komt speciaal veel voor bij vrouwen die reeds vroeg in hun leven hun eerste sexuele ervaringen hebben en die vele sexpartners hebben; veelvuldig geslachtsverkeer met dezelfde partner schijnt daarentegen het voorkomen van de ziekte te bevorderen.

Geestelijk is de uitwerking van prostitutie op een vrouw vernietigend. Sommige prostituées mogen dan naar de kerk gaan, maar geestelijk zijn zij in de war. „Ik ben godsdienstig”, zei een prostituée. „Ik geloof in God. Maar ik doe niets meer aan m'n geloof. Laten we de Bijbel en God hier maar helemaal buiten laten.”

De man en de prostituée

Prostituées zouden geen cent verdienen als het niet ging om de

bevrediging van de lusten en de zinnelijke verlangens van miljoenen mannen. Veel van de mannen die omgang hebben met prostituées, zijn reeds getrouwd en hebben kinderen.

Elke man, of hij nu gehuwd is of niet, die zich met prostituées inlaat, schiet tekort in het vervullen van zijn sociale functie, of het nu als echtgenoot, als vader, als kostwinner of gewoon als burger is. Getrouwde mannen die hun vrouwen bedriegen, verzwakken het fundament van het gezin door de liefde te vernietigen die zij eens voor hun echtgenote voelden. Zij zetten de toekomst van hun kinderen op het spel, want die hebben behoefte aan krachtige morele steun, aan manlijke inspraak en leiderschap.

Laten wij onszelf niet voor de gek houden. Prostituées vormen maar de helft van het probleem. De grote aantallen mannen die van hun diensten gebruik maken zijn evenzeer schuldig. Ongetrouwde mannen die prostituées bezoeken, bewijzen daarmee hoe weinig zij werkelijk prijs stellen op een toekomstig huwelijk en een echtgenote. Zij laten zien dat de voornaamste drijfveer van hun leven ligt in de bevrediging van zelfzuchtige lusten, en niet in wáre liefde!

Gereguleerde prostitutie?

De meeste landen hebben wetten die prostitutie verbieden, maar als regel houdt men niet de hand aan deze wetten. De autoriteiten knijpen ten aanzien van de prostitutie een oogje toe. In de staat Nevada, in het Amerikaanse Westen, heeft men de beslissing om de prostitutie al dan niet buiten de wet te stellen, overgelaten aan de afzonderlijke counties — en drie daarvan, aangevoerd door Storey County, hebben zich uitgesproken voor het reglementeren van de bordelen.

Voor dit artikel interviewden wij sheriff Robert Del Carlo van Storey County.

Hij legde uit dat de politie jarenlang gepoogd had de prostituées te vervolgen, maar zowel de plaatselijke omstandigheden — de provincie telt tal van kronkelige landwegen — als de beperkte omvang van zijn staf maakten die taak bijzonder moeilijk, zo niet onmogelijk.

En dus reglementeerde Storey County in januari 1971 de prostitutie. De sheriff verzekerde dat deze stap de autoriteiten in staat stelde de

activiteiten van de bordelen te reglementeren, de georganiseerde misdaad uit te sluiten en erop toe te zien dat de meisjes regelmatig werden onderzocht op geslachtsziekten.

Voorstanders van de gereguleerde prostitutie wijzen er ook elders op dat een dergelijk besluit de hoertjes van de straat zou jagen en wel naar gereguleerde bordelen met officiële vergunning, waardoor medisch toezicht mogelijk zou worden.

Maar de reglementering van de prostitutie heeft de onafhankelijke prostituées niet van de straat gedreven. Velen van hen geloven dat ze op eigen houtje meer geld kunnen verdienen. Bovendien leidt reglementering ertoe de prostitutie het karakter van een wettig toegelaten business te geven en haar groei te bevorderen.

Een voorbeeld daarvan is Dayton in Ohio. Daar werd een verordening die prostituées een tippelverbod in de binnenstad oplegde, door een plaatselijke rechter onwettig verklaard. Na deze uitspraak kwamen de hoeren als een sprinkhanenplaag bij honderden op het stadscentrum af.

Maar wat is dan wel het juiste antwoord op het oudste „beroep” ter wereld?

De oplossing van het prostitutieprobleem

Sedert onheuglijke tijden heeft de gemeenschap met het prostitutieprobleem geworsteld. In het oude Rome was de prostitutie gereguleerd. De Romeinse dichter Seneca schreef over een jongeman: „Hij heeft geen kwaad gedaan. Hij houdt van een prostituée — en dat gaat gewoonlijk zo. Wacht maar af, hij zal zich verbeteren en trouwen.”

In de middeleeuwen kwam de prostitutie bijzonder veel voor. Thomas van Aquino zei dat de prostitutie een noodzakelijk aspect van de openbare moraal was, evenals een paleis een beerput nodig heeft (Taylor, *Sex in History*, blz.21).

De gehele geschiedenis door hebben volkeren geprobeerd de prostitutie te reglementeren, te verbieden of aan vergunningen te binden. Uiteindelijk hebben al deze systemen gefaald. Bijgevolg zijn vele autoriteiten van mening dat het vraagstuk onoplosbaar is. Zolang er klanten zijn, zo wordt ons verteld, zullen er prostituées bestaan.

En dat is de sleutel tot het hele probleem! Als er geen klanten meer waren, zou ook de prostitutie ophouden.

Elke samenleving die de wens heeft de openbare moraal veilig te stellen en zowel het huiselijk leven als de instelling van het huwelijk te versterken, dient de oorzaken van de prostitutie uit te bannen.

In het oude Israël werd de prostitutie in bepaalde perioden veroordeeld en zwaar gestraft. Haar noodlottige invloed op de publieke moraal werd volledig ingezien. En zolang men de hand hield aan de wetten tegen de prostitutie, deed deze zich uiterst zelden voor. Maar bestrijding door middel van de wet is niet het enige antwoord. Boeten en gevangenisstraffen kunnen het probleem niet tot oplossing brengen.

De werkelijke oplossing ligt in het veranderen van de harten en de geest van zowel mannen als vrouwen en in het opheffen van de financiële oorzaken van de prostitutie. Deze oplossing vereist een morele en geestelijke heropvoeding, alsmede een versterking van het instituut van het huwelijk.

Er is dringend behoefte aan een goed opgezet rehabilitatieprogramma — een programma dat zowel geestelijke opvoeding als herscholing voor een beroep zou inhouden. Zowel de prostituées als hun klanten moeten op de hoogte worden gebracht van de werkelijke bedoeling van het menselijk bestaan, van de waardigheid en het ontzagwekkende potentieel van het menselijk leven. Zij moeten worden aangemoedigd te leren begrijpen waarom onzedelijk gedrag een werkelijk evenwichtig en gelukkig leven schaadt en in de weg staat.

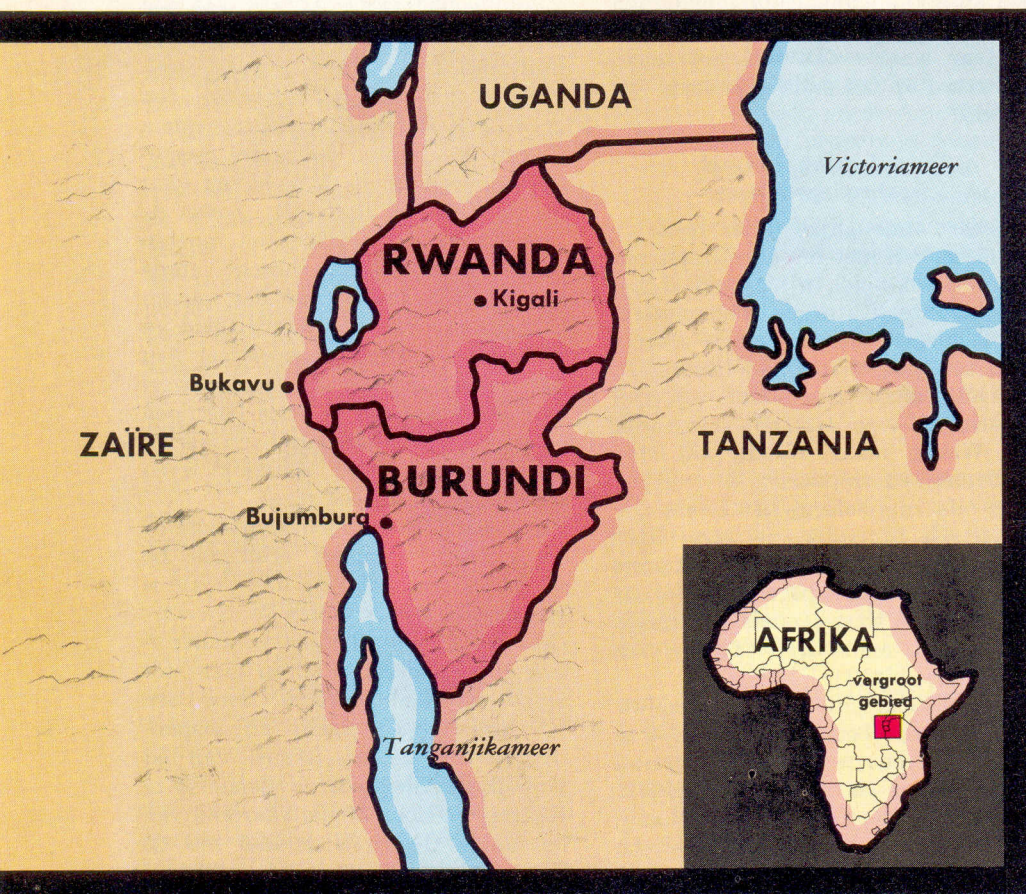
Helaas wijst de geschiedenis van de menselijke ervaringen erop dat de menselijke samenleving niet bereid is een dergelijk programma te aanvaarden. Deze noodzakelijke veranderingen kunnen daarom alleen maar tot stand worden gebracht door een bovenmenselijke macht en inspanning — door de tussenkomst van het Koninkrijk Gods om de mensheid te regeren, en door de aanvaarding van de Geest Gods als middel om de harten en de geesten van de mensheid te veranderen. Die oplossing zal nog in de huidige generatie tot stand komen. □

GENOCIDE

's mensen weg naar vrede!

De afgelopen twee jaar zijn in een weinig bekende streek van Afrika duizenden mensen afgeslacht. De VN heeft niet ingegrepen. Is het mogelijk dat dit regionale bloedbad de voorloper is van mondiale slachtingen van oneindig grotere afmetingen?

door Arthur W. Docken

UIT DE kleine Afrikaanse staat Burundi komen berichten dat ettelijke tienduizenden mensen daar volgens een tevoren opgesteld programma afgeslacht zijn.

Dit zwaar beproefde land, kleiner dan Zwitserland, ligt ten oosten van het Kongo-bekken en telt ongeveer 3,5 miljoen inwoners.

De heersende groep in Burundi bestaat vrijwel geheel uit de stam der Watutsi, die 15% van de totale bevolking uitmaken. De overgrote meerderheid van de bevolking bestaat uit Hutus plus een handjevol Europeanen en Aziaten. Bijna de helft van de bevolking is rooms-katholiek. Ongeveer 40% hangt primitieve animistische godsdiensten aan; de rest is voornamelijk protestant.

Toen het uit begon te lekken dat er in dit land een bloedbad werd aangericht, schonken slechts weinig mensen daar aandacht aan. Per slot van rekening is Burundi voor de grote mogendheden onbelangrijk omdat het in economisch opzicht maar weinig te bieden heeft. Koffie is het voornaamste exportartikel. De doorsnee inwoner van Burundi had in 1969 een inkomen van nog geen f45 per jaar en sindsdien is dat niet veel verbeterd.

Maar de geruchten hielden aan en enkele mensen begonnen vragen te stellen. Eindelijk gaf de regering van Burundi uitleg van hetgeen zich afspeelde. Volgens die regeringsverklaring werden de Hutus, die de meerderheid van de bevolking vormen, door protestantse zendelingen opgestookt de heersende Watutsi af te zetten. Na de eerste schermutelingen, waarbij duizenden Tutsi het leven hadden gelaten, greep de regering in en begon systematisch de Hutus te decimeren ten einde hun opstand te onderdrukken.

Slechts enkele ter plaatse geschreven verslagen zijn naar de buitenwereld doorgesijpeld. Enkele berichten wijzen erop dat in plaats van een opstand te onderdrukken, de heersende Tutsi alle Hutus hebben uitgemord die bekwaam, ontwikkeld of vermogend waren, dan wel een bedrijf bezaten. Elk van hen die over leiderskwaliteiten beschikte, is geruisloos geliquideerd.

De verslagen geven hartverscheurende details. Er wordt in gesproken van hele gezinnen die uitgemord werden en van onderwijzers die voor

DEZE FOTO'S werden uit Burundi gesmokkeld. Boven: een Hutu-officier en een Watutsi-soldaat in dienst van de regering van Burundi tonen aan dat de strijd in dat land niet louter een stammenoorlog is, waarin de aan de macht zijnde Watutsi de Bahutus zonder onderscheid afslachten. Onder: deze Hutu-doden die onbegraven op een veld in Burundi liggen, laten zien dat massaexecuties van Hutu-stamleden plaatsgevonden hebben.

ORTF-Gamma

de ogen van hun ontstelde leerlingen gedood werden. De schattingen van het aantal vermoorde personen variëren van 50 000 tot 200 000. De Belgische premier Gaston Eyskens rapporteerde reeds in 1972 dat hetgeen zich in Burundi afspeelde „geen stammenoorlog, maar je reinste genocide” was (*American Fieldstaff Reports*, 16e jaargang, no. 4).

Een interessante bijkomstigheid van dit drama is evenwel dat ofschoon de Hutus de overgrote meerderheid van de bevolking uitmaken (85%), ze nochtans weerloos zijn tegenover de Watutsi, waarvan ze zich de mindere beschouwen.

Er zijn aanwijzingen dat Hutus nog steeds deel uitmaken van het leger en bestuursposten bekleden. Het is dus mogelijk dat het optreden van de regering bedoeld was een opstand te onderdrukken, en niet zozeer om de Hutu-intelligentsia uit te moorden. De Hutus zijn geen hulpeloze inboorlingen. In 1964 kwamen uit het naburige Ruanda berichten dat de Hutu duizenden Watutsi ombrachten. Of dat nu zuiver een stammenoorlog was of politiek gelegen kwam, een feit is dat de zwerende wonde van ethnische afgunst Afrika nu al vele jaren vergiftigd heeft.

Genocide is niets nieuws

Reeds sinds Kain in een aanval van jalouse haat zijn broeder Abel dood sloeg, hebben mensen hun tegenstanders van het leven beroofd. Zowel de Israëlieten en Assyriërs uit de oudheid, als de Tartaren en de Mongolen hebben honderdduizenden mensen uitgeroeid. Hoewel enkele der machtigste „beschavingen” uit de oudheid op het bloed van onderdrukte volkeren waren gebouwd, hebben in meer recente tijden Australische kolonisten de autochone bevolking van het eiland Tasmanië totaal uitgeroeid. De Noordamerikaanse Indianen werden door de blanken gedecimeerd en in Peru vernietigden Spaanse veroveraars de Inca-beschaving.

Terwijl de menselijke beschaving voortschrijdt, neemt de omvang van de slachtingen helaas toe. In onze dagen zijn de statistici de tel kwijtgeraakt van de miljoenen mannen, vrouwen en kinderen die werden vermoord opdat de een of andere despoot zich van alle macht in een land kon verzekeren. Hitlers bewind

leidde tot de dood van twaalf miljoen burgers — met inbegrip van meer dan zes miljoen joden bij een poging een hele ethnische groep uit te roeien. De tragische doeltreffendheid van de atoombommen die de VS op twee Japanse steden hebben geworpen, is al evenzeer een voorbeeld van massale slachting.

Tegenwoordig zijn omvangrijke bloedbaden zo iets gewoons, dat ze nog amper nieuwswaarde hebben. Zo zijn b.v. een miljoen Biafranen omgekomen in hun vergeefse strijd voor onafhankelijkheid in de jaren 1968-69. Naar schatting een miljoen mensen verloren het leven in de Kongo. Er kwamen berichten binnen over gruwelijke massamoorden tijdens de geboorte van de nieuwe staat Bangladesh. Maar de meeste mensen hier op aarde, in beslaggenomen als ze zijn door hun eigen problemen zijn deze massale slachtpartijen snel weer vergeten.

Het is niet nodig dat men tot een minderheid behoort om te worden vervolgd. Dikwijls ontketenen minderheden zelf een schrikbewind. Kijk maar naar het bloedvergieten door revolutionaire minderheden in Vietnam en Noord-Ierland, om maar enkele voorbeelden te noemen.

De aard van de mens — hoe „beschaafd” hij ook moge lijken — is erop ingesteld te vernietigen wat hem in de weg staat. De geschiedenis der mensheid wemelt van verslagen over het onmenselijk gedrag van de ene mens jegens de andere. Burundi is slechts het jongste slachtoffer van binnenlandse strubbelingen die om een oplossing vragen, maar geen sterveling schijnt bereid te luisteren of te helpen dit probleem op te lossen.

Wie wil helpen?

Waarom doet niemand iets om een eind te maken aan massamoord en oorlog? Waarom werpen de Verenigde Naties niet hun gewicht in de schaal om zulke gruweldaden te stoppen? Kan deze wereldorganisatie, die toch bedoeld de vrede te dienen, niet tussenbeide komen en het leven van de slachtoffers redden?

Helaas moet het antwoord ontkenkend luiden. De VN zijn aan handen en voeten gebonden. Het is deze organisatie wettelijk onmogelijk in te grijpen in de interne aangelegenheden van ongeacht welk land, tenzij dat

land daar nadrukkelijk om verzoekt. Bovendien kan elk plan om te interveniëren gemakkelijk door het veto van slechts één lid van de Veiligheidsraad dat sympathie voor de agressor heeft, worden verijdeld. Deze belemmerende factoren smoren elke actie die een der VN-leden zou willen ondernemen, in de kiem.

Individuele landen — zelfs die in Afrika — weigeren zich met de moeilijkheden in Burundi in te laten. Afgezien van een paar akelig voorzichtige verklaringen van regeringsfunctionarissen of comités, is er niets constructiefs gedaan om een eind aan het drama te maken. Gezien de geldende wetten en de nu aangehangen politiek der regeringen is geen mens in staat in te grijpen in een situatie als die in Burundi. Hoe dat komt? Omdat de mens de weg naar vrede niet kent!

Regeringen zullen alleen dan in de aangelegenheden van een ander land ingrijpen wanneer zoiets hun voordeel biedt. Maar in Burundi is dat niet het geval.

Waar blijft God?

Wanneer mensen niet kunnen of willen ingrijpen ten behoeve van hun naaste, waarom maakt God dan geen einde aan deze slachting? Laten we toch goed begrijpen: God is niet rechtstreeks verantwoordelijk voor het onmenselijk gedrag van de ene mens jegens de andere. Hij draagt daar geen schuld aan. Hij heeft de mens de bevoegdheid van vrije keuze gelaten.

God heeft de mens hier op aarde geplaatst om die te besturen. De mens heeft de plicht, met het hem door God geschonken recht en de hem door God opgelegde verantwoordelijkheid op aarde de vrede te bewaren. Let eens op de oorspronkelijke, door God aan de mens gegeven opdracht ten aanzien van zijn betrekkingen tot andere mensen.

God beval Adam en Eva: „Weest vruchtbaar en wordt talrijk; vervult de aarde en onderwerpt haar...” (Genesis 1:28, *N. Vert.*). Het was Gods bedoeling dat zijn schepping zou worden onderworpen aan zijn wetten — wetten die vrede en harmonie verzekerden. Met dat „onderwerpen” bedoelt God dat de mens zichzelf zowel als zijn omgeving zal *besturen*, niet haar vernietigen. Zoals God tegen

Kaïn zei: „Doch indien gij niet goed handelt, ligt de zonde als een belager aan de deur, wiens begeerte naar u uitgaat, doch over wie gij moet heersen” (Genesis 4:7, *id.*). Het vergt inspanning en karakter de zonde te mijden, en de mens heeft zich helaas niet ingespannen overeenkomstig Gods wil de aarde te besturen.

De mens is verantwoordelijk verschuldigd aan zijn landsregering, en deze op haar beurt — of ze 't weet of niet — aan God. „Alle ziel zij de machten, over haar gesteld, onderworpen; want er is geen macht dan van God...” (Romeinen 13:1). De mens is derhalve verantwoordelijk voor zijn eigen gedrag.

Het Nieuwe Testament beveelt de regeerders der naties de vrede te bewaren, want de wereldse overheid „staat immers in dienst van God, u ten goede. Maar indien gij kwaad doet, wees dan bevreesd; want zij draagt het zwaard niet tevergeefs; zij staat immers in de dienst van God, die toornende wreekster voor hem, die kwaad bedrijft” (Romeinen 13:4, *N. Vert.*).

Ten einde vrede en geluk te verzekeren en de welvaart te bevorderen, is de mens verplicht overeenkomstig Gods wetten te regeren. Maar... waar vindt men nationale overheden die Gods wetten gehoorzamen? De apostel Jakobus wees er al op dat mensen te dikwijls regeren om hun lusten en begeerten te bevredigen (Jakobus 4:1-3). God gaf de mens een aantal volmaakte wetten die — mits nageleefd — internationale vrede en harmonie kunnen verzekeren. Maar de volkeren hebben Gods wetten en handelingen afgewezen. Ze lossen hun geschillen liever op hun eigen manier op en regeren volgens hun eigen, gebrekkige wetten. Maar al te vaak, zoals in het geval Burundi, negeren andere landen eenvoudig een crisis en hopen dat die weldra vanzelf verdwijnt.

Waar draait het op uit?

De verslagen van bloedbaden heren der zijn afschuwelijke uitingen van 's mensen gebrek aan mededogen en liefde jegens zijn naaste. Het is een microcosmische uiting van het geweld dat de menselijke aard eigen is.

Maar is hetgeen Burundi vertoont een voorloper van naderende, nog veel grotere bloedbaden? Enkele vooraan-

staande geleerden voorzien, en waar schuwen voor, een dergelijke, dreigende wereldramp. Zo'n ontzaglijke catastrofe wordt in de Bijbel voorspeld. Denk aan de woorden van Jezus uit Mattheus 24:21-22: „Want alsdan zal grote verdrukking wezen, zoals niet is geweest van het begin der wereld tot nu toe, en ook niet [meer] zijn zal. En zo die dagen niet verkort werden, geen vlees zou behouden worden...”

Over welke tijd sprak Jezus hier? Wie de eerste verzen uit het hoofdstuk van Mattheus aandachtig leest, begrijpt dat Hij het daar heeft over

menselijke leiders. Omdat de mens oorlog *wil* voeren, toont God zich inschikkelijk. God heeft gewaar schuwd dat zij die met het zwaard doden, zelf door het zwaard zullen vergaan. Allen die doorgaan met het vermoorden van medemensen, zullen op hun beurt omkomen wanneer God zich met de menselijke zaken gaat bemoeien ten einde de vrede tussen de mensen af te dwingen. „En de verslagenen des Heren zullen te dien dage liggen van het ene einde der aarde tot aan het andere einde der aarde” (Jeremia 25:33). God zal in de aangelegenheden van de mens ingrij-

Een groot aantal waarnemers beschouwt het als onaanvaardbaar dat de internationale gemeenschap de massamoord van 100 000 mensen toe zou staan. Maar het is moeilijk te zeggen wat men binnen het kader van internationaal recht zou kunnen doen om dit te voorkomen.

de wereldsituatie vlak voor zijn wederkomst op aarde in de nabije toekomst. Christus voorspelde de vreselijke gebeurtenissen die de laatste dagen zouden aankondigen. Hij deed zulks toen zijn discipelen Hem vroegen: „...welk zal het teken zijn van Uw komst, en van de voleinding der wereld [van dit tijdperk van menselijk bewind]?” (Mattheus 24:3).

Jezus antwoordde toen met het geven van een beschrijving van de steeds erger wordende twisten die aan het einde der dingen zouden voorafgaan. Toen zei Hij dat deze rampzalige gebeurtenissen zouden leiden tot een grote ramp, die elk menselijk leven op aarde zou bedreigen (Mattheus 24:22). De mens zal bijna — maar nog niet geheel en al — het menselijk ras uitroeien. Miljoenen onschuldige mensen zullen om het leven komen. Precies op dit tijdstip, waarop alle volkeren op het punt staan cosmocide — niet slechts genocide — te plegen, zal Jezus Christus op aarde terugkeren en de mensheid tegen haar eigen wreedheid en grof geweld beschermen.

De mens is verantwoordelijk voor deze verschrikking, en God legt de schuld daaraan op de schouders van

pen en doen wat de mens reeds lang geleden had moeten doen: deze aarde zuiveren van het kwaad dat daar heerst.

In zijn beschrijving van die dag van de vrede merkte de profeet Jesaja op: „En vele volken zullen heengaan en zeggen: Komt, laat ons opgaan tot de berg des Heren... opdat Hij ons lere van Zijn wegen, en dat wij wandelen in Zijn paden; want uit Sion zal de wet uitgaan, en des Heren woord uit Jeruzalem... en zij zullen hun zwaarden slaan tot spaden, en hun spiesen tot sikkels; het ene volk zal tegen het andere volk geen zwaard opheffen, en zij zullen geen oorlog meer leren” (Jesaja 2:3-4).

Bij het gebouw der Verenigde Naties te New York staan deze woorden uit Jesaja 2:4 gebeiteld in het monument dat een man voorstelt, die een zwaard tot een ploegschaar hamert. Helaas weet de mens nog steeds niet hoe deze woorden in praktijk te brengen, met het gevolg dat wij in onze dagen met oorlog en genocide worden bezocht. Er zal eenmaal vrede voor deze wereld komen, maar niet door menselijke inspanning. Het zal de tussenkomst vereisen van God. □

DE TIMMERMAN die de wereld

Wat ieder het meest nodig heeft, is liefde te geven en liefde te ontvangen. Bijna tweeduizend jaar geleden toonde Jezus van Nazareth ons wat liefde werkelijk inhoudt en hoe ieder van ons ertoe kan komen er uitdrukking aan te geven.

door Paul W. Kroll

JONGE MENSEN zingen over Jezus in hun songs: „Put your hand in the hand of the man who stilled the waters...” Films zijn gebaseerd op zijn leven; zelfs veel atheïsten beschouwen Hem als een groot leraar.

Wie was deze Jezus?

De naam van Jezus van Nazareth leeft voort ondanks dat de westerse wereld verstrikt is in het najagen van aardse belangen. Wie is die uitzonderlijke persoon, die tweeduizend jaar geleden leefde en zulk een enorme invloed heeft gehad op de godsdienstige en maatschappelijke stelsels van de westerse mens?

Zelfs degenen die elk engagement met de gevestigde kerken mijden, vinden in het onderricht en de persoonlijkheid van Jezus vele uitzonderlijke kwaliteiten. Misschien was het opvallendste kenmerk van zijn onderricht een nieuwe en boeiende opvatting van liefde, die hij uitlegde aan de mensen van zijn tijd. Die opvatting leeft in de boeken van het Nieuwe Testament.

In onze tijd van onmenselijkheid van de ene mens jegens de andere en algehele bandeloosheid, is Jezus' boodschap van centraal belang voor ieder van ons. Hij legde uit *waarom* mensen de neiging hebben *onmenselijk* te zijn. Hij legde ook uit welke

menselijke gedragscode de vreugde, het geluk en de vervulling zou brengen, waarnaar wij allemaal verlangen.

Beheersen der menselijke aard

Vele uitzonderlijke personen hebben onderkend dat het ongelooflijke onrecht in de diverse samenlevingen ten dele wordt veroorzaakt door de invloeden waarvoor de menselijke aard ontvankelijk is. Vele filosofische stelsels en politieke ideologieën zijn geconstrueerd om de „lagere eigenschappen” in de aard van de mens uit te schakelen.

De republikeinse regeringsvorm ontstond met het uitdrukkelijke oogmerk de onmenselijke heerschappij van de mens over andere mensen te ondervangen. Velen der stichters van Amerika, bijvoorbeeld, waren zeer bezorgd over de tekortkomingen van de menselijke aard. Alexander Hamilton (1757-1804) stond bijzonder argwanend tegenover de menselijke aard.

De Engelse filosofen John Locke (1632-1704) en John Stuart Mill (1806-1873) wijdden veel van hun filosofische beschouwingen aan het probleem op welke wijze men een krachtige regering kan hebben zonder despotisme. De Franse Revolutie van 1789 werd geromantiseerd als een triomf van de menselijke rede over

het despotisme van een regiem. Theoretisch gezien, pogen het marxisme en de politieke tegenhanger ervan, het communisme, de menselijke aard ten goede te veranderen.

Vele psychologen, sociologen en gedragsdeskundigen houden zich bezig met het vraagstuk van de menselijke aard. B.F. Skinner, een Amerikaans gedragsdeskundige, beveelt „biologisch ingrijpen” aan ten einde mensen ertoe te brengen te doen wat goed is.

In zijn „Third Force”-psychologie bestudeerde de psycholoog Abraham Maslow geestelijk gezonde mensen ten einde er achter te komen waarom ze zich gedragen zoals ze doen. Aan het eind van zijn levenswerk kwam Maslow tot de conclusie dat liefde, vooral in de eerste levensjaren, een wezenlijke behoefte van alle mensen is.

Ontbreekt er iets?

Toch is de mensheid, zoals maar al te duidelijk is, er niet in geslaagd op uitgebreide schaal mensen voort te brengen die liefde als oriëntatiepunt hebben. Het communisme is in de praktijk niet bepaald een zegen voor de mensheid gebleken. Het representatief stelsel wordt slechts in stand gehouden door krachten *van buitenaf*, d.w.z. door controle en het tegenwicht

VAN GALILEA

LIEFDE bracht

dat groepen weerhoudt despotische macht te verwerven. Toch heerst er binnen het stelsel zelf verwarring, ongelijkheid en de karakteristieke onmenselijkheid van de mens jegens zijn medemens. Gedurende heel de geschiedenis heeft geen enkele revolutie of nieuw bewind iets tot stand gebracht dat ook maar een beetje lijkt op het soort utopische omstandigheden waaronder de mens zou willen leven.

Thans zijn we „realisten”. Dat wil zeggen, we aanvaarden een toestand waarin oorlog, fanatisme, diefstal, geestelijke onvrede en een massa andere narigheden in grote mate een onderdeel vormen van de structuur van het leven.

Innerlijk zijn mensen over het geheel genomen nog steeds menselijk, met inbegrip van alles wat het woord inhoudt. Het is alsof een essentieel ingrediënt ontbreekt van het recept voor mensen die liefde als oriëntatiepunt hebben, of er een stukje is verdwenen van de legpuzzel die volmaaktheid heet. Wij schijnen maar niet in staat te zijn, veel aan de menselijke *onmenselijkheid* te doen.

Op zijn best blijkt de menselijke aard een vreemde combinatie van tegenstrijdige gedragspatronen te zijn. Een lid van de Bahutustam kan zijn *eigen* kinderen liefhebben, maar

het kroost van een Watutsi afslachten wegens jarenlange onderdrukking door de Watutsi. Een gewone burger kan de eigendommen van zijn vriend eerbiedigen, maar gapen in het plaatselijke warenhuis. Een man kan in het water springen om de vrouw van zijn buurman van de verdrinking dood te redden, zelfs met gevaar voor eigen leven, maar hij kan ook zijn buurman zijn vrouw ontnemen door een verhouding met haar te hebben.

Al dergelijke situaties waarbij liefde ontbreekt hebben zich bij miljoenen vermenigvuldigd en zijn uitgelopen op een wereld die gemeenschappelijk moordt, steelt, haat en over het algemeen vervuld is van menselijke wreedheid jegens de mens. Ondanks al onze pogingen zijn we niet in staat geweest liefhebbende mensen voort te brengen te zamen met een samenleving die zich gestadig voortbeweegt in de richting van een toestand die globaal omschreven zou kunnen worden als leven in een „conceptie van volledige liefde”.

Daarom introduceerde de timmerman van Galilea een nieuwe opvatting van liefde om een ommekeer teweeg te brengen in het menselijk denken. Hij legde uit waarom de wereld in een ongezonde toestand verkeert: *het ontbreekt de mensen*

aan de volledige uitdrukking van liefde. Heersers, bijvoorbeeld, spelen de baas en onderdrukken hun onderdanen. Jezus verschaft de formule die kon leiden tot de vorming van een fundamenteel op liefde georiënteerde mens en samenleving.

Ten gevolge van het feit dat de grootste geesten en de meest verfijnde politieke stelsels er niet in geslaagd zijn ons het soort van mensen te bezorgen die we willen hebben, neemt de gebeurtenis die bijna 2000 jaar geleden plaats vond, enorme proporties aan. In die tijd kwam deze zeer ongewone persoon, Jezus, ten tonele. Geboren in het stadje Bethlehem als zoon van een timmerman, was Jezus een telg uit het oude koninklijke geslacht dat de natie Juda had geregeerd.

Wie was deze Jezus?

Jezus bezat één kenmerk dat hem tot de unieke figuur van de geschiedenis stempelde. Eén van zijn discipelen, Johannes, haalde Jezus' eigen woorden aan; woorden die de essentie van dit bijzondere kenmerk beschreven: „Een nieuw gebod geef Ik u, dat gij elkander liefhebt; gelijk Ik u liefgehad heb, dat ook gij elkander liefhebt. Hieraan zullen zij allen bekennen, dat gij Mijn discipelen zijt, zo gij liefde hebt onder elkander”

(Johannes 13:34, 35). (De lezer die hierin geïnteresseerd is, zou hoofdstuk 13 tot en met 17 in hun geheel moeten lezen voor Jezus' volledige uiteenzetting van liefde.)

Jezus toonde aan hoe de kenmerken van een volledige en zuivere liefde begrepen konden worden, zowel aan de hand van voorbeelden als door wettelijke grondbeginselen. De aard van Jezus' functie stond centraal voor beide aspecten. Als mens was hij een voorbeeld van wat een volledig liefdevolle persoonlijkheid kon zijn. In de tweede plaats maakte hij met woorden het begrip „liefde” duidelijk aan zijn intieme kring van discipelen (de evangeliën bevatten de essentie van die uitleg).

De timmerman uit Galilea toonde aan hoe het voor *onmensen* mogelijk was zich om te laten vormen tot dezelfde soort van man die liefde personifieert als Hij deed. Op grote schaal zou dit een samenleving kunnen doen ontstaan die zo al niet „volmaakt”, tenminste definitief op weg was naar „volmaaktheid”, in plaats van altijd op het randje van de afgrond van ineenstorting en chaos te balanceren.

Jezus gaf in zijn eigen leven uitdrukking aan de ware persoonlijkheid en aard van volledige liefde. Hij bezat bijvoorbeeld een volledige innerlijke bezorgdheid voor het welzijn van anderen. Ten einde dit begrip duidelijk te maken, gebruikte hij het bekende voorbeeld van de verloren zoon. Het laat het erbarmen zien waarmee de aard van Jezus begiftigd was. Hier volgt een gedeelte van het relaas, volgens de vertaling van mr. E. Straat.

De gelijkenis van de verloren zoon

„Iemand had twee zoons. De jongste van hen zei tegen zijn vader: 'Vader, geef me het mij toekomstige deel van ons vermogen'. En hij verdeelde zijn bezit onder hen. Na enkele dagen pakte de jongste zoon alles bijeen en ging op reis naar een ver land waar hij zijn vermogen met een losbandig leven verkwistte. . .

„Toen kwam hij tot zichzelf en zei: Hoeveel dagloners van mijn vader hebben brood in overvloed, terwijl ik hier verga van de honger! Ik ga hier weg, terug naar mijn vader, en zal

tegen hem zeggen: 'Vader, ik heb me slecht gedragen tegenover de hemel en tegenover jou; ik ben het niet meer waard, je zoon te worden genoemd! Behandel mij als een van je dagloners!'

„En hij ging daar weg en keerde naar zijn vader terug. Hij was nog ver af, toen zijn vader hem zag komen. Die werd diep ontroerd, holde naar hem toe, viel hem om de hals en zoende hem hartstochtelijk” (Lukas 15:11-20).

Het erbarmen dat uit het bovenstaande voorbeeld blijkt, is één aspect van het begrip liefde. Er is ook nog een ander belangrijk facet van liefde dat daarmee in verband staat: het beperken van de eigen daden tot die daden die het grootste welzijn en geluk voor allen zullen bewerkstelligen. Jezus toonde aan dat mensen hun *eigen* antisociale daden zullen moeten beperken, als ze verwachten dat anderen dat ook doen.

Iemand kan niet verwachten dat als hij steelt, moordt of iemand anders zijn partner ontnemt, zijn slachtoffer nog steeds van hem houdt. Hoewel Jezus de raad gaf de andere wang toe te keren, maakte hij duidelijk dat geen enkele samenleving kan blijven functioneren als ware liefde ontbreekt.

De gemakkelijkste manier om de betekenis van dit essentiële onderdeel van de „weg der liefde” uit te leggen is er op te wijzen dat er twee veelomvattende toepassingen van liefde zijn. Het ene gedeelte heeft te maken met liefde voor andere mensen. Het is een soort van wet tegen de excessen van de menselijke aard — het *ware probleem* van de mensheid.

Liefde voor mensen

Hoewel liefde het beste metterdaad begrepen kan worden, kan het in abstracte punten gesplitst en in rechtstermen aangeduid worden. In het kort kan liefde voor mensen aangeduid worden als: (1) eer uw vader en moeder, (2) pleeg geen moord, (3), steel niet, (4) pleeg geen overspel, (5) lieg niet, en (6) begeer niet. In één beginsel aangeduid, betekenen deze punten: *heb innerlijke bezorgdheid en respect voor anderen in elk aspect van hun leven.*

Of zoals Jezus het uitdrukte, het tweede grote gebod is: „Heb uw naaste lief gelijk uzelf”.

Kennelijk zouden, als aan deze voorschriften in hun volledige zin de hand gehouden zou worden, doodslag, haat, oorlog, diefstal en een volledig scala van lagere karaktertrekken van de mens verdwijnen. Ongetwijfeld zal de lezer de bovenstaande punten herkennen als de laatste zes van de tien geboden, die in het boek Exodus van de Bijbel staan.

Afgoden van de mens

Er is echter een tweede veelomvattend aspect van liefde. Het heeft te maken met het referentiekader, waarop een individueel menselijk leven gericht is. Een mens moet een doel hebben om te kunnen verwezenlijken. Zelfs degene die niets tot stand brengt, heeft een doel; zijn doel is eenvoudigweg niets tot stand te brengen. Een paar voorbeelden zullen dit duidelijk maken.

Een meisje kan een vurige ambitie hebben filmster te worden. Dit wordt het referentiekader dat bepaalt wat zij eet, hoe zij zich kleedt, hoe ze handelt, met wie ze in contact wil komen. Het woord „ster” veronderstelt, tenminste in zekere mate, een bepaalde levensstijl. Het kan een bijna egoïstisch verlangen naar roem inhouden.

Derhalve zullen, in het extreme geval, alle activiteiten van het leven van dit meisje gericht zijn op het begrip „actrice”. Het woord actrice kan nu gemakkelijk de proporties van een „god” aannemen. Het meisje doet alles om „actrice” te worden, zoals een Babyloniër uit de oudheid alles voor zijn of haar afgod gedaan zou hebben. In feite wordt het woord afgod wel gebruikt met referentie tot het begrip acteur of actrice.

Aan de andere zijde van het scala kan zich de traditionele Parijse clochard bevinden. Zijn „god” is de goedkope wijn en de levensstijl die het woord „clochard” vooronderstelt. De drinkebroer zou figuurlijk gesproken zijn ziel en zaligheid verkopen voor een fles wijn. Hij kan zich al dan niet ellendig voelen. Maar hij zit vast aan zijn levensstijl; het is zijn „god” geworden.

En tot op verschillende hoogten

Jezus verklaarde waarom de wereld er slecht voorstaat: De mensheid is niet in staat volledige liefde te tonen. Op haar best schijnt de menselijke natuur een vreemdsoortige combinatie van tegenstrijdige gedragspatronen te zijn. Een man kan in het water springen om de vrouw van zijn buurman van de verdrinkingsdood te redden, zelfs met gevaar voor eigen leven, maar hij kan ook zijn buurman zijn vrouw ontnemen door een verhouding met haar te hebben.

heeft elk mens een „god”. Het kan een letterlijke afgod zijn als uiting van de een of andere religie van een primitieve stam; het kan een land, een gezin, geld, succes of een combinatie van dit alles zijn.

Maar iedereen moet een referentiekader of kaders in zijn leven hebben die proporties van een dergelijke omvang aannemen dat ze in aanmerking kunnen komen voor de term „god” of „afgod”. Ze bestaan in alle vormen en afmetingen. Voor sommige mensen kan „god” eenvoudig betekenen „je eigen gang gaan”. Dit is het principe waaromheen alle activiteiten van het leven van die persoon draaien.

Jezus brengt een nieuw referentiekader

Jezus is gekomen om een ander referentiekader te openbaren. Hij wees erop dat het onmogelijk was een volledig op liefde gericht persoonlijkheid te zijn zonder het juiste referentiekader. Ten einde een mens te zijn die de meest volledige uitdrukking van liefde bezit, zei Jezus dat het nodig is contact te hebben met het wezen, wiens persoonlijkheid totale liefde is. Dat wezen is God. Jezus zei dat God zijn Vader was.

Jezus zei tot zijn discipelen: „... De Zoon kan niets van Zichzelf doen, tenzij Hij de Vader dat ziet doen; want zo wat Die doet, dat doet ook de Zoon desgelijks” (Johannes 5:19).

De gevolgtrekking is duidelijk. Geen enkel mens kan de ware liefde bezitten, tenzij hij de ware God liefheeft. Jezus heeft eens gezegd dat het grootste gebod is God lief te hebben met het gehele wezen.

Dit essentiële onderdeel van liefde wordt in rechtstermen opgesomd in de eerste vier voorschriften van de tien geboden:

(1) heb geen andere goden boven de ware God, (2) creëer geen afgoden, (3) gebruik Gods naam niet ijdellijk, en (4) houd Gods sabbat.

Het is niet de bedoeling van dit artikel de betekenis van elk van deze geboden uit te leggen, voor zover zij betrekking hebben op het begrip liefde. Een korte uitleg over een van de vier geboden zal echter het begrip toelichten.

De wekelijkse sabbat, bijvoorbeeld, zal iemand doen denken aan zijn verhouding tot zijn God. Als iemand dus op die dag stopt met zijn werk en normale bezigheden, zal hem dat de werkelijkheid van het bestaan van die God inprenten.

„Uit het oog, uit het hart” is een feit in de psychologie. Aangezien men God niet kan zien, is juist het houden van de sabbat een uiting van zijn aanwezigheid in het leven van een individu.

De vier geboden hebben één motiverend beginsel: het denken van de mens vast te koppelen aan zijn God, en het weren van geestelijke onzuiverheden die die binding zouden doen verzwakken en verbreken.

Mensen kunnen ware liefde vinden

Jezus van Nazareth bracht liefde tot uitdrukking zoals geen enkel mens dat ooit tevoren had gedaan. Hij was de ware verpersoonlijking van liefde. „Indien gij Mijn geboden bewaart,” zei Jezus, „zo zult gij in Mijn liefde blijven; gelijkerwijs Ik de geboden van Mijn Vader bewaard heb, en blijf in Zijn liefde” (Johannes 15:10).

Jezus volbracht echter ook nog één zeer uitzonderlijke taak. Hij toonde aan dat het voor elk menselijk wezen mogelijk is een van liefde vervuld hart te hebben. Hij bracht dit idee in de volgende bewoordingen tot uiting:

„Wanneer gij Mij liefhebt, zult gij *mijn geboden bewaren*. En Ik zal de Vader bidden en Hij zal u een andere Trooster geven om tot in eeuwigheid bij u te zijn, de Geest der waarheid, die de wereld niet kan ontvangen, want zij ziet hem niet en kent hem niet; maar gij kent hem, want hij blijft bij u [in de persoon van Jezus] en *zal in u zijn* [na bekering]” (Johannes 14:15-17, *N. Vert.*).

De geboden die Jezus onderhield waren van zijn Vader afkomstig, die ze had uitgevaardigd en er zelf naar leeft. In feite beschrijven de levende wetten voor menselijk gedrag die Jezus uitlegde slechts de manier waarop zijn hart — en zijn Vaders hart — in een gegeven situatie zou functioneren, en ze verheffen die manier tot wet.

Jezus openbaarde dat de Vader bereid is zijn heilige Geest beschikbaar te stellen om de niet op liefde gerichte aspecten van het mensenhart te bestrijden.

Derhalve kon de apostel Paulus, een van de vele mensen die deze geest ontvingen, zeggen: „Ik ben met Christus gekruisigd; en ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij; en hetgeen ik nu in het vlees leef, dat leef ik door het geloof van de Zoon van God, Die mij liefgehad heeft, en Zichzelf voor mij overgegeven heeft” (Galaten 2:20).

Diezelfde heilige Geest is beschikbaar voor iedereen die er naar verlangt en bereid is de noodzaak te aanvaarden in overeenstemming met de eisen ervan te leven.

Als u verdere informatie wenst over hoe u een op liefde gericht mens kan worden, schrijf ons dan om de volgende gratis lectuur: *Wat is een echte christen?*, *Wat is geloof?* en *Wat is echt berouw?* □

Hemel, hel en het hiernamaals

Waarom geloven miljoenen dat wij mensen óf naar de hemel óf naar de hel zullen gaan wanneer wij sterven? Waar komt dit idee vandaan? Wat zegt de Bijbel over een voortbestaan?

door William F. Dankenbring

EEN OUDE Babylonische legende verhaalt van een jongeman, Etana, die door een arend werd uitgedaagd naar de hemelse gewesten op te stijgen. In de overtuiging dat dat geen kwaad idee van de arend was, steeg Etana, met de arend, steeds hoger op in de hemel tot de aarde een berg leek, mensen stofjes en de oceaan een slootje.

Etana vloog steeds hoger en bereikte ten slotte de woning van Anoe, de hemelgod. De beledigde godheid, verstoord door de aanwezigheid van een nietige sterveling in zijn hemels verblijf, wierp Etana en de arend omlaag in de onderwereld.

Wat de menselijke geschiedenis aangaat, was Etana's vlucht stellig een der oudste geboekstaafde pogingen van de mens om naar hemelse gewesten op te stijgen.

Oudste speurtocht der mens

Het geloof in een hemel of een paradijs aan gene zijde van het graf is een erkend leerstuk van het geloof van feitelijk alle volken en rassen sinds het begin van de geboekstaafde menselijke geschiedenis.

De hemel van de Hindoe is opgaan

in het *Brahma*. De moslems wacht een paradijs waar ze van eeuwig licht en vreugde zullen genieten — inclusief lichamelijke genoegens, ofschoon het hoogtepunt van geluk erin zal bestaan, Allah van aangezicht tot aangezicht te zien.

De denkbeelden van verschillende landen en volken over de hemel lopen sterk uiteen. Het paradijs van sommige primitieve stammen in Australië heet „gomboomland”. Daar is alles beter dan in deze wereld. De weg naar het hemel-land, zo geloven zij, wordt gevormd door de stralen van de ondergaande zon en door de Melkweg.

Onder voorchristelijke Polynesiërs werd het paradijs soms geacht in een onderaardse wereld te liggen, of binnenin de maan, of in het westen, of op een eiland — of zelfs onder water. In Raratonga meende men dat krijgers die stierven, bij de god Tiki leefden in een ondergrondse streek van geurige heesters en bloemen, met onbeperkt eten, drinken, dansen en slapen.

Onder de Delaware-, Zwartvoet- en Ojibwe-Indianen van Noord-Amerika werden zij die de stamwetten schondden, na hun dood naar een sombere

streek verbannen; de anderen gingen een leven van gelukzaligheid in. Voor de Noordamerikaanse Plains-Indianen was een toekomstig leven zeer reëel, maar hun begrip ervan was vaag en nevelig. Zij geloofden dat iemand die gestorven was, precies zo voortleefde als in deze wereld — met dezelfde hartstochten, gevoelens, wensen, behoeften en vijandige gezindheden.

Vroegste geloofsvoorstellingen

Sinds de vroegste tijden hebben mensen zich verdiept in een hiernamaals. In de hollen van de oudste mens onthult de aanwezigheid van voorwerpen bij de dode, een geloof in een leven na de dood. In neolithische culturen levert het materiaal van speciaal geconstrueerde graven zelfs nog meer bewijzen dat de mens voortdurend geboeid is door begrippen als dood en hiernamaals.

Oude Egyptische godsdienstige teksten, de Piramidenteksten, houden zich in hoofdzaak bezig met de wens van de overleden farao om het leiden van een somber bestaan in de onderwereld te vermijden. De overleden farao's werden geacht evenals de

goden in de hemel te kunnen wonen, met de zonnegod in zijn schip te reizen of in de Velden van Iaroe, de „velden der gezegenden” te wonen.

De Egyptenaren geloofden dat de zielen van de doden door een uitgestrekte wildernis, de Doeat, moesten trekken, die bewoond werd door goden, demonen, kwelduivels, boze geesten, de zielen van goddelozen, slangen, monsters, enz. Na met succes door deze onderwereld te zijn getrokken, zouden ze voor Osiris verschijnen.

De doden werden een Zaal des Oordeels binnengeleid, waar Osiris voorzat. Zij die een gunstig vonnis ontvingen, werden na verscheidene reinigende beproevingen naar de Velden van Aloe overgebracht om het eeuwige leven te genieten in de schaduw van de boom des levens, de wilde vijgeboom van Noet. De veroordeelden werden echter van hun ledematen beroofd en ondergingen een „tweede dood”, gemarteld met brandende kolen, in diepe wateren ondergedompeld en door scherpe zwaarden in stukken gehakt. Kohler verklaart: „Wij hebben hier de ware oorsprong van Inferno en Paradiso” (Kaufmann Kohler, *Heaven and Hell in Comparative Religion*, blz. 23).

Maar indien uit de oudste bewijsstukken blijkt dat de opvatting van een hemel en een hel na de dood haar oorsprong in het oude heidendom heeft, waar heeft het hedendaagse zich zo noemende „christendom” dan

haar leerstellingen over hemel en hel vandaan? Zijn deze leerstellingen heidense mythen die door de theologische orthodoxie naar de moderne tijd zijn overgebracht? Bevestigt het bijbelse verslag deze oude geloofsvoorstellingen?

Hoe schokkend het ook mag schijnen, de Bijbel zegt iets heel anders dan wat miljoenen hebben verondersteld!

Frappante uitspraken

Indien de Bijbel leert dat de rechtvaardigen naar de hemel gaan als zij sterven, dan moeten zeker zulke bijbelse helden als Abraham, Izak, Jakob, Mozes, Samuël, David en Daniël op dit ogenblik in de hemel zijn. Maar honderden jaren nadat al deze grote mannen gestorven waren en toen Jezus zijn taak op aarde begon, merkte Hij tegenover Nicodemus op: „Niemand is opgevaren in de hemel...” (Johannes 3:13).

Na de dood en de opstanding van Christus zei de apostel Petrus tot een grote mensenmenigte in Jeruzalem op de Pinksterdag van het jaar 31, dat David „beide gestorven en begraven is, en zijn graf is onder ons tot op deze dag”. Opdat hij niet verkeerd zou worden begrepen, voegde hij eraan toe: „Want David is NIET opgevaren in de hemelen...” (Handelingen 2:29, 34).

Deze twee teksten weerleggen de dierbare illusies en geliefkoosde geloofsvoorstellingen van miljoenen

WAAR in dit met sterren bezaaide heelal bevindt zich de hemel van het hiernamaals?

Saritta Solomon

mensen die aannemen dat de Bijbel leert dat de rechtvaardigen naar de hemel gaan wanneer zij sterven!

David was een man naar Gods hart (Handelingen 13:22). Toch verklaart de Bijbel onomwonden dat hij NIET naar de hemel is gegaan.

Waar is hij dán heen gegaan? Wat is er werkelijk met David en de bijbelse patriarchen gebeurd?

Het loon der rechtvaardigen

Als antwoord op deze vragen in de eerste plaats het volgende: De apostel Paulus heeft in het boek der Galaten een belangrijke uitspraak gedaan. Hij verklaarde: „En indien gij van Christus zijt, zo zijt gij dan Abrahams zaad, en naar de belofte *erfgenamen*” (Galaten 3:29).

Christenen zijn derhalve Abrahams geestelijke „kinderen” of „zaad”. Zij zullen iets erven dat „beloofd” was. Ten einde erachter te komen wat christenen zullen erven, moeten wij dus zien wat Abraham beloofd was.

De levensgeschiedenis van Abraham wordt in het boek Genesis verhaald. Abraham verliet de modern denkende stad Ur der Chaldeeën om naar het land Kanaän in het westen te reizen. Hij besloot God te gehoorzamen en te doen wat Hij gebod.

In ruil voor Abrahams gehoorzaamheid en onderwerping aan zijn wil deed God aan Abraham en zijn nakomelingen een duidelijke belofte. „En de Heer zeide tot Abram... Hef uw ogen op, en zie van de plaats, waar gij zijt noordwaarts en zuidwaarts, en oostwaarts en westwaarts. Want al dit land, dat gij ziet, zal Ik u geven, en aan uw zaad, tot in eeuwigheid” (Genesis 13:14-15).

God bevestigde later de belofte aan Abraham (Genesis 21:1-3; 22:15-18) en deed dezelfde belofte aan Izak, Abrahams zoon (Genesis 26:2-5). Let erop dat deze belofte in de eerste plaats een duurzame beërving van land inhield. Ten einde dit land *voor eeuwig* te beërven, moet eeuwig leven ook deel van de belofte hebben uitgemaakt!

MIDDELEEUWSE VOORSTELLING van zondaren die gepijnigd worden in Dantes *Inferno*, waar de duivel en zijn demonen de scepter zwaaien (links). Een prachtige tropische tuin, een Chinese voorstelling van het paradijs (rechts). Culver Pictures Inc.

De aan Abraham gedane belofte was derhalve het land Kanaän dat hij en zijn „zaad” voor alle eeuwigheid zouden erven. Later echter breidde God de belofte zodanig uit dat deze de hele wereld omvatte. De apostel Paulus noemde in Romeinen 4:13 Abraham „een erfgenaam der wereld” en niet alleen van het land Kanaän.

Dit is dus de belofte die alle christenen, als het zaad van Abraham, zullen erven!

Nieuwtestamentische bewijzen

Deze zelfde belofte wordt in het Nieuwe Testament opnieuw bevestigd. Jezus Christus zei duidelijk tot zijn discipelen: „Zalig zijn de zachtmoedigen; want zij zullen het aardrijk beërven” (Mattheus 5:5).

In het boek Openbaring lezen wij de kristalheldere uitspraak: „... Gij [Christus] zijt geslacht en Gij hebt hen voor God gekocht met uw bloed, uit elke stam en taal en volk en natie; en Gij hebt hen voor onze God gemaakt tot een koninkrijk en tot priesters, en zij zullen als koningen heersen op de aarde” (Openbaring 5:9-10, *N. Vert.*).

De Psalmen van David maken deze

waarheid ook duidelijk. David schreef: „Want de boosdoeners zullen uitgeroeid worden, maar die de Heer verwachten, die zullen de aarde erfelijk bezitten” (Psalm 37:9). Heel deze psalm is vol van dergelijke verwijzingen. Vers 29 voegt eraan toe: „De rechtvaardigen zullen de aarde erfelijk bezitten, en in eeuwigheid daarop wonen”.

Nog niet vervuld

Abraham, Izak, Jakob, David en alle andere aartsvaders wachten echter nog op hetgeen hun was beloofd. Tot op deze dag hebben zij de aarde nog niet beërfd.

In het boek Hebrëeën lezen wij: „Door het geloof is Abraham, geroepen zijnde, gehoorzaam geweest, om uit te gaan naar de plaats, die hij tot een erfdeel ontvangen zou... Door het geloof is hij een inwoner geweest in het land der belofte, als in een vreemd land, en heeft in tabernakelen gewoond met Izak en Jakob, die medeërfgenen waren van dezelfde belofte...” (Hebrëeën 11:8-9).

Let er tevens op dat deze allen „zijn in het geloof gestorven, de beloften niet verkregen hebbende” (vers 13). Ook: „En deze allen, hebbende door

het geloof getuigenis gehad, hebben de belofte niet verkregen...” (vers 39).

Wanneer zullen de aartsvaders, te zamen met echte christenen — zij die waarlijk de leringen van Jezus Christus volgen, zich van hun zonden bekeren en Hem als Verlosser aanvaardden — dan de beloften ontvangen?

In de opstanding

Jezus zelf heeft het antwoord gegeven: „Verwondert u hierover niet, want de ure komt, dat allen, die in de graven zijn, naar zijn stem zullen horen, en zij zullen uitgaan, wie het goede gedaan hebben, tot de opstanding ten leven, wie het kwade bedreven hebben, tot de opstanding ten oordeel” (Johannes 5:28-29, *N. Vert.*).

De beloften zullen geërfd worden ten tijde van de opstanding der rechtvaardigen. De apostel Paulus verklaarde: „Want de Heer Zelf zal met een groep, met de stem des archangels, en met de bazuin Gods nederdalen van de hemel; en die in Christus gestorven zijn, zullen eerst opstaan; daarna wij, die levend overgebleven zijn, zullen te zamen met hen opgenomen worden in de wolken,

de Heer tegemoet, in de lucht; en alzo zullen wij altijd met de Heer wezen" (1 Thessalonicensen 4:16-17).

Wanneer Christus naar deze aarde terugkeert, zullen de aartsvaders en de waarlijk bekeerde christenen uit hun graven worden opgewekt. Op dat tijdstip zal Jezus de rechtvaardigen hun loon geven, en zij zullen Hem dan bijstaan in zijn bewind over heel de aarde gedurende 1000 jaar (zie Openbaring 20:4; Daniël 2:44 en 7:27).

Het denkbeeld dat de rechtvaardigen naar de hemel gaan als zij sterven, is niet bijbels. Maar hoe zit het met het geloof dat boosdoeners in een eeuwig brandende hel worden geworpen?

Jesus zinspeelde op hen en hun uiteindelijk lot toen Hij tot zijn discipelen zei: „Ik zeg u, mijn vrienden, vreest hen niet, die het lichaam doden en daarna niets meer kunnen doen. Ik zal u tonen, wie gij vrezen moet. Vreest Hem, die, nadat Hij gedood heeft, macht heeft om in de *hel* te werpen. Voorwaar, Ik zeg u, vreest Hem!” (Lukas 12:4-5, *N. Vert.*)

Wat is de „hel”?

In dit vers noemde Jezus de „hel”. Het oorspronkelijke Griekse woord is *gehenna*, afgeleid van het Hebreeuwse woord voor het „dal van Hinnom” ten zuiden van Jeruzalem waar, in oude tijden, afval werd gestort en voortdurend vuren brandden om die vuilnis te verbranden. Dit was een plaats waar de god Molech werd vereerd. Ze werd door koning Josia veranderd in een plaats van verfoeiing, waar lijken werden geworpen om verbrand te worden (2 Koningen 23:10, 13-14). Ze werd symbolisch voor het uiteindelijke lot van de goddelozen.

Het woord „hel” is door miljoenen mensen verkeerd begrepen. De Bijbel gebruikt drie andere woorden die soms worden vertaald met „hel”. Twee ervan, het Hebreeuwse *sjeool* en het Griekse *hades*, zijn synoniem en betekenen eenvoudig „de plaats van de doden” of „graf”. *Sjeool* wordt in het Oude Testament tientallen malen met „graf” vertaald. *Hades*, in het Nieuwe Testament, doelt ook op het „graf” (1 Corinthhe 15:55), of-

schoon het in de Statenvertaling dikwijls met „hel” wordt weergegeven.

Het derde woord dat met „hel” wordt vertaald, is het Griekse *tartaros*, dat slechts éénmaal in de Bijbel voorkomt (2 Petrus 2:4). Het betekent eenvoudig kerkeren of gevangen zetten en doelt op de benarde omstandigheden van gevallen engelen, die nu als demonen bekend staan.

Het enige met „hel” weergegeven bijbelse woord dat duidelijk en bewijsbaar slaat op het uiteindelijke lot van de goddelozen — de uiteindelijke vernietiging van de onverbeterlijken — is het woord *gehenna*. Dit is het enige met „hel” vertaalde woord dat de bijbetekenis heeft van „vuur” of „vurige vernietiging”.

De apostel Johannes beschreef in het boek Openbaring dit laatste „helle vuur” of gehenna-vuur als een ziedende, vlamme poel. Johannes schreef: „Maar de vreesachtigen, en ongelovigen, en gruwelijken, en doodslagers, en hoereerders, en tovenaars, en afgodendienaars, en al de leugenaars, is hun deel in de poel, die daar brandt van vuur en sulfer; hetwelk is de tweede dood” (Openbaring 21:8).

Dit vuur zal de goddelozen volkomen vernietigen. Deze vernietiging wordt de „tweede dood” genoemd omdat ze niet hetzelfde is als de dood die een eind aan iemands natuurlijke leven maakt. Alleen zij die bewust in opstand tegen God komen en weigeren Hem te gehoorzamen, ofschoon ze zijn wil begrijpen, moeten een tweede maal sterven. Deze tweede dood zal voor eeuwig zijn — men zal er nooit uit opstaan.

Voor eeuwig gefolterd?

De Bijbel zegt dat het loon der zonde de *dood* is (Romeinen 6:23) — niet het eeuwige leven in een ander oord. Het boek Maleachi maakt dit duidelijk. Deze profeet zei: „Want ziet, de dag komt, brandende als een oven, dan zullen alle hoogmoedigen, en al wie goddeloosheid doet, een stoppel zijn, en de toekomstige dag zal ze in vlam zetten, zegt de Heer der heerscharen, Die hun noch wortel, noch tak laten zal... En gij zult de goddelozen vertreden; want *zij zullen*

as worden onder de zolen van uw voeten... zegt de Heer der heerscharen” (Maleachi 4:1, 3).

Het bijbelse helle vuur zal véél heter zijn dan de mythologische hel uit heidense legenden. Het zal de lichamen van de goddelozen volkomen verteren tot er niets dan as over blijft.

David heeft het uiteindelijke lot van de goddelozen aldus beschreven: „Maar de goddelozen zullen vergaan, en de vijanden des Heren zullen verdwijnen, als het kostelijkste der lammeren; met de rook zullen zij verdwijnen” (Psalm 37:20).

Is dit een „wreed” lot? Nee, allerminst. De goddelozen zullen de eeuwige dood ondergaan, omdat de dood het meest genadige lot is dat een liefhebbende God kon opleggen aan hen die hardnekkig zijn wet schenden en het daaruit voortvloeiende ongeluk oogsten. Zij zullen van hun ellende worden bevrijd en belet worden anderen ellendig te maken.

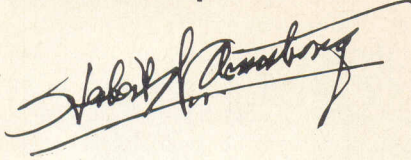
Gods handelwijze is veel beter dan de afschuwelijke opvatting, volgens welke zondaars gedoemd zijn eeuwig te braden en te sudderen! Ze is veel genadiger en meer afdoende!

Wat ook uw achtergrond is, de onomwonden uitspraken van de Bijbel zullen u waarschijnlijk schokken, want slechts zeer weinig mensen begrijpen wat de Bijbel werkelijk zegt over hemel, hel en hiernamaals.

Dit uitgebreide onderwerp heeft vele aspecten die wij niet in één enkel artikel kunnen behandelen. Wij hebben echter gratis boekjes die dit probleem grondiger analyseren. Wenst u meer over dit onderwerp te lezen, schrijf dan om de gratis boekjes: *Is er een echt helle vuur?* en *Heeft u een onsterfelijke ziel?*

Schrijf ook om de SCHRIFTELIJKE CURSUS van *Ambassador College* die deze onderwerpen behandelt en op nog vele andere verbazingwekkende bijbelse leringen ingaat die door theologen verkeerd zijn begrepen of teronachtzaamd. Deze cursus zal ertoe bijdragen, Gods volledige plan en bedoeling tot leven te brengen zodat ze voor u van betekenis worden □

Persoonlijk van

(Vervolg van pagina 1)

op aarde wandelde. Maar Hij, als mens, is niet het evangelie. De wonderen die Hij verrichtte, zijn niet het evangelie. De dingen die Jezus deed, zijn niet het evangelie. Wat Hij predikte — het ontzaglijk goede nieuws dat Hij aankondigde — dát is het evangelie!

Miljoenen kerkgangers hebben *aangenomen* dat zij het evangelie hebben gehoord. Mensen hebben hun leven lang de prediking gehoord over Jezus Christus de mens, die „het evangelie” werd genoemd. Zij hebben eenvoudigweg als vanzelfsprekend aangenomen dat zij het evangelie hoorden. Daarom beschouwen ze wat ze hebben gehoord *als* het evangelie, terwijl ze in werkelijkheid nooit het evangelie van Jezus Christus — de boodschap, het nieuwsbericht dat Hij bracht — hebben gehoord.

Gelovigen wilden Christus doden

Wat al deze kerkgangers ongetwijfeld *als* het evangelie hebben beschouwd biedt geen oplossing voor het lijden, de frustraties en de onbeschrijflijke omstandigheden van de mensheid! Het ware evangelie dat Jezus bracht, verkondigt de oplossing voor de wereldproblemen! Maar de mensen verwierpen dat evangelie en kruisigden Jezus omdat Hij het verkondigde!

Er waren duizenden mensen die in Christus *geloofden*, evenals de miljoenen heden ten dage — miljoenen mensen die niet *zijn evangelie* hebben gehoord!

Lees het in de Bijbel. Het is een openbaring — want er staat niet in de Bijbel wat u dacht. Jezus sprak in de tempel te Jeruzalem tot de Joden, die in Hem geloofden: „Indien gij in Mijn woord blijft, zo zijt gij waarlijk Mijn discipelen” (Johannes 8:31).

Het woord van Jezus was zijn boodschap, het evangelie dat Hij onderwees. Hij zei met andere woorden:

„Indien u blijft **DOEN** wat het evangelie leert, zult u mijn discipelen zijn”.

Maar zij weigerden te gelóven wat Hij onderwees — zijn evangelie — of te doen wat hij onderwees. Ze geloofden in hem — ze geloofden in zijn identiteit — ze geloofden dat Hij de Messias, de Christus, was, maar ze gelóofden Hem niet. Zij geloofden niet wat Hij zei!

Verder: „... maar gij zoekt Mij te doden; want Mijn woord heeft in u geen plaats. Ik spreek, wat Ik bij Mijn Vader gezien heb...” (vers 37-38). Uitgerekend deze mensen die **IN HEM GELOOFDEN**, trachtten Hem te doden omdat *ze haatten wat Hij zei* — zijn evangelie dat juist de oplossing voor de problemen van de mensheid vormde — de levenswijze die zal leiden tot vrede, voorspoed, geluk en alle goede dingen.

Zij die in Hem geloofden, bleven redetwisten. Toen zei Hij: „Maar nu zoekt gij Mij te doden, een Mens, Die u de waarheid gesproken heeft, welke Ik van God gehoord heb...” (vers 40). Jezus vervolgde: „... Ik ben van God uitgegaan; en kom van Hem; want Ik ben ook van Mijzelf niet gekomen, maar Hij heeft Mij gezonden” (vers 42). Vervolgens: „Maar Mij, omdat Ik u de waarheid zeg, gelooft gij niet” (vers 45). Miljoenen mensen geloven tegenwoordig in Christus, maar ze geloven in de meeste gevallen *niet* in zijn evangelie omdat ze het nooit gehoord hebben. Ze hebben van Hem gehoord — van wat Hij deed — maar niet zijn boodschap van de oplossing voor alle problemen van de mens en hoe men het eeuwig leven deelachtig kan worden in vreugdevol geluk, overvloed en volkomenheid.

Een boodschapper en zijn boodschap

U zult hierboven hebben opgemerkt hoe Jezus de nadruk legde op het feit dat God, zijn Vader, Hem had gezonden. Wat Hij onderwees had Hij van God ontvangen.

Lees nu deze profetie in Maleachi:

„Zie, Ik zend mijn bode, die voor mijn aangezicht de weg bereiden zal...” (Maleachi 3:1, *N. Vert.*). Hij spreekt hier over Johannes de Doper (Markus 1:2), maar in de eerste plaats als een zinnebeeld van iemand anders die de weg zal bereiden vóór zijn wederkomst (Maleachi 4:5-6).

Verder: „... plotseling zal tot zijn tempel komen de Heer, die gij zoekt, namelijk de Engel des verbonds, die gij begeert...” Jezus was de Engel des **VERBONDS** — de Boodschapper van God met het Nieuwe Verbond. Mozes was de middelaar van het Oude Verbond, een overeenkomst tussen God en het volk van Israël die hen tot één der aardse koninkrijken maakte, genoemd naar hun aartsvader Israël (Jakob).

Deze profetie voert ons rechtstreeks naar het begin van het evangelie van Jezus Christus, in Markus 1:1: „Begin van het Evangelie van Jezus Christus... Zie, Ik zend mijn bode voor uw aangezicht uit, die uw weg bereiden zal; de stem van een, die roept in de woestijn: Bereidt de weg des Heren, maakt recht zijn paden” (Markus 1:1-3, *id.*).

Dit laat zien hoe Johannes de weg bereidt voordat Jezus begint met de verkondiging van zijn evangelie. De volgende negen verzen beschrijven het dopen door Johannes en zijn aankondiging van de komst van de Messias, de doop van Jezus en de ontmoeting van Jezus met Satan, die Hij overwon, waardoor Hij kwalificeerde de heerschappij van God op aarde te herstellen.

Vervolgens vers 14-15: „En nadat Johannes overgeleverd was, kwam Jezus in Galilea, predikende...” Wat? Welk evangelie? „... predikende het Evangelie van het Koninkrijk Gods, en zeggende: De tijd is vervuld...” Hoe vervuld? Jezus had zich zojuist gekwalificeerd Gods heerschappij te herstellen en daarvan de leiding te hebben. Het kon niet eerder worden aangekondigd, „het Koninkrijk Gods nabij gekomen; bekeert u, en gelooft het Evangelie”. Wat geloven? Hij zei dat we het evangelie, het goede nieuws over het Koninkrijk Gods moesten geloven.

Maar sinds het einde van de eerste eeuw is dat evangelie niet aan de wereld gepredikt! Vrijwel niemand weet vandaag wát het Koninkrijk Gods is! Miljoenen mensen denken dat het een kerk is! Andere miljoenen mensen denken dat het een vluchtig, nevelig iets is dat „in de harten der mensen is opgericht”. (Voor een volledige uitleg dient u ons te schrijven om ons gratis, verhelderende boekje *Wat bedoelt u precies... Het Koninkrijk Gods?*)

Het woord „evangelie” betekent „goed nieuws”. Het is een van te voren gegeven nieuwsbericht. Het is geweldig, práchtig nieuws — het grootste, belangrijkste nieuws dat ooit aan de mensheid werd verkondigd! *Niettemin werd het onderdrukt!* In uw Bijbel staat dat ALLE VOLKEN misleid zijn.

De leiders in Judea en Galilea in de dagen van Jezus verwierpen dat prachtige nieuws. Velen van hen die in Christus geloofden, verwierpen het, trachtten Hem ter dood te brengen omdat Hij het onderwees, zoals hierboven aangetoond, en lieten Hem tenslotte ter dood brengen. De apostelen die uitgingen om dat prachtige nieuws te verkondigen, stierven de marteldood omdat zij het predikten — met de mogelijke uitzondering van Johannes. Na drieënehalf jaar van Jezus' prediking, eens aan wel vijfduizend mensen tegelijk, volhardden ten tijde van zijn hemelvaart nog slechts 120 personen in het evangelie (Handelingen 1:3, 14-15). Spoedig ontstond er een grote vervolging in de dagen dat de apostelen predikten (Handelingen 8:1). Nadat de Romeinen in het jaar 70 n.Chr. Jeruzalem hadden ingenomen, maakte vervolging door de Romeinen eigenlijk een einde aan elke prediking van het ware evangelie. Gedurende de volgende 18½ eeuw werd Christus aan de wereld gepredikt, maar NIET ZIJN EVANGELIE!

Wat is dat Koninkrijk?

Wat is eigenlijk een koninkrijk? Als ik u vertel dat koning Hoessein de koning is van het Hasjemitische Koninkrijk Jordanië, begrijpt u wat

ik bedoel. Het is niet een nietbestaand, etherisch iets in het hart van Hoessein.

Een koninkrijk is een regeringsvorm. Het wordt bestuurd door wetten. De functie van de regering is die wetten uit te voeren en te doen naleven.

Heeft u ooit gehoord van een land of een regering zonder wetten? Natuurlijk niet! Het Koninkrijk Gods heerste eens over deze aarde. Het heerste door middel van de *wetten van de Schepper-God*. Zolang het heerste was de gehele aarde vervuld met vrede, geluk en vreugde. Toen werd die heerschappij teruggetrokken, en ik bedoel niet in de tijd van het oude Israël, want dat is een andere geschiedenis.

Het evangelie van Jezus Christus is een nieuwsbericht over een bestuursvorm! De hemel heeft Christus opgenomen tot de tijden van de WEDEROPRICHTING van die heerschappij (Handelingen 3:19-21).

Wie zal de koning ervan worden?

Een koninkrijk bestaat uit 1) een koning of staatshoofd met zijn ministers die heersen over 2) het volk binnen 3) bepaalde grenzen waarbin-

Jezus bracht groot nieuws — het belangrijkste nieuwsbericht dat ooit aan de mensheid werd overgebracht. Het is het nieuws vooraf hoe wereldvrede tot stand zal komen!

nen de vorst rechtsbevoegdheid bezit, met 4) een stelsel van wetten en een regering.

Let er dan in de eerste plaats op wie de koning zal zijn in het Koninkrijk Gods. Lees de profetie in Jesaja 9:5-6: „Want een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, en de heerschappij is op Zijn schouder; en men noemt Zijn naam Wonderlijk, Raad, Sterke God, Vader der eeuwigheid, Vrededorst; der grootheid dezer heerschappij en des vredes zal geen einde zijn op de troon van David en in zijn koninkrijk, om dat te bevestigen, en dat te sterken met gericht en

met gerechtigheid, van nu aan tot in eeuwigheid toe”.

Vervolgens, in het Nieuwe Testament, zei een engel tot Maria, die de moeder van Jezus zou worden: „... Vrees niet, Maria, want... gij zult bevrucht worden, en een Zoon baren, en zult Zijn naam heten Jezus. Deze zal groot zijn, en de Zoon des Allerhoogsten genaamd worden: en God, de Heer, zal Hem de troon van Zijn vader David geven. En hij zal over het huis Jakobs Koning zijn in der eeuwigheid, en aan Zijn Koninkrijk zal geen einde zijn” (Lukas 1:30-33).

Toen Jezus voor hem terechtond, vroeg Pilatus: „Zijt Gij dan een Koning? Jezus antwoordde: Gij zegt, dat Ik een Koning ben. Hiertoef ben Ik geboren en hiertoef ben Ik in de wereld gekomen...” (Johannes 18:37). Maar in het voorafgaande vers had Jezus verklaard: „Mijn Koninkrijk is *niet* van deze wereld...”

Een over de gehele wereld heersend bestuur

De profeet Daniël voorspelde het Koninkrijk Gods. In het tweede hoofdstuk, sprekende over de koningen of heersers der rijken in deze,

onze generatie, profeteerde hij: „Doch in de dagen van die koningen zal de God des hemels een Koninkrijk verwekken, dat in der eeuwigheid niet zal verstoord worden; en dat Koninkrijk zal aan geen ander volk overgelaten worden; het zal al die koninkrijken vermalen, en te niet doen, maar zelf zal het in alle eeuwigheid bestaan” (Daniël 2:44).

In het zevende hoofdstuk staat een profetie van een reeks elkaar opvolgende wereldrijken, beginnende met het Chaldeeuwse Rijk van Nebukadnezar (Babylonië), gevolgd door het Perzische Rijk, het Macedonische

Rijk en de verdeling in vier rijken daarvan, gevolgd door het Romeinse Rijk, het Heilige Roomse Rijk uit de middeleeuwen, en de laatste herleving ervan in Europa dat nu zijn beslag vindt. „En het koningschap, de macht en de grootheid der koninkrijken onder de ganse hemel zal gegeven worden aan het volk van de heiligen des Allerhoogsten: zijn koningschap is een eeuwig koningschap, en alle machten zullen het dienen en gehoorzamen” (Daniël 7:27, *N. Vert.*).

Hoe de sekten en kerkgenootschappen van de christelijke godsdienst deze fundamentele, essentiële bijbelplaatsen over WELK EVANGELIE Christus bracht, over het hoofd kunnen zien is inderdaad moeilijk te begrijpen!

Let verder op de mensen waaruit het Koninkrijk Gods zal bestaan. Ik heb u laten zien dat Jezus zei dat het een toekomstig koninkrijk is — niet van deze wereld of tijd. De profetie van Daniël laat zien dat de heerschappij aan „de heiligen” zal worden gegeven, en Christus zal de Koning erover zijn.

De toekomstige heersers

Er zullen twee categorieën mensen zijn als het Koninkrijk Gods wordt ingesteld. Eén groep personen door Daniël aangeduid als heiligen, wederopgestaan tot onsterfelijkheid en verenigd in de uitvoerende macht van de regering, zullen onder Christus heersen. De andere categorie bestaat uit die stervelingen die op aarde in leven zijn gebleven. Naar beide categorieën wordt in vele bijbelplaatsen verwezen.

Maar Jezus legde aan Nicodemus uit wie in die regering de heerschappij zullen uitoefenen. Het staat in het derde hoofdstuk van Johannes. Toch wordt dit door bijna elk kerkgenootschap van de christelijke godsdienst verkeerd geïnterpreteerd, ondanks het feit dat het GEEN INTERPRETATIE BEHOEFT. Het staat klaar en duidelijk in de Bijbel — vooral wanneer men vele andere teksten over hetzelfde onderwerp erbij haalt.

Jezus zei: „Tenzij dat iemand wederom geboren worde, hij kan het

Koninkrijk Gods niet zien... Hetgeen uit het vlees geboren is, dat *is* vlees; en hetgeen uit de Geest geboren is, dat *is* geest” (Johannes 3:3, 6). Een sterveling kan het Koninkrijk Gods niet binnengaan noch zien. Alleen zij die uit de Geest geboren zijn (wat God *is*), en zij die niet langer „uit het vlees”, van de aarde, maar „uit de Geest” — bestaande uit „geest”, niet uit „materie” — geboren zijn, kunnen dat koninkrijk binnengaan.

Omdat het evangelie van Christus niet wordt gepredikt (behalve in onze publikaties), wordt deze geboorte echter gewoonlijk verworpen dan wel voorgesteld als een „belevenis” als men Christus „aanneemt”. De plaatsruimte gedooft hier geen grondige verklaring met alle hierop betrekking hebbende bijbelplaatsen, maar de lezer wordt uitgenodigd ons gratis boekje *Wat bedoelt u precies met wedergeboren?* en ook ons gratis boekje *Waar toe werd u geboren?* aan te vragen. Ze behandelen op grondige en boeiende wijze het allerbelangrijkste in uw leven — het *doel* waarvoor u hier op aarde werd geplaatst, waarom u bestaat, waarheen u gaat en de weg erheen. Het is de ontbrekende dimensie wat kennis betreft!

Maar laat ik nog een tweetal korte teksten uit de Bijbel aanhalen die laten zien wie zal heersen, onder Christus, in de regering van God over deze aarde. In Openbaring 3:21 zegt Christus: „Die overwint, Ik zal hem geven met Mij te zitten in Mijn troon, gelijk als Ik overwonnen heb, en ben gezeten met Mijn Vader in Zijn troon”.

En het is Christus die ook in Openbaring 2:26-27 zegt: „En die overwint, en die Mijn werken tot het einde toe bewaart, Ik zal hem *macht* geven *over de heidenen* [volken], en hij zal ze hoeden met een ijzeren staf; zij zullen als pottenbakkersvaten vermorzeld worden; gelijk ook Ik van Mijn Vader ontvangen heb”.

Het verband tussen evangelie en bestuur

Dit was een zeer beknopte samenvatting van wát het evangelie van Christus nu precies is. Christus kwam

met een geweldige aankondiging — fantastisch nieuws van een over de gehele wereld regerende heerschappij die zal komen en die alle schijnbaar onoplosbare problemen van de mensheid zal oplossen.

Het is de boodschap van hoe wij ons nú kunnen bekwaamen in het Koninkrijk Gods koning of priester (Openbaring 5:10) te worden, onsterfelijk gemaakt en uit geest bestaande. Het is de boodschap dat God de het heelal beheersende, goddelijke familie is, waarin wij geboren mogen worden door berouw te hebben over onze zondige levenswandel die alle vreselijke wantoestanden en onoplosbare problemen in deze wereld heeft veroorzaakt. Ook moeten wij door middel van *een levend geloof in Christus*, de weg gaan volgen van Gods wet — de weg die de vrede en vreugde van de gelukkige wereld van morgen zal teweegbrengen. Het wijst op de juiste en *enige* weg naar eeuwig leven.

Het evangelie van Christus is een boodschap over heerschappij. Het evangelie van Christus betreft de misstanden waarmee de volken in de wereld worden geconfronteerd en die de regeringen uit de weg trachten te ruimen.

Als ik tegenwoordig met regeringsleiders hun problemen en wereldproblemen bespreek, dan bespreek ik precies datgene waarover het evangelie bij uitstek gaat.

Het evangelie handelt over de OORZAAK van al deze problemen en moeilijkheden. Het door Christus gebrachte evangelie handelt over mensen die zich nú afkeren van de weg die al hun moeilijkheden veroorzaakt naar de WEG die vrede, geluk en overvloed zal bewerkstelligen.

Het evangelie heeft betrekking op 1) hoe wij nú onze problemen zouden kunnen oplossen, en 2) hoe God die *voor ons zal gaan* oplossen; en dat *ondanks onszelf* als we weigeren onze levenswijze nu te veranderen. Tegenover staatshoofden maak ik deze levenswijze duidelijk door ze aan te duiden als de levenswijze van GEVEN, met als tegenstelling die van NEMEN. Het is een taal die ze begrijpen — en ze zien de betekenis ervan in!

Mozes werd opgevoed in het paleis van de farao. Abraham ontmoette koningen. Jozef werd in de regering van Egypte gebruikt. Hij werd in feite de eerste minister. David was een koning. God zond Jesaja, Jeremia, Elia en anderen naar koningen. Paulus stond voor koningen. Als God mij in de gelegenheid stelt regeringsleiders te ontmoeten, dan maak ik van die gelegenheid gebruik. Als Hij mij in grote mate genade in hun ogen schenkt, bezoek ik hen weer. Ik ben louter de dienaar van de levende Christus en Hij weet wat Hij doet en hoe Hij mij gebruiken wil.

De wereldleiders zijn bevreesd

De tijd om onszelf voor de gek te

niet voor elkaar brengen. Maar het evangelie van Christus — de ontzagwekkendste bekendmaking van het schitterendste GOEDE NIEUWS dat ooit aan de wereld werd gegeven, kondigt juist dát de mensheid aan — een opperste wereldregering met TOTALE HEERSCHAPPIJ over *alle* landen. Deze zal wereldvrede, welvaart en goede gezondheid voor iedereen inluiden — een wereld vervuld met geluk en vreugde!

Het evangelie van Jezus leerde de levenswijze die dit Utopia zal voortbrengen — een levenswijze die de ware christenen nú moeten betrachten — een levenswijze die alle problemen en misstanden van vandaag zou oplossen.

Als ik tegenwoordig met regeringsleiders hun problemen en wereldproblemen bespreek, dan bespreek ik precies datgene, waarover het evangelie bij uitstek gaat.

houden is voorbij. Deze wereld verkeert in een zeer kritieke toestand. Zelfs na ongeveer dertig jaar van inspanningen over de gehele wereld om de arme landen van de wereld te ontwikkelen, zijn deze tegenwoordig armer dan ooit tevoren. Miljoenen en nog eens miljoenen mensen staan oog in oog met de hongerdood, leven in onwetendheid, extreme armoede, vuil en drek, ondermijnd door ziekte en slechte gezondheid. In de rijke landen viert de misdaad hoogtij, de moraal is in de goot terechtgekomen, echtscheidingen nemen meer en meer toe, de jongeren raken aan verdovende middelen en de drank verslaafd, met een hopeloze toekomst voor ogen.

Er bestaan nu wapens die de gehele mensheid op zeer korte termijn van de aarde kunnen wegvagen. De wereld is ziek en de ziekte nadert snel de crisis.

Wereldberoemde geleerden en staatshoofden zeggen dat de *enige hoop* voor de wereld uit één enkele WERELDREGERING bestaat, die de heerschappij heeft over alle wapens en strijdkrachten, ter verzekering van de wereldvrede. Mensen kunnen het

Dat is het licht dat Jezus Christus in de wereld bracht, maar, (Johannes 3:19) de mensen hadden de duisternis liever dan het licht, want hun werken waren boos. De mensen *verwierpen* dat prachtige goede nieuws en kruisigden hun Schepper omdat Hij het bracht. En terwijl ze zo afschuwelijk zondigden, stierf Christus voor hen, om in hun plaats de straf te betalen die ze zich op de hals hadden gehaald. Wanneer zij echter berouw tonen en die levenswijze gaan volgen, zal deze hun geluk brengen. Wat een commentaar op de menselijke aard!

Hoe het ook zij, het herstel van het Koninkrijk Gods is niet afhankelijk van de intensiteit waarmee het nieuws wordt verkondigd. Het is niet afhankelijk van het feit of de mensheid erin gelooft. HET ZAL KOMEN — even zeker als de zon morgen opkomt!

Jezus verkondigde het Koninkrijk Gods aan vele duizenden mensen. Afgezien van 120 mensen verwierpen allen het. De z.g. „bergrede” gaf de vorm van Gods heerschappij in grote lijnen aan. Zijn vele gelijkenissen beschreven het Koninkrijk Gods. Het Koninkrijk Gods was zijn evangelie!

Petrus, Johannes en de andere oorspronkelijke apostelen verkondigden het Koninkrijk Gods. Het was het evangelie dat de apostel Paulus aan de heidenen predikte. Maar de mensen verwierpen het.

Gedurende 18½ eeuw WERD HET NIET AAN DE WERELD VERKONDIGD — slechts aan heel weinig personen — en dan in het algemeen heimelijk, uit vrees dat zij die het predikten, ter dood zouden worden gebracht!

Jezus zei dat het zou geschieden

Jezus zei ronduit dat, hoewel Hij als individu, als de Messias, aan de wereld zou worden gepredikt, zijn evangelie achtergehouden zou worden en de mensen misleid.

Toen zijn discipelen vroegen *wanneer* Hij op aarde zou terugkeren om het Koninkrijk Gods op te richten en wanneer de voleinding van deze wereld zou zijn, zei Jezus: „Ziet toe, dat u niemand verleide. Want *velen* zullen komen onder Mijn naam” — *velen* zouden zich uitgeven als zijn afgezanten die Hem vertegenwoordigen — „*zeggende*: Ik ben de Christus; en zij zullen *velen* verleiden” (Mattheus 24:4-5). Talloze predikers van het christelijke geloof hebben CHRISTUS gepredikt! Ze hebben gezegd dat Jezus van Nazareth de Christus was. Maar het evangelie van Christus werd niet verkondigd. De *velen* werden misleid.

Vergeet niet dat iemand die bedrogen wordt, niet *weet* dat hij bedrogen wordt. Anders zou hij niet bedrogen worden. Miljoenen mensen werden *misleid* een VALS evangelie — een valse verlossing — te aanvaarden.

Maar in het antwoord van Jezus op hun vraag met betrekking tot zijn wederkomst op de aarde en de voleinding der wereld of van dit tijdperk, was de enige aanduiding die Hij gaf: „En *dit* Evangelie van het Koninkrijk zal in de gehele wereld gepredikt worden tot een getuigenis aan alle volken; en dan zal het einde komen” (Mattheus 24:14).

Sta hier eens bij stil! *Indien* het evangelie van Christus tijdens die 18½ eeuw aan de gehele wereld zou zijn gepredikt, zou het vandaag de dag

niet het teken kunnen zijn van de aanstaande voleinding van deze wereld en van de ophanden zijnde wederkomst van Christus als Koning der koningen en Heer der heren om het Koninkrijk Gods en de vreedzame en gelukkige wereld van morgen in te luiden! Die ene verklaring is het absolute BEWIJS uit Christus' eigen mond dat zijn evangelie de mensen zou worden onthouden.

En dat is gebeurd!

Maar begin januari 1934 begon de verspreiding van het evangelie van Christus. Eind 1952 werd het via de radio aan de Verenigde Staten en Canada van kust tot kust verkondigd. In januari 1953 begon de verkondiging in Europa, en spoedig daarna over de gehele wereld. Ook is de wereld, conform de profetie van Jezus in Mattheus 24, hard op weg naar het hoogtepunt van wereldwijde *chaos* die „de GROTE VERDRUKKING” wordt genoemd (vers 21-22).

Dit is een angstaanjagend en verschrikkelijk uur — tenzij men zijn ogen en oren sluit voor de toestand van de wereld en de trend der gebeurtenissen.

In zo'n ernstige tijd *heeft u zojuist de waarheid gelezen* die u uit de gezapigheid van zelfgenoegzaamheid en onverschilligheid behoort te wekken! Het is naar mijn weten een verbijsterend en ontstellend feit zich te realiseren dat dit werk — *De ECHTE WAARHEID* in vijf talen, het programma van *De Wereld van Morgen* op de radio over de gehele wereld en dagelijks op de tv in de Verenigde Staten (en wekelijks in Canada) — het werk dat uitgaat van Ambassador College en de Wereldwijde Kerk van God, het ENIGE WERK OP AARDE is dat het ware evangelie van Jezus Christus met grote kracht aan de wereld verkondigt!

* * * * *

Tokio, Japan

GISTEREN heeft de regering van Japan mij een zeer hoge onderscheiding verleend. Tijdens een plechtigheid op het ministerie van Buitenlandse Zaken heeft ambassa-

deur Chikaraishi, de chef van het protocol, mij namens keizer Hirohito de Orde van de Heilige Schat toegekend. Naar ik verneem is dit de hoogste onderscheiding die de Japanse regering een buitenlander kan toekennen. En voor zover ik weet, ben ik als enige niet-Japanner op dit jaarlijkse tijdstip voor dergelijke onderscheidingen, deze eer waardig gekeurd.

Op de vandaag in de *Yomiuri Shimbun* gepubliceerde lijst komt een aantal vooraanstaande Japanners voor die vandaag gedecoreerd zullen worden. Ten einde u een duidelijker overzicht van deze eerbewijzen te geven: de Orde van de Heilige schat is onderverdeeld in zeven klassen. De 1e klasse wordt niet aan niet-Japanners toegekend. Deze wordt dit jaar verleend aan een vroegere minister van Volksgezondheid en Maatschappelijk Werk en aan een vroegere directeur-generaal van het Economisch Planbureau der regering.

De 2e klasse wordt onder meer verleend aan gewezen rectores magnifici van grote Japanse universiteiten. Mijn onderscheiding behoorde tot deze klasse. Een lid van het Japanse Olympisch Comité, een functionaris van de keizerlijke huishouding en een rector van een school ontvingen de versierselen van de 3e klasse. De 4e klasse werd verleend aan 482 personen; de 5e klasse aan 1212; de 6e klasse aan 935; de 7e klasse aan 445. En zelfs deze zijn in Japan zeer begeerde onderscheidingen.

Ik werd naar het ministerie van Buitenlandse Zaken vergezeld door de heer Bunsei Sato, lid van de Volksvertegenwoordiging en tevens staatssecretaris voor Verkeer. Wij werden voorts vergezeld door de heer Stanley Rader, onze adviseur en raadsman, en de heer Osamu Gotoh, voorzitter van onze subfaculteit van Aziatische Studies.

Na het verlaten van het gebouw van het ministerie van Buitenlandse Zaken werden wij naar de officiële residentie van de premier gereden. Daar brachten wij een kort beleefdheidsbezoek aan de heer Nikaido, secretaris-generaal van het kabinet,

die een korte ontmoeting met premier Tanaka arrangeerde. Dit was de derde keer dat ik de heer Tanaka ontmoette — de eerste keer was vóór hij premier werd en de tweede daarna.

Hij herinnerde zich onze eerste ontmoeting in een conferentiezaal van het Diet-gebouw. Hij feliciteerde mij met de onderscheiding die mij te beurt was gevallen. Hij had met de keizer het diploma getekend dat erbij werd overhandigd.

De premier verklaarde dat de mij verleende onderscheiding zeer hoog was en slechts aan Japanners werd toegekend nadat zij 20 jaar lid van de Kamer waren geweest en tevens een ministerspost of een daarmee gelijkwaardige functie hadden bekleed. Hij zei lachend dat hij slechts een „achtste klasse” orde had — dit kennelijk schertsend.

Toen werden wij naar het kantoor van de heer Bunsei Sato gereden in het gebouw van het ministerie van Verkeer. Hij heeft een groot en indrukwekkend kantoor, met tekeningen en ontwerpen van de nieuwe luchthaven aan een muur en een schets van een voorgestelde nieuwe drijvende luchthaven in Osaka, die inderdaad op korte afstand van de kust op het water zal drijven. Het is een nieuwe opzet inzake landingsbanen met een beoogde lengte van drie mijl. Het departement van de heer Sato beheert heel het in overheidsbezit zijnde spoorwegnet, de metro in Tokio, de luchthavens en Japan Air Lines. Dat is een zeer omvangrijke taak! De heer Sato is vrij kort geleden tot deze post bevorderd en hij draagt een zeer grote verantwoordelijkheid. Wij ontmoetten tevens de minister van Verkeer. De heer Sato vergezelde ons ook aan het diner de avond tevoren, evenals onze vriend de heer Okuda, het kamerlid Shionoya en de staatssecretaris van Buitenlandse Zaken Kiyoshi Mizuno.

Vervolgens was ik gisteravond medegastheer met prins Mikasa, broer van de keizer, aan een diner dat door ongeveer 40 gasten werd bijgewoond. De prins had het diner georganiseerd ter gelegenheid van de hervatting van de archeologische opgravingen te Tel Zeror in Israël.

TIJDENS EEN PLECHTIGHEID op het ministerie van Buitenlandse Zaken verleende de chef van het protocol, ambassadeur Chikaraishi, namens keizer Hirohito aan Herbert W. Armstrong de Orde van de Heilige Schat — de hoogste onderscheiding die de Japanse regering een buitenlandse particulier kan toekennen.

Aan het diner van gisteravond ontmoette ik voor het eerst de minister van Financiën Aichi en diens echtgenote. Minister Aichi en ik zaten naast elkaar aan het diner en hadden een prettig gesprek. Hij is een voormalige minister van Onderwijs, en was onderhandelaar over het verdrag inzake de teruggave van Okinawa.

Tot de aanwezigen behoorden ook ongeveer 35 Japanse hoogleraren en geleerden op het gebied der archeologie, onder wie de vooraanstaande archeologen dr. Ohata en dr. Goto van de Universiteit van Tokio. Dr. Goto zal de leiding hebben bij de deze zomer uit te voeren archeologische opgravingen te Tel Zeror in Israël.

Voorts waren aanwezig de Israëlische ambassadeur Ron en echtgenote.

Ambassadeur Ron is bijzonder verheugd met de deelneming van Ambassador College aan dit Japanse archeologische project. Op deze wijze draagt Ambassador College bij tot het bijeenbrengen van de twee landen, Japan en Israël, in een constructieve vredezaak.

Tot de aanwezige dames behoorden prinses Mikasa, mijn dochter Beverly Gott-Armstrong en mevrouw Rader.

Prins Mikasa trad op als ceremoniemeester en feliciteerde mij met mijn officiële onderscheiding, waarop ik antwoordde met woorden van dank en grote waardering voor zulk een hoge eer. Dr. Ohata hield de lange tafelrede over het archeologische project in Israël.

Vanavond dineren wij met onze goede vrienden dr. en mevrouw

Ohama. Dr. Ohama is de voornaamste pedagoog van Japan. Hij en zijn vrouw hebben de academies van Ambassador College te Californië en Texas bezocht.

Vóór wij dit verblijf in Japan beëindigen, zullen wij nog een ontmoeting hebben met oud-premier Sato. Vervolgens vliegen wij in een lange, eendaagse non-stop-vlucht over de Noordpool naar Amsterdam.

In Den Haag zullen wij de gasten zijn van dr. Nagendra Singh, thans rechter aan het Internationaal Gerechtshof in Den Haag.

Er staan ontmoetingen op het programma met koningin Juliana, koning Gustaaf van Zweden en Mohammed Zahir Sjah van Afghanistan. □

NATO bezorgd over kabeljauwoorlog

Afgelopen mei werd de Engelse trawler *Everton* door een IJslandse kanonneerboot beschoten. Acht granaten troffen het weerloze schip, dat gevaarlijk laag in het water kwam te liggen. Plotseling was de „kabeljauwoorlog” van een woordenstrijd tot een echte militaire confrontatie uitgegroeid.

De eerste minister van IJsland Johannesson waarschuwde dat hij het hierbij niet zou laten als Britse schepen erop stonden te vissen binnen de vijftigmijszone rond het eiland, die IJsland eenzijdig tot territoriale wateren heeft verklaard. IJsland toonde zich vastbesloten in de bescherming van haar voornaamste bron van inkomsten — vis.

Het werd al spoedig duidelijk dat het om méér ging dan alleen vis. In juni nam IJslands links georiënteerde regering de eerste stap om de belangrijke NATO-basis in Keflavik te sluiten. Dit houdt in dat het verdrag in de komende zes maanden onder de loep wordt genomen, voordat NATO de officiële opzeggingstermijn te horen krijgt. Deze verklaring benadrukte het feit dat tenzij de Royal Navy zich terugtrekt tot buiten de vijftigmijszone, de NATO haar basis op het eiland zou verliezen.

Een kwestie van voortbestaan

Deze acties lijken de ongewilde misschien extreem, maar voor IJsland is visserij een zaak van economisch voortbestaan. „Zonder vis gaat het helemaal mis”, zoals een IJslander het uitdrukte.

En dat is geen overdrijving als men bedenkt dat 80% van IJslands exportdeviezen van de visserij afkomstig is. De IJslanders vrezen dat hun visgronden door overbevising uitgeput zullen raken.

Het is een delicaat geval. IJsland moet veel importeren voor haar levensonderhoud. Teruggang in de visserij zou haar economie ondermijnen. Werkloosheid zou zulke afmetingen aannemen dat een massale emigratie van vooral jongere mensen onvermijdelijk wordt. Om zo'n situatie te voorkomen, vergrootte IJsland haar territoriale wateren in 1972 tot 50 mijl.

Verminderde visstand

IJsland maakt zich zorgen over haar visgronden — eeuwenlang de Europese visvijver — maar die nu als het

ware schoongezuigd worden door moderne vismethoden.

Haring-, kabeljauw-, en schelvisvangsten worden steeds minder. Bovendien wordt er steeds meer ondermaatse vis gevangen zodat de visstand nauwelijks wordt aangevuld.

NATO-basis bedreigd

Enige leden van de IJslandse regering beschouwen de „kabeljauwoorlog” als de gelegenheid om de NATO van het eiland af te krijgen.

De communistisch georiënteerde volkspartij van Ludvik Josefsson is de grootste voorstander hiervan. Sinds hij minister voor visserij is geworden, is het nationalistisch vuur in IJsland tegen het Noordatlantisch defensieverdrag weer aangewakkerd.

Dit uitzicht vinden de NATO-leiders bepaald zorgwekkend, omdat IJsland een belangrijke observatiepost in de Noordatlantische Oceaan is, halverwege tussen Moskou en Washington. De Noorse kust ligt 1300 km ten oosten van IJsland; ten westen ervan aan de andere zijde van de Deense Straat bevindt zich op 800 km afstand het eiland Groenland. De Russische atoomonderzeeboten van de basis Moermansk, kunnen de Atlantische Oceaan alleen maar via deze twee vrij nauwe zeewegen rond IJsland bereiken. De NATO-basis te Keflavik is uitermate strategisch gelegen om zowel deze onderzeeboten als overvliegende Russische verkenningsvliegtuigen in de gaten te houden.

Niet alleen de NATO-leiders vrezen een machtsvacuüm dat door een vreemde zou worden gevuld als zij het veld moeten ruimen op IJsland, maar geheel West-Europa maakt zich ernstig zorgen.

Verstoken van verkennings- en waarschuwingssystemen, zou het zwaar vallen, de kwetsbare noordelijke sector te verdedigen. Bij een bliksemanval door de Sovjetunie zou het Westen weinig of geen waarschuwing hebben.

De mogelijke uitwijzing van de Amerikaanse troepen in IJsland zou vóór Europa een extra aansporing zijn haar eigen onafhankelijke defensiemacht te formeren. De ontwikkelingen aangaande de Europese veiligheid dienen derhalve goed in het oog gehouden te worden!

David Price

EURONIEUWS

wat u kunt doen...

van pas komende tips voor U en UW GEZIN

• Glazen deuren kunnen gevaarlijk zijn

Glazen deuren zijn vaak niet veel sterker dan gewone ruiten. Zij kunnen een onzichtbaar gevaar opleveren en in honderden glassplinters verbrijzelen wanneer iemand erdoorheen loopt die denkt dat ze open zijn.

Kinderen die tijdens het spelen het huis in- en uitrennen, lopen vooral kans tegen glazen deuren op te lopen. Ernstige verwondingen en zelfs de dood zijn er het gevolg van geweest.

Als u glazen deuren in uw huis heeft, beveilig uzelf en uw gezin dan voor de gevaren ervan door het volgende in acht te nemen:

Breng een decoratie op het glas aan met een motief dat door middel van een overdrukprocédé, met een zandstraalmachine of op een andere manier aangebracht kan worden, zodat men kan zien dat de deur gesloten is. Het beste is echter, vooral als u het doorzicht van de deur op geen enkele wijze wilt belemmeren, om dun, breekbaar glas door veiligheidsglas van het type dat men in autoruiten aantreft, te vervangen.

• Zorg voor een goede financiële basis vóóordat u gaat trouwen

Heeft u wel eens de oeroude spreuk gehoord: „Maak uw werk gereed en bereid het voor u op het veld; daarna kunt gij uw huis bouwen”? Hoeveel mensen volgen deze raad op?

De meeste mensen in de westerse wereld wonen niet meer op een boerderij en willen dat ook niet, maar het is toch een goed principe, ongeacht waar u woont.

Het is uiterst belangrijk dat een jongeman die wil trouwen, een behoorlijke baan heeft of een zaak kan drijven waardoor hij een groot genoeg inkomen heeft om voor vrouw en kinderen te zorgen. Het is buiten kijf dat er een nauw verband bestaat tussen de baan en het inkomen van de man enerzijds en huwelijksgeluk en -stabiliteit anderzijds.

De reden ligt voor de hand. Het inkomen van een vaste betrekking of van een zaak is nodig om huur, water, gas en elektriciteit te betalen; om eten te kopen, om nieuwe kleren aan te schaffen en om het mogelijk te maken zo nu en dan met vrouw en kinderen uit te gaan. Met alleen maar „liefde” kan men deze en alle andere onkosten waar het gezin van tijd tot tijd mee geconfronteerd wordt, niet betalen.

Elke jongeman die aan trouwen denkt, dient zijn

financiële toestand ernstig en objectief te overdenken. Elke bruid in spé zou deze financiële factor moeten overwegen alvorens met de man van haar dromen te trouwen.

• Met overleg boodschappen doen

Omdat de kosten van het levensonderhoud vandaag zo hoog zijn, is het meer dan de moeite waard op de kleintjes te letten bij het boodschappen doen. Hier volgen enkele tips die in de supermarkt van pas kunnen komen en u voor enige valstrikken kunnen behoeden!

Impulsief kopen: Dit is een van de grootste valstrikken. Verkoopdeskundigen weten dat 70% van alle aankopen impulsief gedaan worden. Ga dus niet zomaar boodschappen doen. Koop wat u werkelijk nodig heeft. Maak een boodschappenlijst en houd u eraan. Ga die kleine verleidelijke dingen voorbij, zoals snoepgoed, frisdranken, snacks en een verscheidenheid aan andere lekkernijen die zo „handig” uitgesteld staan, vooral bij de kassa. U zult geld uitsparen en tevens een betere gezondheid genieten.

„Kant-en-klare” levensmiddelen: Een andere valstrik die men kan vermijden is „kant-en-klare” levensmiddelen te kopen. Sommige kunnen een goede koop zijn. Ze zijn gemakkelijk, niet te duur en tamelijk voedzaam. Maar de meeste kant-en-klare levensmiddelen zijn niet te vergelijken wat prijs en voedingswaarde betreft met natuurlijke levensmiddelen die gekookt moeten worden, zelfs als men de tijd in aanmerking neemt die men nodig heeft om het voedsel te bereiden. In sommige gevallen kosten deze kant-en-klare levensmiddelen 7 à 10 keer zoveel als wanneer men het eten zelf kookt. Bovendien gaat de voedingswaarde voor een groot deel verloren bij de bereiding van kant-en-klare levensmiddelen. Een verstandige huisvrouw vermijdt zoveel mogelijk deze levensmiddelen te kopen.

Koopjes: Een koopje kan ook een valstrik worden bij het winkelen. Benut echte koopjes, maar laat het woord „koopje” u niet beïnvloeden tot onnodige aankopen. Denk er ook aan dat „koopjes” dikwijls het lokaas zijn om klanten de winkel binnen te krijgen. Deskundigen weten dat een consument heel dikwijls andere impulsieve aankopen gaat doen. De ware koopjes worden soms nooit geadverteerd. U kunt b.v. heel wat sparen als u het merk van de supermarkt koopt, in plaats van de merken die door het gehele land geadverteerd worden.

— Patrick A. Parnell

Over de DUTVEL gesproken...

Indien de duivel slechts een verzonnen religieuze mythe is, een theologische boeman, uitgedacht om de onwetenden door afschrikking tot onderworpenheid te brengen, is er werkelijk geen reden voor bezorgdheid. Maar anderszijds, indien hij geen mythe is . . .

door Charles F. Vinson

DE DUIVEL bestaat niet... althans niet de duivel die de meesten van ons hebben leren kennen als het doelwit van grappen en spotprenten in tijdschriften. Die duivel is de figuur met het nogal potsierlijk voorkomen, gekleed in een nauwsluitend vuurrood tricot en voorzien van een lange puntige staart en een paar venijnige hoorntjes. Hij houdt een spits toelopende hooivork vast en is omringd door ondeugende kleine duiveltjes die elk doorgaans een emmertje met gloeiende kolen dragen om hem aan thuis te herinneren.

Die duivel schijnt in het ergste geval niet meer te zijn dan een onschuldig brok vreemd aandoende religieuze traditie. Tal van mensen beginnen hem echter ernstiger te nemen. Deze neiging is het gevolg van het feit dat men zich in alle delen der wereld in toenemende mate bewust wordt van gebeurtenissen die niet wetenschappelijk of logisch kunnen worden verklaard — gebeurtenissen die onder de categorie van het occulte vallen.

De duivel ernstig nemen

Het algemeen voorkomende nieuwe besef van duistere geestelijke dingen

heeft als randverschijnsel een element van demonisme en satanverering. Deze twee onderwerpen hebben in de laatste tijd de grondslag gevormd van verscheidene succesromans en veel televisie-uitzendingen in een aantal landen die daar grote belangstelling hebben getrokken. Vele mensen beschouwen het bestaan van de duivel natuurlijk nog steeds als weinig meer dan belachelijk, maar bij anderen beginnen de onbehaaglijke zaden van twijfel te ontkiemen. Met deze twijfel komt de onvermijdelijke vraag: zou er werkelijk een duivel kunnen zijn?

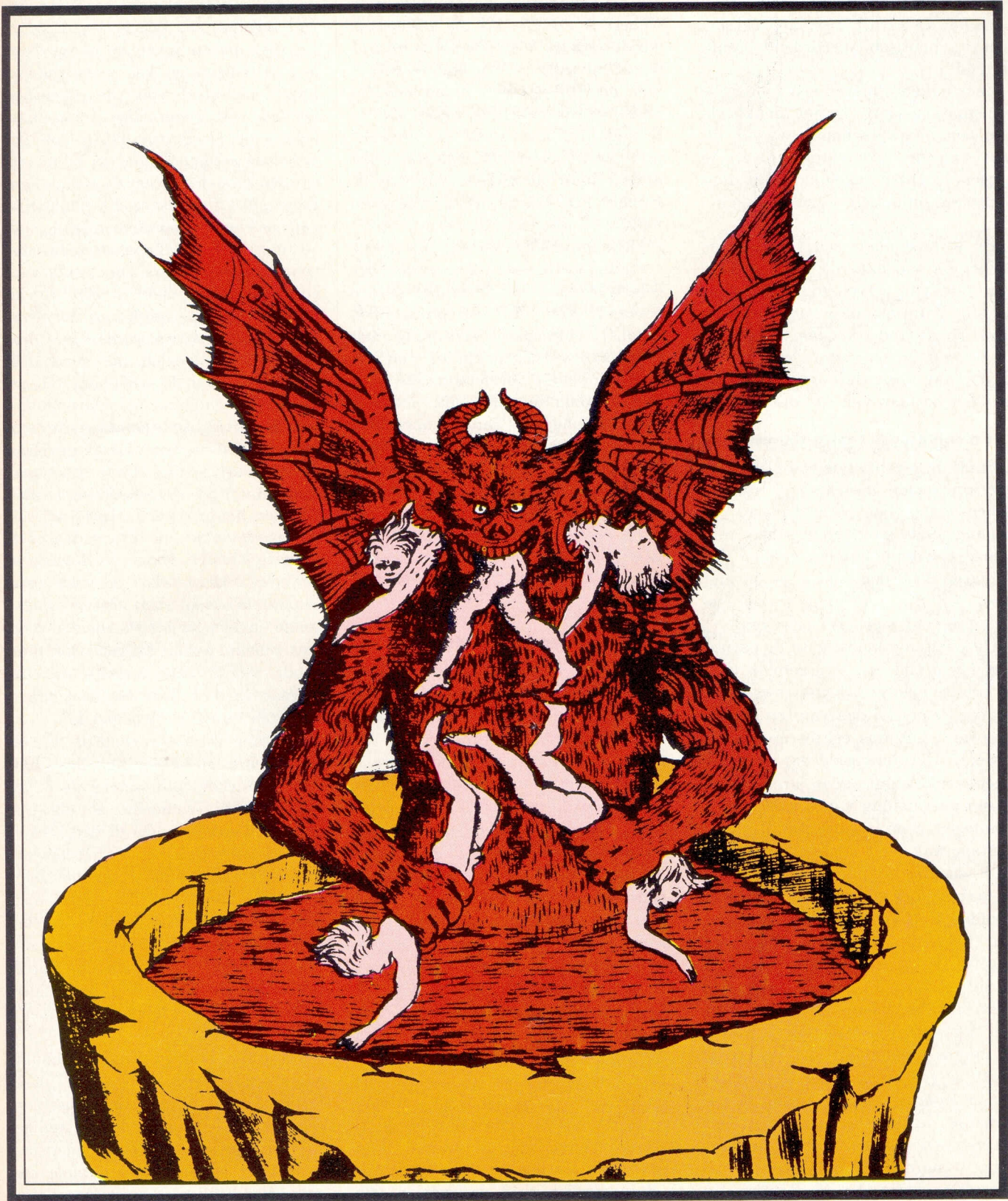
Het is een op grote schaal verkondigde gemeenplaats dat bijna iedere mythe haar oorsprong in de een of andere feitelijkheid of waarheid heeft — zelfs de mythen over Sinterklaas of de helden en goden van het oude Griekenland. Wat velen niet inzien, is dat de duivel-„mythe” enigszins anders is. Helaas heeft de traditionele theologie er slechts toe bijgedragen een reusachtige, door ongelofwaardigheid veroorzaakte kloof te schepenen tussen de verzonnen karikatuur in het rode tricot en het bestaande wezen dat inderdaad een der belangrijkste, boeiendste en schrikwekkendste figuren in heel de geschiedenis van de wereld is.

Waar het verhaal te vinden is

Het georganiseerde christendom beweert dat het zijn elementaire leerstellingen aan de Bijbel ontleent. Ten gevolge van een lange geschiedenis van twisten en onenigheden in die verbrokkelde godsdienst zijn de meeste redelijke mensen er evenwel toe geneigd geweest de Bijbel als bron van informatie werktuiglijk terzijde te schuiven in plaats van hem objectief te analyseren. Was deze reactie niet zo wijd verspreid geweest, dan zouden meer mensen kennis dragen van de ware geschiedenis van het machtige geestelijke wezen dat de populairste figuur vormt in de hedendaagse nieuw-middeleeuwse herrijzenis van het occulte.

Het verhaal waarin later de duivel verschijnt, begint in het allereerste hoofdstuk van Genesis, het eerste boek van het Oude Testament. U heeft het ongetwijfeld gelezen: „In den beginne schiep God de hemel en de aarde”. Dit gedeelte is eenvoudig genoeg. Maar reeds de volgende zin vermeldt: „De aarde nu was woest en ledig...”

Oppervlakkig gezien lijkt deze mededeling heel onschuldig — maar bij nadere beschouwing van de oorspronkelijke Hebreeuwse woorden krijgt ze

MIDDELEEUWSE VOORSTELLING van Satan die met een gemene grijns op zijn gezicht arme zondaren verslindt, die voor eeuwig tot de gloeiende vuurzee van de hel veroordeeld waren. Naar een fresco van Fraïni (ongeveer 1350) te Pisa.

een heel andere betekenis. De oorspronkelijke Hebreeuwse woorden voor „woest en ledig” zijn *tohu wabohu*. Letterlijk vertaald betekenen ze „chaotisch, ongeordend, braakliggend”.

Zelfs indien u niet in een goddelijke schepping gelooft, is het denkbeeld van een nieuwgeschapen wereld, direct van de tekenplank om zo te zeggen, in zulke ongelukkige omstandigheden, onlogisch — zelfs belachelijk.

Er is bovendien een tekst in de Bijbel die nadrukkelijk zegt: „God is geen God van verwarring...” (1 Cor. 14:33). Vanwaar deze tegenstrijdigheid? Heeft God zijn taak verknoeid? Of bestaat er een betere verklaring? Zo ja, wat heeft deze dan te maken met het bestaan van een duivel?

Paleontologie contra theologie

Sinds de zeventiende eeuw heeft de overweldigende meerderheid van de wetenschappelijke wereld nooit de onaangenaam aandoende, starre religieuze bewering kunnen slikken dat de aarde 6000 jaar oud is — en niet meer. Er zijn eenvoudig teveel fossielen die het tegendeel bewijzen.

Deze feiten afkomstig uit de natuur zijn lange tijd een struikelblok voor de traditionele godsdienst geweest en hebben de positie daarvan ten zeerste verzwakt. Dit was echter niet nodig geweest. Het denkbeeld dat de aarde slechts enkele duizenden jaren oud is, is een voorstelling van ondeskundige theologen, geen bijbelse waarheid.

Maar wat heeft dit met het vraagstuk van het bestaan van een duivel te maken? Let eens op het boek Job, hoofdstuk 38:4-9. Wij lezen daar dat „de kinderen Gods” — d.w.z. de engelen — „juichten” toen God de aarde schiep. De aarde was een volmaakte en schone schepping, niet een oord van duisternis en wanorde. In Jesaja 45:18 staat: „... Hij [God] heeft ze [de aarde] niet geschapen, dat ze ledig zijn zou”. „Ledig” is een tamelijk duistere vertaling van het Hebreeuwse woord *tohu*, dat „verwarring, wanorde, chaos” betekent — hetzelfde woord dat in Genesis 1:2 wordt gebruikt.

God heeft de wereld kennelijk niet

geschapen in een toestand van wanorde of chaos. Ze is zo *geworden*.

Het bewijs hiervoor vindt men in Genesis 1:2, een tekst die gewoonlijk wordt vertaald als: „De aarde nu *was* woest en ledig...” In andere verzen van de Bijbel, met name Genesis 19:26, wordt hetzelfde woord dat in Genesis 1:2 met „was” is vertaald, met „werd” vertaald. Nauwkeuriger gezegd luidt de tweede zin van de Bijbel: „De aarde *werd* woest en ledig”.

Deze eenvoudige verbetering van de vertaling in Genesis 1:2 verandert het gehele beeld. Door de een of andere oorzaak viel de oorspronkelijke, schone, volmaakte schepping ten prooi aan volslagen chaos, wanorde en uiteindelijke vernietiging die haar herschepping noodzakelijk maakte. Deze herschepping van het oppervlak der aarde is feitelijk de tweede geboekstaafde schepping — die welke in de „scheppingsweek” van Genesis 1 en 2 wordt beschreven.

De grote vraag blijft: wie of wat kan die grote vernietiging op het oppervlak der aarde hebben veroorzaakt?

Gebroken wetten

God liet die eerste wereld volgens natuurlijke en geestelijke wetten functioneren. Alleen doordat deze wetten gebroken werden, kon de aarde zo volkomen te gronde gaan.

God noemt het schenden van zijn wetten zonde, zoals de Leidse vertaling 1 Johannes 3:4 terecht weergeeft. Iemand moet een grote zonde hebben begaan — maar wie? Er waren in die tijd geen mensen op aarde. De Bijbel maakt duidelijk dat menselijke wezens een produkt van de latere herschepping der wereld zijn. Er was in die tijd eenvoudig nog geen mensheid om te zondigen of wat dan ook te doen. Zelfs de fossiele overblijfselen bewijzen dit. Geen erkende antropoloog heeft ooit gegevens omtrent de ouderdom van de mens in verband gebracht met de oudste aardlagen.

Een sleutel tot dit raadsel kan gevonden worden in 2 Petrus 2:4: „Want indien God de engelen, die gezondigd hebben, niet gespaard heeft...” Deze tekst maakt deel uit

van een hoofdstuk dat de gevolgen van zonde analyseert. In de volgende verzen wordt Noach genoemd in verband met een fysieke vernietiging van het meeste leven op aarde door een overstroming. Die overstroming kwam als straf voor de algemene zonden der toenmalige menselijke bevolking (2 Petrus 2:5). Ook de beruchte steden Sodom en Gomorra worden genoemd. Maar de „zonde van de engelen” wordt in dit hoofdstuk vóór de zonden van de mens genoemd — en om een zeer bepaalde reden. *Ze vond het eerst plaats*. Die „zonde van engelen” vond plaats in een wereld die vóór de schepping van de mens bestond. Er waren reeds „gevallen engelen” — engelen die gezondigd hadden — vóór de schepping van de mens.

Een andere bewijsplaats vindt men in vers 6 van Judas: „En de engelen, die hun beginsel niet bewaard hebben, maar hun eigen woonstede [de aarde] verlaten hebben, heeft Hij [God] tot het oordeel van de grote dag met eeuwige banden onder de duisternis bewaard”. Deze tekst verwijst naar een uiteindelijke straf die de zondigende engelen van 2 Petrus 2:4 voor hun rebellie zullen krijgen. Ook hun zonde wordt erin omschreven: ze bewaarden niet „hun beginsel, maar verlieten hun eigen woonstede”.

Een nog verdere toelichting wordt gevonden in Hebrëen 2:5. Hier staat dat de „toekomstige wereld” — de in het Nieuwe Testament zo dikwijls genoemde wereld onder de heerschappij van God — niet onder het bewind van engelen zal staan. Lees het zelf: „Want Hij heeft aan de engelen niet onderworpen de toekomstige wereld, van welke wij spreken”. Die „toekomstige wereld” is nog niet op aarde gevestigd. De aarde lijdt nog onder de verschillende oorlogvoerende, menselijke regimes.

Deze uitspraak in Hebrëen houdt echter nog iets in — dat deze tegenwoordige wereld van menselijke regimes feitelijk aan de geestelijke heerschappij van engelen is onderworpen! Deze engelen zijn dezelfde die gezondigd hebben en nu in verzet zijn tegen God en alles wat Hij vertegenwoordigt. De bijbelse term voor die

engelen die Gods weg hebben verworpen, is *demonen of duivelen*.

Deze drie teksten te zamen (2 Petrus 2:4, Judas 6 en Hebreëen 2:5) zeggen ons dat de vernietiging van die eerste schepping werd veroorzaakt door de zonde van de toenmalige regeerders der aarde — geestelijke wezens die engelen heetten, geschapen door God. Maar dit doet andere vragen rijzen. In de eerste plaats: waarom hebben die engelen hun eigen woonplaats verlaten? Wat was hun motief om te zondigen?

De duivel verschijnt ten tonele

Demonen, of gevallen engelen, vormen een zeer machtige leider, degene die per slot in de eerste plaats verantwoordelijk is doordat hij hen aanmoedigde te zondigen. Hij wordt op verschillende plaatsen beschreven als „de overste dezer wereld” (Johannes 12:31, 14:30 en 16:11) en wordt ook „de god dezer eeuw” genoemd (2 Cor. 4:4).

Wie was — of is — dit geestelijke wezen? Er staan in de Bijbel twee verslagen die verhalen hoe een zeer machtig en begaafd geestelijk wezen, dicht bij de troon van God, bewust zijn verantwoordelijkheid verwierp en zijn toekomst te gronde richtte.

Een van die twee verslagen vindt u in Ezechiël 28. Dit hoofdstuk is opgebouwd in de vorm van een profetie betreffende een man die de vorst van Tyrus wordt genoemd. (Tyrus, een aan de oostkust van de Middellandse Zee gelegen stad, was een rijk en machtig handelscentrum.) Historisch was deze vorst van Tyrus een slecht mens, een veroveraar en onderdrukker van andere volken. Hij verbeeldde zich dat hij min of meer een religieus heerser was, want hij verkondigde de mensen dat hij God was en in Gods stoel zat (Ezechiël 28:2). De ware God waarschuwt de vorst in dit hoofdstuk voor zijn komende vernietiging.

Halverwege het hoofdstuk echter veranderen de onderwerpen waarover de profetie gaat. In vers 12 inspireerde God Ezechiël om van een ander wezen te spreken — een wezen dat in houding volkomen gelijk was aan de vorst van Tyrus, maar kennelijk geen mens.

„Gij waart volkomen”

God noemt dit wezen de „koning” van Tyrus — niet de „vorst”. Deze koning heeft ongeveer hetzelfde probleem dat de vorst had, alleen op ontzaglijk veel grotere schaal. Deze koning van Tyrus wordt aldus door God beschreven: „Gij verzegelaar der som, vol van wijsheid en volmaakt in schoonheid! Gij waart in Eden, Gods hof; alle kostelijk gesteente was uw deksel... ten dage als gij geschapen werdt, waren zij bereid” (Ezechiël 28:12-13).

Het is duidelijk dat dit gedeelte niet doelt op een louter menselijke koning of zelfs een mens! Geen mens, behalve Jezus Christus, heeft in Gods ogen volmaaktheid benaderd. Bovendien was dit personage geschapen, niet geboren! Het geheimzinnige wezen waarvan hier in Ezechiël wordt gesproken, moet een niet-menselijk, een geestelijk wezen zijn. Maar wie is deze geest van zulk een uitnemende schoonheid?

Het verhaal gaat voort: „Gij waart een gezalfde, overdekkende cherub; en Ik had u alzo gezet; gij waart op Gods heilige berg, gij wandelde in het midden der vurige stenen” (vers 14).

Er is hier een wezen van grote schoonheid, maar wat nog meer is: hij bekleedde een zeer belangrijke positie in Gods heerschappij. Hij was een „overdekkende cherub” die over miljoenen lagere engelen regeerde. In Exodus 25:16-22 vindt men een beschrijving van de troon van God, gesymboliseerd door een „ark” en een „verzoendeksel” in de tabernakel gebouwd door het volk Israël. Op het verzoendeksel van die symbolische troon waren twee cherubim van handsnijwerk geplaatst, die de twee grote cherubim symboliseerden wier vleugels de troon van God overdeken. Cherubs, of juister cherubim, zijn niet zoals de meeste mensen aannemen, kleine, mollige jongetjes met vleugels. Een cherub is een machtige en intelligente geest, door God geschapen om een leidende positie in zijn geestelijke regering in te nemen.

Ezechiël 28:15 vervolgt: „Gij waart volkomen in uw wegen, van de dag af, dat gij geschapen zijt, totdat er

ongerechtigheid in u gevonden is”. Welke was die ongerechtigheid?

Vers 17 vertelt het ons: „Uw hart verheft zich over uw schoonheid; gij hebt uw wijsheid bedorven, vanwege uw glans; Ik heb u op de aarde heengeworpen, Ik heb u voor het aangezicht der koningen gesteld, om op u te zien”. Hier is een groot geestelijk wezen, een cherub, een heerser over menigten engelen, die schuldig is aan ongerechtigheid — zonde. Die grote cherub was vervuld geraakt van zijn eigen belangrijkheid, zijn intelligentie en schoonheid. Dit wezen is geen ander dan degene die, door te zondigen, de duivel werd! Hij werd een duivel toen hij dacht dat hij de plaats van de almachtige God moest innemen als heerser van het heelal!

Van Lucifer tot Satan

Het 14e hoofdstuk van Jesaja komt overeen met het 28e hoofdstuk van Ezechiël. Ook dit schildert een slechte koning — ditmaal de koning van Babylon — een onderdrukker van het volk en een genadeloos veroveraar. God waarschuwt deze heerser voor komende straf wegens zijn wandaden. Deze straf omvatte de vernietiging van de stad Babylon en uiteindelijk de dood van de slechte koning.

Evenals de in Ezechiël beschreven vorst van Tyrus was de koning van Babylon een mens met vele precies dezelfde karaktertrekken als de duivel. En precies als in het 28e hoofdstuk van Ezechiël, wordt de duivel zelf ook in Jesaja 14 beschreven. Ditmaal wordt hij bij zijn oorspronkelijke naam genoemd. Vers 12 luidt: „Hoe zijt gij uit de hemel gevallen, o morgenster, gij zoon des dageraads! Hoe zijt gij ter aarde nedergehouden, gij, die de heidenen krenkte!”

Lucifers naam betekent in zijn Hebreeuwse vorm „blinkende” of „blinkende ster van de dageraad”. (Symbolisch verwijst de Bijbel naar engelen als zijnde sterren vooral in profetische teksten zoals Openbaring 1:20.) Vervolgens: „En zeide in uw hart: Ik zal ten hemel opklimmen, ik zal mijn troon boven de sterren Gods verhogen; en ik zal mij zetten op de

berg der samenkomst aan de zijden van het noorden. Ik zal boven de hoogten der wolken klimmen, ik zal de Allerhoogste gelijk worden."

Lucifer was een troon op aarde gegeven (Jesaja 14:13). Hij sprak van opklimmen *boven* de wolken. Hij wilde zijn troon boven de „sterren Gods" verhogen, een terloopse verwijzing naar andere engelen. Ten slotte wilde hij het heelal regeren. Lucifer had besloten de plaats van God in te nemen. Hij kwam tegen Gods gezag in opstand en veronachtzaamde volkomen de wijsheid die hem was gegeven toen hij geschapen werd. In zijn ijdelheid vergat hij dat niemand machtiger dan zijn Schepper kan zijn.

Door zijn rebellie werd Lucifers naam veranderd in Satan, een Hebreeuws woord dat „tegenstander" betekent.

Het woord „duivel", ook algemeen gebruikt om de gevallen Lucifer aan te duiden, komt van het Griekse *diabolos* en betekent beschuldiger — iemand die een ander belastert — omdat de duivel voortdurend Gods uitverkorenen beschuldigt (Openbaring 12:10).

De grote opstand

De duivel werd niet slecht geschapen. Hij wérd slecht. Hij bezat een vrije wil. Hij kon kiezen God te gehoorzamen of te rebelleren. Hij koos rebellie. Deze door Satan ontketende opstand was niet een op zichzelf staande gebeurtenis waarbij alleen hijzelf en God betrokken waren. Openbaring 12:4 beschrijft een „grote rode draak", symbool van de duivel, die een „derde deel van de sterren des hemels" trok en „die op de aarde" wierp. Dit derde deel van de sterren des hemels is blijkbaar dat derde deel van alle engelen dat Satan in zijn opstand volgde, ofschoon er voor dat leger van rebellerende engelen geen precieze cijfers worden genoemd.

De gevolgen van deze oorlog tussen geestelijke wezens zijn vandaag nog in de verwrongen aardlagen van onze planeet zichtbaar. Maar gelukkig is de aarde thans in staat leven te dragen doordat God na die rebellie het oppervlak der aarde volkomen

vernieuwd heeft. De herschepping van de aarde wordt in de eerste hoofdstukken van Genesis nauwkeurig beschreven. De Bijbel zegt niet hoe lang de tijdsperiode was die verstreek tussen de vernietiging van de oorspronkelijke schepping en het herstel van de aarde zoals wij deze thans kennen.

Waar is Satan nu?

Na het oorspronkelijk conflict tussen God en de duivel werd Satan „neergeworpen" op de aarde (Lukas 10:18), tezamen met zijn kliek van nu demonen geworden engelen. Demonen zijn gefrustreerde wezens, niet in staat de taken waarvoor zij oorspronkelijk geschapen werden, behoorlijk te vervullen.

De activiteiten van Satan op aarde zijn op verscheidene plaatsen in de Bijbel vastgelegd. Toen de eerste twee mensen op de aarde werden geplaatst, was Satan erbij. Hij had de hand in hun verwerping van Gods weg.

Bovendien is Satan, ofschoon hij beroofd is van zijn vroegere heerlijkheid, niet geheel afgesneden van contact met Degene tegen wie hij heeft gerebelleerd. Hoofdstukken één en twee van het boek Job beschrijven één van zijn latere ontmoetingen met God.

Andere teksten schilderen Satan als een brullende leeuw die rondgaat, zoekende wie hij zou mogen verslinden (1 Petrus 5:8). Hij wordt genoemd „de overste van de macht der lucht, van de geest, die nu werkt in de kinderen der ongehoorzaamheid" (Efeze 2:2).

Maar misschien de belangrijkste tekst betreffende Satans tegenwoordige activiteiten op deze aarde is 2 Corinthe 4:3-4: „Doch indien ook ons Evangelie bedekt is, zo is het bedekt in degenen, die verloren gaan; in dewelke de god dezer eeuw de zinnen verblind heeft, namelijk der ongelovigen, opdat hen niet bestrale de verlichting van het Evangelie der heerlijkheid van Christus, Die het Beeld Gods is".

Satans voornaamste streven in de wereld van heden is het voortzetten van de oorspronkelijke opstand die hij tegen God heeft ontketend. Hij poogt

deze taak te volbrengen door de wereld te doordringen met zijn eigen houding van opstandigheid en open vijandigheid jegens Gods levenswijze, die vrede, geluk, welvaart en een betere wereld zou brengen. Het is deze houding die, wanneer ze door de onbeheerste menselijke natuur wordt uitgedrukt, rechtstreeks verantwoordelijk is voor de ellendige toestand van de hedendaagse wereld. Omdat Satan een ongeziene maar rechtstreekse invloed uitoefent op de godsdiensten en de regeringen van volken, wordt hij niet zonder reden de „god van deze wereld" en de „vorst van deze wereld" genoemd. De duivel is in staat gesteld de zaken der wereld te leiden langs het pad dat leidt naar de uiteindelijke vernietiging van al het menselijk leven. Dat is Satans doel, omdat voor hem vernietiging der mensheid het dwarsbomen betekent van Gods plan om vele zonen te doen geboren worden en hun macht over het heelal te geven (Hebreeën 2:5-10).

Hoeveel succes geogst?

De uiteindelijke val van Satan en de mislukking van zijn program worden in de Bijbel geprofeteerd. Op het ogenblik staat God Satan echter toe, een werk van misleiding op aarde voort te zetten — en dit werk is tot dusver zeer succesvol, althans oppervlakkig. Inderdaad heeft het zoveel succes dat de duivel nu bijna volslagen anoniem te werk kan gaan. Door Satans geslaagde opzet om zijn ware identiteit te verdoezelen en daarvoor de onnozel aandoende figuur in het vuurrode tricot met een puntige staart en hoorns in de plaats te stellen, is de waarheid inzake de ware oorsprong en macht van de duivel voor de meeste mensen een ongeloofwaardige fabel geworden.

Iedereen kan natuurlijk verkiezen datgene wat de Bijbel behelst over de oorsprong van de duivel te verwerpen, en zodoende in dit opzicht even onwetend te blijven als de rest van de wereld. Per slot, indien er wérkelijk geen duivel is, is er geen reden voor bezorgdheid.

Maar, er is een duivel... en er is reden voor bezorgdheid! □

Wat onze lezers schrijven

Pasen

„Ik ben helemaal in de war. Uw schriftuurlijke en geschiedkundige nauwgezetheid hebben altijd een grote indruk op mij gemaakt, maar nu zegt u dat Christus niet op zondag verrees. Hij werd op vrijdag gekruisigd en is op de derde dag opgestaan. Dat is toch de zondag?”

H.O.,
Farmington, Washington

• *Christus op vrijdag gekruisigd? Hij werd na zijn dood vlak voor zonsopgang begraven (Mattheus 27:57-60). Jezus zei duidelijk dat Hij drie dagen en drie nachten begraven zou zijn, dezelfde tijdsduur dat Jona in de buik van het zeemonster zat (Mattheus 12:40). Zondagochtend is niet drie dagen en drie nachten na vrijdagavond. Als u wilt weten op welke dag de opstanding plaatsvond, schrijf dan om ons gratis boekje De opstanding was niet op zondag.*

Profetie en politiek

„Hartelijk dank voor de regelmatige toezending van uw uitgave *De ECHTE WAARHEID*, waarvan de inhoud mij dikwijls bijzonder aanspreekt en waardoor veel bijbelgedeelten voor mij duidelijk worden.

„De chaotische toestand in de wereld heeft van ons mensen allemaal problemenjouwens gemaakt en ons elk perspectief voor de toekomst ontnomen. Vooral de jeugd gaat daar ook onder gebukt.

„Het is fijn hoe u daartegenover Gods Woord laat spreken en in uw blad duidelijk maakt dat al het gebeuren in de wereld past in het raam van Gods Plan en de bijbelse profetieën daardoor worden vervuld. Het artikel in het maartnummer over de EEG en het herstel van het Romeinse rijk vond ik o.a. geweldig.”

A. v.d. L.,
Hilversum

„Hierbij wil ik u mijn dank betuigen voor uw mooie tijdschrift dat ik gratis krijg toegestuurd. Door vele artikelen die hierin staan ga je gebeurtenissen waar je anders nauwelijks aandacht aan zou besteden tegen een bijbelse achtergrond zien. (Een gewaarschuwd man telt voor twee!) Vooral uw artikelen over wereldpolitiek en bijbelse profetieën vind ik heel belangrijk. Wat mij als student psychologie natuurlijk erg interesseert zijn uw artikelen over het menselijk verstand.”

R. v. B.,
Amsterdam

„Het is mij een waar genoegen in uw blad *De ECHTE WAARHEID* de informatie die geen enkel tijdschrift zo positief brengt, te mogen lezen. Ik ben tot de conclusie gekomen dat er ontzettend veel reële dingen, waarheden, in staan waar een ander blad nauwelijks informatie geeft.

„Ik vind het ook heel frappant dat de politiek en andere informaties terugslaan op de Bijbel en dat het steeds een waarschuwing voor de mens blijft.

„Ik ben erg blij dat ik mij op uw blad heb mogen abonneren. Ik heb ontzettend veel geleerd en door dit blad ben ik ook sterker gaan staan in mijn eigen leven.”

E.S.,
Huis ter Heide

Jongeren

„Hierbij dank ik u hartelijk voor de gratis exemplaren van *De ECHTE WAARHEID* die ik van u ontving. Ik ben er bijzonder blij mee. Zelf ben ik nog jong (20) en heb nog erg veel kans om mijn leven te verbeteren. Ofschoon dit altijd niet even makkelijk gaat, blijf ik toch volhouden of opnieuw proberen. Er staat veel wijsheid in *De ECHTE WAARHEID* die ik graag in mijn leven wil toepassen.”

W.D.,
Oudeschip

„Gaarne wil ik het tijdschrift *De ECHTE WAARHEID* blijven ontvangen. De informatie en gedachten die u hierin weergeeft over al de actuele en vaak gecompliceerde problemen in de wereldsituatie van deze tijd vind ik hoogst interessant en leerzaam. Ik zou het niet graag meer missen. En daarbij dat het gebaseerd is op God en de Bijbel, is voor mij een duidelijk bewijs dat het 'echt en waar' is, wat u met uw tijdschrift aan uw medemensen en in steeds bredere kring ook onder jongeren geeft.”

Mevr. B.W.,
Ede

Ambassador College

„Laat ik beginnen met u hartelijk te bedanken voor het mij regelmatig toesturen van het maandblad *De ECHTE WAARHEID*. Het lezen hiervan verfrist en lost menige vraag in het wereldgebeuren op.

„Tijdens een vakantie bij een geëmigreerde neef in Californië niet ver van Los Angeles, was ik in de gelegenheid Ambassador College te bezoeken. Na een rondleiding over het terrein en een bezoek aan de verschillende gebouwen onder deskundige leiding van een

der studenten, weet ik nu, waar zich 'de bron' bevindt.”

Mej. T.S.,
Bussum

Zoekende

„Hoewel ik het niet altijd eens ben met hetgeen u in *De ECHTE WAARHEID* schrijft, vind ik toch tal van artikelen die daarin voorkomen, boeiend en lezenswaardig!

„Als zoekende mens, ben ik wellicht wat kritisch in mijn oordeel over bepaalde zaken; niettemin verneem ik graag de mening van anderen daarover, om zodoende te komen tot een eigen overtuiging, een eigen innerlijk weten, dat tenslotte toch het geloof is!

„Wat mij in uw organisatie zo treft is de omstandigheid dat u middels uw blad de mens aan het denken zet, maar niets opdringt.”

L.H.,
Leiderdorp

Andere tijden, andere zeden?

„Hierbij deel ik u mede dat ik geen prijs meer stel op toezending van *De ECHTE WAARHEID*. Ik heb geruime tijd met belangstelling uw blad gelezen en dank u dan ook hartelijk voor het gratis abonnement.

„Ik zie echter geen nut in het verder lezen, daar u m.i. de opvattingen van de mensen weer wilt maken als vroeger. De wereld- en persoonlijke problemen zijn echter totaal anders. De gevaarlijke bewapening, de vrijere sex, democratisering van staat, school en gezin kan men niet veranderen door de vroegere gezagsverhoudingen en onwetendheid van de gewone mensen te wensen, want daar komt het op neer als men b.v. de sex weer totaal verbiedt voor ongetrouwde mensen.

„Door de kernbommen en de ruimtevaart ziet de toekomst van de jeugd er totaal anders uit, en dit is een realiteit!”

„God gaf de kennis van dit alles en men moet hiermee dus verder leven en niet terug willen.

„Geen *ECHTE WAARHEID* dus meer voor mij, maar wel waardering voor uw werk, dat waarschijnlijk veel mensen wél helpt volgens brieven in uw blad.”

G.M.B.,
Zeist

• *Jezus Christus is gisteren en heden dezelfde en in der eeuwigheid (Hebreeën 13:8). De levensprincipes van God zijn gedurende vele duizenden jaren onveranderlijk gebleven en zijn niet aan de steeds veranderende zeden van de volkeren op aarde onderhevig.*

In dit nummer:

★ **ACHTERGROND VAN DE ENERGIECRISIS**

Zie pagina 2.

★ **HET PROBLEEM VAN PROSTITUTIE**

Zie pagina 10.

★ **GENOCIDE — 'S MENSEN WEG
NAAR VREDE!**

De afgelopen twee jaar zijn in een weinig bekende streek in Afrika duizenden mensen afgeslacht. De VN heeft niet ingegrepen. Zie pagina 16.

★ **DE TIMMERMAN VAN GALILEA DIE
DE WERELD LIEFDE BRACHT**

Wat ieder het meest nodig heeft, is liefde te geven en liefde te ontvangen. Zie pagina 20.

★ **HEMEL, HEL EN HET HIERNAMAALS**

Waarom geloven miljoenen dat wij mensen óf naar de hemel óf naar de hel zullen gaan wanneer wij sterven? Waar komt dit idee vandaan? Zie pagina 24.

★ **OVER DE DUIVEL GESPROKEN . . .**

Indien de duivel slechts een verzonnen religieuze mythe is, een theologische boeman, uitgedacht om de onwetenden door afschrikking tot onderworpenheid te brengen, is er werkelijk geen reden voor bezorgdheid. Maar anderzijds, indien hij geen mythe is . . . Zie pagina 36.